

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
FEDERALNOG MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I
ŠUMARSTVA**

na dan 31.12.2014. godine

Broj: 03-18/15

Sarajevo, juni 2015. godine

SADRŽAJ

I.	NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE	1
II.	IZVJEŠTAJA O OBavljenoj reviziji finansijskih izvještaja	8
1.	Uvod	8
2.	Predmet, cilj i obim revizije	8
3.	Postupanje po preporukama iz prethodnog izvještaja	8
4.	Sistem internih kontrola i interna revizija	15
5.	Obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva	17
5.1	Razvojno – investicijski projekti ministarstva	22
6.	Budžet i izvještavanje	26
7.	Izvršenje Budžeta.....	26
7.1	Rashodi i izdaci.....	26
7.1.1	Izdaci za materijal i usluge.....	26
7.1.2	Tekući transferi.....	28
7.1.2.1	Poticaji za poljoprivredu	29
7.1.2.2	Poticaji za biljnu i animalnu proizvodnju	31
7.1.2.3	Poticaj za ruralni razvoj-	33
7.1.2.4	Poticaji po modelu ostalih vrsta podrški	35
7.1.2.5	Rezerve utvrđene u Programu podrški	37
7.1.2.6	Unos, obrada i plaćanje obaveza po temelju poticaja za poljoprivredu, informacioni sistem	38
7.1.2.7	Kontrola provođenja propisanih procedura za ostvarivanje poticaja za poljoprivredu na terenu	39
8.	Imovina, obaveze i izvori sredstava.....	41
8.1	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	41
9.	KOMENTAR.....	42
III.	REZIME DATIH PREPORUKA	43
IV.	PRILOG	46
	Pregled rashoda budžeta za 2014. godinu	47
	Bilans stanja na dan 31.12.2014. godine	49

I. NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja (Račun prihoda i rashoda, Bilans stanja, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebni podaci o platama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta) **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** na dan 31. decembar 2014. godine i za godinu koja završava na taj dan i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, tj. Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Ova odgovornost obuhvata kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima.

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva je odgovorno i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, uključujući i odredbe zakona i propisa na osnovu kojih su transakcije i iznosi objavljivani u finansijskim izvještajima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske informacije i transakcije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura, kako bi se dobili revizorski dokazi o tome da li se sredstva koriste za namjene utvrđene zakonima i propisima. Procedure uključuju procjenu rizika od značajnog neslaganja sa zakonima.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje.

Osnova za izražavanje negativnog mišljenja:

1. Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Poticaji za poljoprivredu“ za 2014. godinu i provedbeni propisi za implementaciju istoga nemaju uporište u usvojenim strateškim opredjeljenjima od strane Parlamenta FBiH, što nije u skladu sa članom 28. Zakona o poljoprivredi i članom 4. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju. Prethodna strategija je bila donesena za period 2006. – 2010. godina a

Ministarstvo, iako je imalo osigurana budžetska sredstva, nije na vrijeme otpočelo aktivnosti na izradi i donošenju Strategije za naredni period. Poljoprivredna strategija za period 2014. - 2018. godina u 2014. godini nije donesena, a postojeća za period 2008. – 2012. godina je istekla. Tokom 2014. godine u Ministarstvu su vršene aktivnosti da se usaglasi tekst Srednjoročne strategije 2014. - 2018. godina te je između ostalog predloženo i prihvaćeno da se radi kašnjenja u finalizaciji Strategije promjeni rok važenja za jednu godinu i da to bude za period 2015. – 2019. godina. Prijedlog srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH za period 2015. - 2019. godina, Vlada FBiH je utvrdila 22.05.2015. godine, a Parlament FBiH je istu usvojio 8.6.2015. godine sa zaključkom da Vlada FBiH, do 31.12.2015.godine u parlamentarnu proceduru dostavi Prijedlog izmjena i dopuna iste na osnovu prethodno datih primjedbi, sugestija i mišljenja nadležnih institucija i organizacija (Tačka 5 Izvještaja).

2. Program utroška sredstava „Poticaji za poljoprivredu“ u iznosu od 65.800.000 KM, kojeg je Vlada FBiH usvojila 28.05.2014. godine, nije usvojen u zakonski propisanom roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH (do 14.02.2014. godine), u skladu sa članom 4. Zakona o novčanim podrškama i ruralnom razvoju. Iako su aktivnosti na donošenju navedenog Programa pokrenute na vrijeme, konstatovali smo da je Ministarstvo, da bi dobilo saglasnost nadležnih tijela oba doma Parlamenta FBiH na Prijedlog Programa utroška sredstava za poljoprivredu za 2014. godinu, kako je regulisano članom 38. Zakona o izvršenju Budžeta FBiH za 2014. godinu, sačinilo čak sedam verzija istoga, što je u konačnici imalo za posljedicu neusvajanje istog u zakonskom roku. Jedan od razloga navedenog je, u insistiranju Odbora za poljoprivredu Predstavničkog doma FBiH na usvajanju njihovih primjedbi i sugestija, što Ministarstvo nije prihvatile. Nakon izvršenog usaglašavanja, prethodnu saglasnost na navedeni Program, nadležna tijela oba doma Parlamenta FBiH su dala 22. i 23.05.2014. godine (Tačka 5 Izvještaja).
3. Članom 4. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju je utvrđeno da visina sredstava za pojedine modele novčanih podrški, opći i posebni kriteriji za njihovo ostvarivanje koji nisu propisani ovim zakonom, određuju se Programom novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju u skladu sa Srednjoročnom strategijom razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH. Ovim zakonom je utvrđeno da je za model poticanja proizvodnje (biljna i animalna), minimalna poticana količina propisana Dodatkom II navedenog zakona, a da se maksimalna poticana količina propisuje Programom podrški. Uvidom u Dodatak II, utvrdili smo da je minimalna količina propisana za svaku mjeru unutar modela proizvodnje. Međutim, uvidom u Program podrški, utvrdili smo da istim nije propisana maksimalna poticana količina za model poticanja proizvodnji što nije u skladu sa navedenim zakonom. Programom su utvrđene samo poticajne cijene po jedinici mjere za svaku mjeru proizvodnje koja se potiče unutar modela poticanja za proizvodnju kao i ukupan iznos sredstava za biljnu i ukupan iznos sredstava za animalnu proizvodnju. Na ovaj način, Ministarstvo je omogućilo odobravanje i realizaciju svih blagovremenih, potpunih i utemljenih zahtjeva klijenata za poticanje svih mjera podrški utvrđenih Programom podrški za model poticanja proizvodnje bez obzira na količinu, a time i iznos novčane podrške, što je u konačnici imalo uticaja da je sa 31.12.2014. godine veliki broj obrađenih zahtjeva za poticaj biljne i animalne proizvodnje ostao nerealizovan, jer nije bilo dostatnih sredstava odobrenih Budžetom za 2014. godinu za te namjene. Napominjemo da je u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju maksimalna poticana količina najveći godišnji iznos podrške modelu poticanja proizvodnji kod kojeg se svakom klijentu isplaćuje puni propisani iznos podrške. Također, navedenim zakonom je regulisano da će se visina sredstava za podršku pojedinom klijentu srazmjerno smanjiti ako ukupni zahtjevi za podršku modelu poticanja proizvodnji premašte maksimalno poticanu količinu a ako maksimalna poticana količina pojedinih proizvodnji u tekućoj godini premaši utvrđeni obim sredstava, a druge proizvodnje ne dosegnu utvrđeni obim sredstava, neutrošena

sredstva za podršku mogu se preraspodjeliti unutar modela poticaja proizvodnji. Navedene Preraspodjele vrši Vlada FBiH na prijedlog Ministra. Obzirom da Programom podrški nije bila utvrđena maksimalna poticana količina, navedene odredbe zakona Ministerstvo nije ispoštovalo (Tačka 7.1.2.2. Izvještaja).

4. Ne možemo potvrditi iskazano stanje rashoda i obaveza u finansijskim izvještajima Ministarstva sa 31.12.2014. godine iz razloga stvorenih a neevidentiranih obaveza u 2014. godini u ukupnom iznosu od 22.008.565 KM. Iste se odnose na obrađene zahtjeve od strane kantonalnih ministarstava poljoprivrede i dostavljene Ministarstvu na isplatu po osnovu poticaja korisnicima koji su ispunjavali posebno propisane kriterije po osnovu Programa utroška sredstava „Poticaji za poljoprivredu“ za 2014. godinu i Pravilnika o uslovima i načinu ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji u iznosu od 21.307.886 KM, obrađenih zahtjeva od strane Komisije za ostale podrške po osnovu Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podrški po modelu ostalih vrsta novčanih podrški u poljoprivredi u iznosu od 613.881 KM, po osnovu pozitivno riješenih sudskih presuda i žalbi na ranija rješenja o odbijanju prava na poticaje od 82.859 KM kao i stvorene a neiskazane obaveze po osnovu naknada komisijama u iznosu od 3.939 KM. Zbog navedenog, Ministarstvo nije ispoštovalo članove 6.; 76. i 97. Zakona o budžetima u FBiH i članove 6. i 13. Zakona o izvršenju budžeta za 2014. godinu u dijelu stvaranja obaveza na teret budžeta samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Budžeta (Tačka 7.1.2.1. Izvještaja).
5. Ne možemo potvrditi opravdanost načina utvrđivanja mjere podrške za animalnu i biljnu proizvodnju u područjima ugroženim od prirodne nesreće u 2014. godini u okviru modela poticanja proizvodnji. Navedena mjera je utvrđena na način da je ista propisana članom 40. Pravilnika (isti donio ministar) o načinu i uslovima ostvarivanja novčane podrške po modelu poticanja proizvodnji koji je objavljen u „Sl. novinama FBiH“ broj 60 od 25.07.2014. godine. Međutim, ista nije utvrđena Programom utroška sredstava „Poticaj za poljoprivredu“ za 2014. godinu koji je usvojila Vlada FBiH i kojim su utvrđene mjere podrške i ukupan iznos za svaki model novčane podrške. Ne možemo potvrditi da su za navedenu podršku na ovaj način bila osigurana sredstva Budžetom FBiH. Po osnovu dostavljenih zahtjeva, od strane nadležnih kantonalnih ministarstava je izvršen obračun proizvodnje i Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u rokovima utvrđenim navedenim Pravilnikom dostavljen zahtjev za isplatu istih. Međutim, konstatovali smo da isti nisu isplaćeni niti evidentirani u knjigovodstvu i nalaze se u strukturi nerealizovanih zahtjeva u 2014. godini u ukupnom iznosu od 4.021.698 KM. Izvršenim uvidom u dokumentaciju i obračune temeljem uzorka, utvrdili smo da značajan dio dokumentacije koja je od strane kantonalnih ministarstava dostavljena Ministarstvu kao potpuna i utemeljena, nije u potpunosti ispravna i potpuna. Tako smo utvrdili da dio dokumentacije (obrazac Š-03) koji je tražen u skladu sa navedenim Pravilnikom, nije dostavljen u skladu sa Uredbom o dopuni Uredbe o jedinstvenoj metodologiji za procjenu štete od prirodnih i drugih nesreća („Sl. novine FBiH“ broj 36 od 14.05.2014. godine) jer navedeni obrazac nije ovjeren pečatom organa koji obrazuje komisiju pa ne možemo potvrditi da su kantonalna ministarstva izvršila provjeru dokumentacije i obračun novčane podrške u skladu sa članom 27. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju i odredbama navedenog Pravilnika. Nije prezentovano da je do okončanja revizije Ministarstvo izvršilo kontrolu dostavljenih obračuna novčanih podrški (Tačka 7.1.2.3 Izvještaja).
6. Ne možemo potvrditi neiskorištenost sredstava utvrđenih Budžetom FBiH i Izmjenama i dopunama Programa utroška sredstava „Poticaji za poljoprivredu“ za 2014. godinu u iznosu od 3.225.250 KM, koji su u okviru modela ostalih vrsta podrški planirani za poticaj po osnovu šteta nastalih od poplava i klizišta radi pokretanja proizvodnje. Opšti i posebni uslovi koje mora ispuniti fizička i pravna osoba za ostvarivanje prava za novčane podrške u okviru ovoga modela propisani su Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podrški po modelu ostalih novčanih podrški u poljoprivredi i Izmjenama i dopunama istog.

Međutim, ne možemo potvrditi da su isti doneseni blagovremeno. Iako je Izmjena Programa utroška sredstava za 2014. godinu, kojom je utvrđen pomenuti poticaj, objavljena u „Službenim novinama FBiH“ od 19.06.2014. godine, navedeni Pravilnik je objavljen 03.9.2014. godine a njegova izmjena 31.10.2014 godine. Važno je istaći da je izmjenjenim Pravilnikom u potpunosti mjenjana odredba prethodnog Pravilnika koja reguliše ovaj poticaj. Također, ne može se potvrditi da su na vrijeme pokrenute aktivnosti na donošenju Rješenja o formiranju Komisije za ostale podrške. Ista je formirana Rješenjem donesenim, po ovlaštenju Vlade FBiH, od strane šefa odsjeka za poljoprivrednu politiku koje je objavljeno u „Sl. novinama FBiH“ broj 90 od 5.11.2014 godine. Međutim, doneseno Rješenje o formiranju Komisije je dva puta stavljano van snage i na kraju je Ministar donio Rješenje o formiranju Komisije za ostale podrške za štete nastale od poplava i klizišta radi pokretanja proizvodnje koje je objavljeno u „Sl. novinama FBiH“ broj 98 od 3.12.2014. godine. Tako formirana Komisija nije u skladu sa Rješenjem o formiranju Komisije i Poslovnikom o radu obavila do kraja svoje zadatke (razmotrili zahtjeve korisnika, u skladu sa Zakonom o upravnom postupku utvrditi blagovremenost i kompletnost dokumentacije, zapisnički konstatovati njihovu opravdanost ili neopravdanost te predložiti Ministru donošenje rješenja za svaki pojedinačni zahtjev). Ista je u Izvještaju o radu Komisije od 23.01.2015. godine konstatovala da je od zaprimljenih ukupno 1.028 zahtjeva po prvom Pravilniku pristiglo 403 zahtjeva i da su svi nepotpuni a da je po drugom (izmjenjenom) Pravilniku pristiglo 625 zahtjeva od čega su 80 zahtjeva neosnovana a 532 zahtjeva nepotpuna. Također je navedeno da ista nije bila u mogućnosti da iskaže ukupnu vrijednost štete i utvrdi procenat (do 50%) u odnosu na 3.225.250 KM i predložila je Ministru da se zahtjevi za koje je određeno da su neblagovremeni i neosnovani odbiju a da se zbog velikog broja nepotpunih predmeta iznađe pravno rješenje za ovu situaciju. Na ovaj način, je propušteno da se iscrpe mogućnosti kako bi se otklonili nedostatci u zahtjevima stranaka, pa je u tom smislu počinjena povreda upravnog postupka, jer stranke nisu pozvane da isprave neke nedostatke kako je to regulisano članom 67. Zakona o upravnom postupku Ovakav postupak je imao za rezultat da je Komisija utvrdila da niti jedan od 1028 zahtjeva ne ispunjava uslove navedenog Pravilnika što je imalo za posljedicu da ukupno planirana sredstva Odlukom o izmjeni i dopuni Programa poticaja za 2014. godinu po osnovu poticaja za štete nastale od poplava i klizišta radi pokretanja proizvodnje u okviru modela ostalih podrški ostanu neiskorištena (Tačka 7.1.2.4 Izvještaja).

7. Programom utroška sredstava sa kriterijima raspodjele „Poticaji za poljoprivredu“ za 2014. godinu je, za svaku mjeru poticaja, u okviru modela poticaja proizvodnji, utvrđena poticajna cijena po jedinici mjere. U 2014. godini, u odnosu na prethodne dvije godine, pojedine poticajne cijene značajno su povećane. Najznačajnije povećanje u odnosu na prethodnu 2013. godinu, utvrđeno je za poticajnu mjeru uzgoja morske i slatkovodne ribe gdje je povećanje iznosilo 114% (1,50 KM/kg) zatim na poticajnu mjeru za proizvodnju ovčjeg i kožnjeg mlijeka (0,60 KM/l) prizvodnju povrća i uzgoj rasplodnih krmača gdje je povećanje iznosilo 50% (150KM/grlo), zatim za mjeru proizvodnje kravljeg mlijeka gdje je povećanje iznosilo 40% (0,30KM/l), za uzgoj rasplodnih junica povećanje je iznosilo 33% (600KM/grlo). Za navedeno povećanje nije prezentovana dokumentacija (podaci iz okruženja, kretanja na tržištu, porast ili pad proizvodnji, naučna metoda i sl.) na temelju koje bi potvrdili na koji način Ministarstvo utvrđuje poticajne cijene koje se ugrađuju u Program utroška sredstava koji usvaja Vlada FBiH, tako da ne možemo potvrditi ni osnovanost istih. Obzirom da biljna i animalna proizvodnja čine 70,5% cjelokupnog Programa poticaja za 2014 godinu, a prema pisanoj izjavi odgovorne osobe broj zahtjeva aplikata za poticaje navedenih proizvodnji u odnosu na prethodnu godinu nije veći, možemo zaključiti da je zbog povećanja cijena za navedene poticaje značajno povećano izdvajanje sredstava za isto a za koje nisu osigurana dodatna sredstva u Budžetu FBiH za

2014. godinu što je imalo za posljedicu da je značajan iznos poticaja ostao nerealizovan, što nije u skladu sa zakonskim propisima (Tačka 7.1.2.2 Izvještaja).

8. U okviru izvršenja poticaja na ime Proizvodnje orijentisane izvozu u 2014. godini realizovano je 3.683.137 KM od čega su poticaj za proizvodnju orijentisanu izvozu (animalna proizvodnja) realizovani u iznosu od 2.228.750 KM a poticaji za proizvodnju orijentisanu izvozu (biljna proizvodnja) 1.454.387 KM. Obzirom da Program poticaja za poljoprivredu za 2014. godinu nema uporište u strateškim opredjeljenjima Parlamenta FBiH, da Ministarstvo nije prezentovalo dokumentaciju na temelju kojih je odredilo koje proizvodnje će biti predmet poticaja izvozu, odnosno parametre na temelju kojih je utvrdilo poticajnu cijenu, ne može se potvrditi opravdanost navedenog načina kreiranja mjere poticaja izvozu. Utvrđili smo da su poticaj za animalnu proizvodnju orijentisanu izvozu ostvarila samo dva preduzeća i to Milkos d.d. Sarajevo (1.724.236 KM) i Alpen – Mit d.o.o. Široki Brijeg (504.514 KM) na osnovu dostavljenih mjesecnih zahtjeva za period decembar mjesec 2013. godine do novembar mjesec 2014. godine. Zahtjevi su dostavljeni u skladu sa odredbama Pravilnika o uslovima i načinu ostvarenja novčanih podrški po modelu ostalih vrsta novčanih podrški u poljoprivredi. Imajući u vidu da je preduzeće Milkos d.d. Sarajevo i u prethodne dvije godine ostvarilo poticaj za izvoz mlječnih proizvoda a da je za izvoz mesnih proizvoda, poticaj u 2014. godini ostvarilo preduzeće Alpen – Mit d.o.o. za koje smo utvrđili da se nalazi na istoj adresi kao i preduzeće ZDI d.o.o. Široki Brijeg (Velika Glavica b.b.), koje je prethodne dvije godine također ostvarilo poticaj za izvoz mesnih proizvoda, (oba) po uslovima iz Javnog poziva, prema kojem se pravo ostvaruje „na temelju izvoza navedenih proizvoda u vrijednosti od preko 2.000.000 KM u 2012. godini“, a da je u 2014. godini uslov bio „na temelju izvoza navedenih proizvoda u vrijednosti od preko 2.000.000 KM u 2013. godini“, možemo zaključiti da su uslovi sačinjavani na način da ih mogu ostvariti samo određena preduzeća u oblasti animalne proizvodnje u Federaciji BiH, pa ne možemo potvrditi transparentnost i opravdanost dodjele navedenih sredstava.(Tačka 7.1.2.4 Izvještaja).
9. U skladu sa članovima 27. i 31. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju nije uspostavljen odgovarajući informacijski sistem za obradu novčanih podrški i nije uspostavljena centralna baza podataka po vrstama novčanih podrški i klijentima. Zbog navedenog se ne može potvrditi da se prilikom dodjeljivanja sredstava novčanih podrški provodi adekvatna kontrola i nadzor nad realizacijom poticajnih sredstava, kao i da se podaci o dodijeljenim novčanim podrškama klijentima iskazuju na transparentan način. U skladu sa članom 69. Zakona o poljoprivredi, uspostavljeni su Registri poljoprivrednih gazdinstava i klijenata, i isti su korišteni prilikom odobravanja novčanih podrški u 2014. godini. Nije prezentovana dokumentacija na osnovu koje bi mogli potvrditi da je unos podataka u registre, od strane službenika na lokalnom nivou, iskontrolisan na način predviđen Pravilnikom o upisu u Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar klijenata, odnosno da je na lokalnom nivou izvršena administrativna kontrola unesenih podataka od strane prepostavljenih općinskih službenika, kao i superkontrola od strane Ministarstva, što može da ima uticaja prilikom isplate novčanih potpora (Tačka 7.1.2.6 Izvještaja).
10. Ne možemo potvrditi transparentnost dodjele sredstava iz sredstava rezervi utvrđenih Programom podrški za 2014. godinu u iznosu od 500.000 KM za koja smo utvrđili da su u potpunosti realizovana niti možemo potvrditi da je izvršen nadzor nad namjenskim utroškom navedenih sredstava. Programom podrški za 2014. godinu nisu utvrđeni kriteriji za raspodjelu sredstava Rezervi, već je samo naznačeno da će se ista utrošiti za nepredviđene izdatke. Prezentovana je Procedura o kriterijima za raspodjelu sredstava sa pozicije „Poticaj za poljoprivredu“ od 01.08.2014. godine koju je donio Ministar. Istom je navedeno da se tom procedurom utvrđuju kriteriji za raspodjelu sredstava iz rezerve i to na način da će se sredstva za nepredviđene zahtjeve pravnih lica koristiti u iznosu od 380.000 KM za promociju poljoprivredne proizvodnje i 120.000 KM za provedbu poljoprivredne

politike. Realizacija sredstava je izvršena na osnovu Rješenja Ministra o odobravanju izdvajanja sredstava po osnovu zahtjeva, prijedloga za poslovnu saradnju ili prijedloga za realizaciju projekta od strane tražioca zahtjeva. Realizacija je izvršena za sedam korisnika koji su podnijeli zahtjeve i to: OR Video servis Infobiro, Sarajevo (112.320 KM); Sensservis d.o.o. Sarajevo (99.600 KM); TV mreža d.o.o. Sarajevo (90.000 KM); Hayat d.o.o. Sarajevo (65.000 KM); „Gradačački sajam“ d.o.o. Gradačac (50.000 KM); Savezu općinskih udružaja poljoprivrednih proizvođača SBK (30.000 KM); Udruženju poljoprivrednika u BiH (38.080 KM) i JP Radio TV Tuzlanskog kantona (15.000 KM). Iako je Rješenjem Ministra o odobravanju sredstava utvrđeno da u slučaju da se sredstva nemajenski utroše ili da je klijent podršku ostvario na osnovu netačnih podataka da je dužan istu vratiti u roku od 30 dana od dana donošenja rješenja kojim federalni ministar poljoprivrede ili mjerodavni poljoprivredni inspektor naređuje povrat dodijeljenih novčanih sredstava, nije prezentovana dokumentacija koja bi potvrdila da je izvršen nadzor nad namjenskim utroškom navedenih sredstava (Tačka 7.1.2.5 Izvještaja).

11. Ne može se potvrditi da je, u skladu sa utvrđenim nadležnostima, Ministarstvo ostvarilo adekvatan nadzor, odnosno kontrolu nad cijelokupnim procesom za dodjelu novčanih podrški, a naročito u dijelu obavljanja kontrole prije sačinjavanja naloga za plaćanje. Obavljena kontrola novčanih podrški na terenu u 2014. godini vršena je bez prethodno utvrđenih kriterija za odabir korisnika koji će biti predmet kontrole, izvještaji o obavljenim kontrolama, u najvećem dijelu ne sadrže analize obavljenih kontrola, najznačajnije zaključke nakon provedenih kontrola, niti preporuke za daljnje unapređenje isplate novčanih podrški koje podatke bi trebali koristiti svi sektori Ministarstva, što upućuje na nesistematično obavljanje kontrole isplata poticaja od strane Ministarstva na terenu. Istimemo da je na osnovu obavljenog inspekcijskog nadzora u 2014. godini, od strane Federalne uprave za inspekcijske poslove za odobrene poticaje u 2014. godini po osnovu modela ruralnog razvoja, rješenjima naloženo da se izvrše povrati sredstava u ukupnom iznosu od 809.551 KM zbog utvrđenih nepravilnosti a Obavijestima o obustavi isplate, da se izvrši obustava isplate poticaja u ukupnom iznosu od 1.527.173 KM iz razloga jer su predmetni zahtjevi aplikantata zasnovani na nerealnoj procjeni vještaka i istom se zahtjeva od Ministarstva angažovanje sudskog vještaka radi ponovne procjene vrijednosti uloženih sredstava u predmetnu investiciju. Po ovom osnovu Ministarstvo je u Trezorskoj aplikaciji izvršilo obustavu plaćanja u navedenim iznosima (Tačka 7.1.2.7 Izvještaja).
12. Ne možemo potvrditi da su dosljedno ispoštovane odredbe Uredbe o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj u FBiH u dijelu implementacije kao i izvještavanja nadležnih institucija o utrošku sredstava pojedinih razvojno – investicijskih projekata, koji se finansiraju iz ino - kredita i donatorskih sredstava, a isti su Planom razvojno - investicijskih projekata u FBiH, dati u nadležnost Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. U skladu sa naprijed navedenom Uredbom, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva sistematiziran je Sektor za upravljanje projektima u čijem sastavu se nalaze tri implementacijske jedinice: Jedinica za šumarstvo (PIU), Ured za koordinaciju projekata za razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja (PCU) i Jedinica za upravljanje projektom „Snabdijevanja vodom i sanitacija u FBiH“ (WATSAN), međutim isti nije implementiran u dijelu inkorporiranja rada navedene dvije Jedinice za implementaciju projekata (PIU-a i PCU-a) u rad Ministarstva, obzirom da istima i dalje upravljaju direktori, a uposlenici su angažovani po ugovorima na određeno i neodređeno vrijeme, čiji rad se finansira iz kreditnih sredstava (Tačka 5.1. Izvještaja).

Negativno mišljenje

Po našem mišljenju, zbog značaja stavki opisanih u „Osnova za izražavanje mišljenja“, finansijski izvještaji Federalnog ministarstva Poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, ne prikazuju istinito i fer po svim bitnim pitanjima stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2014. godine, rezultate poslovanja za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Finansijske infomacije i transakcije prikazane u finansijskim izvještajima Federalnog ministarstva Poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u toku 2014. godine, nisu bile u svim materijalno značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima.

Bez daljnje kvalifikacije na naše Mišljenje, skrećemo pažnju na sljedeće:

Imajući u vidu da zakonskim propisima nije regulisana oblast šumarstva, kao i da se Uredba o šumama, koju je donijela Vlada FBiH važila do 06.12.2011. godine do kada se mogla i primjenjivati, možemo konstatovati da trenutno zakonski nije regulisana oblast šumarstva, a što može značajno uticati na obavljanje svih aktivnosti u navedenoj oblasti. Neophodno je da Radna grupa koja je formirana Zaključkom Vlade FBiH od 09.06.2015. godine u saradnji sa kantonalnim ministarstvima nadležnim za poslove šumarstva, Savezom općina i gradova Federacije BiH, šumsko privrednim društvima, naučnim i drugim nadležnim institucijama što hitnije pripremi tekst Nacrta zakona o šumama, isti dostavi Vladi FBiH kako bi u što kraćem roku bio dostavljen u parlamentarnu proceduru na usvajanje.

Sarajevo, 25.06.2015. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

II. IZVJEŠTAJA O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

1. Uvod

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo), formirano je na osnovu Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave („Sl. novine FBiH“, broj 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06). Ministarstvo vrši upravne, stručne, normativno-pravne i druge poslove iz nadležnosti Federacije BiH iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. U sastavu Ministarstva se nalazi i Federalna uprava za šumarstvo, sa sjedištem u Sarajevu. Radom Ministarstva rukovodi ministar i odgovoran je za rad Ministarstva. Sredstva za rad Ministarstva osiguravaju se u federalnom Budžetu.

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva, utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji na koji je Vlada FBiH dala saglasnost u junu 2013. godine. Pravilnikom je sistematizovano 145 radnih mesta (od čega 139 u Ministarstvu i 6 u Federalnoj upravi za šumarstvo), dok je Budžet FBiH za 2014. godinu odobren za 99 uposlenika. Na dan 31.12.2014. godine u Ministarstvu je bilo 97 uposlenih službenika i namještenika. Pored toga, značajan broj uposlenika upošljavaju dvije jedinice za implementaciju projekata koje su sastavni dio unutrašnje organizacije Ministarstva, međutim, iako je trebalo, uposlenici jedinica još uvijek nemaju status državnih službenika i namještenika, a rad navedenih jedinica nije inkorporiran u program rada i izvršenje programa rada Ministarstva.

Sjedište Ministarstva je u Sarajevu, u ulici Marka Marulića broj 2.

2. Predmet, cilj i obim revizije

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2014. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima. **Predmet revizije nisu bili finansijski izvještaji jedinica za implementaciju projekata, već samo nadzor i izvještavanje o implementaciji razvojno - investicionih projekata koje implementiraju navedene jedinice, a za koje je nadležno Ministarstvo.**

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Ministarstva na dan 31.12.2014. godine, izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od februara 2015. godine do juna 2015. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na temelju uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvještaja

Na temelju izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2014. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, konstatovali smo da:

Ministarstvo **nije postupilo** po datim preporukama koje se odnosi na:

- poduzimanje aktivnosti na uspostavljanju odgovarajućeg informacionog sistema za obradu novčanih podrški i uspostavljanju centralne baze podataka po vrstama novčanih podrški i klijentima, u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama i ruralnom razvoju. Također nije osigurano da navedena baza ima zadovoljavajući nivo sigurnosti podataka i da bude povezana sa registrima poljoprivrednih gazdinstava i klijenata, kao i registrima životinja;

- donošenje internog akta kojim bi se regulisao redoslijed, način i rokovi razmatranja podnesenih zahtjeva za novčanim podrškama po temelju poticaja za poljoprivrednu i unos istih, od strane Službe za finansije u sistem trezora na plaćanje;
- poduzimanju aktivnosti kako bi se ovjeravanje akata (korištenja faksimila) vršilo od strane ovlaštene osobe , u skladu sa zakonskim i ostalim propisima;
- poduzimanje aktivnosti na uspostavi funkcije interne revizije na potrebnom nivou, odnosno da se ista obavlja u skladu sa aktivnostima definisanim Zakonom o internoj reviziji FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji;
- osiguranje dosljedna primjena pisanih procedura i pravila, kao i praćenje sistema internih kontrola, radi uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola, a u cilju efikasnog trošenja javnih sredstava i dosljedne primjene zakonskih propisa;
- poduzimanje aktivnosti na usaglašavanju odredbi člana 25. Zakona o poljoprivredi sa Zakonom o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju;
- osiguranja da se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji sistematizirani poslovi i zadaci vezani za implementaciju projekata od značaja za Federaciju iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, obavljaju u okviru Sektora za upravljanje projektima, u skladu sa članom 4. Uredbe o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstvima za razvoj u FBiH i Akcionim planom usklađivanja jedinica za implementaciju projekta, a u cilju uspostavljanja hijerarhijske odgovornosti za njihovu realizaciju;
- Izvještavanja o utrošku sredstava razvojno - investicijskih projekata u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH,
- da se u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija, dogovori način upravljanja i knjigovodstvenog evidentiranja plasiranih sredstava finansijskim institucijama (bankama i mikrokreditnim organizacijama), u vidu kreditnih linija koje su preostale nakon završetka projekta „Razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja/ FBiH (IFAD III – 562 BA) u iznosu od 12.637.755 KM, projekta „Mala komercijalna poljoprivreda“ u iznosu od 1.823.993 Eura, projekta „Unapređenje ruralnog preduzetništva (IFAD Lo – 697 BA, OFID Lo 1113-P) u iznosu od 8.429.643 KM;
- osiguranje dosljedne primjene Uredbe o uslovima, načinu korištenja i nabavci službenih putničkih automobila u organima uprave FBiH i Pravilnika o uslovima, načinu korištenja i nabavi službenih putničkih automobila u dijelu korištenja vozila za službene potrebe, popunjavanja obrasca PN4, kao i u dijelu parkiranja istih na parking prostoru nakon završetka radnog vremena.
- osiguranja da se isplata troškova mobilnih telefona vrši u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH o ograničenju troškova korištenja službenih telefona i drugih telefona u federalnim organima uprave kao i Pravilniku o načinu korištenja službenih mobilnih i drugih telefona u kancelarijama;
- zaključivanja ugovora o djelu na određeno vrijeme jednokratno, u skladu sa zakonskim propisima sa točno definisanim poslovima koje treba izvršiti;
- stvaranja obaveza, odnosno rashoda na teret budžetske tekuće godine u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta u FBiH, samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Budžeta;
- da se svi rashodi i izdaci priznaju i iskazuju u onom periodu kada je obaveza i nastala u skladu sa dredbama. Zakona o budžetima u FBiH i članovima 4. i 20. Uredbe o računovodstvu budžeta FBiH, a sve u cilju iskazivanja realnog i tačnog finansijskog rezultata;
- vršenja određivanje poticajnih cijena za animalnu i biljnu proizvodnju (povećanja/ ili smanjenja) na temelju prethodno izvršenih analiza i utvrđenih kriterija kojima bi se potvrdila opravdanost i osnovanost istog;
- definisanje načina i uslova vršenja sufinansiranja izvoza Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarenja novčanih potpora po modelu ostalih vrsta novčanih potpora u poljoprivredi, kao i definisanju kriterije na temelju kojih će se vršiti odabir proizvodnje i utvrđivati poticajna cijena, a sve na temelju usvojenih strateških opredjeljenja od strane Parlamenta FBiH;

- Poduzimanju adekvatnih mjera i aktivnosti u cilju praćenja namjenskog utroška doznačenih sredstava Veterinarskom fakultetu Sarajevo (1.280.000 KM) i Ministarstvu privrede BPŽ Goražde (300.000 KM); Komisija za odabir predmeta i timova je formirala tim za kontrolu, međutim nije prezentovana dokumentacija da je isti izvršio nadzor i utvrdio da li su sredstva namjenski utrošena;
- Poduzimanju adekvatnih mjera i aktivnosti u cilju pravdanja utroška proračunskih javnih sredstava doznačenih u iznosu od 1.875.495 KM iz Rezervi programa (Vrtni centar „Lovre Međugorac“ d.o.o. 687.936 KM, Staklenici d.d. 549.878 KM, Branko Međugorac 256.512 KM, Čuljak Drago 248.666 KM, Perčinović d.o.o. 46.285 KM, PP Eko proizvodi 15.775 KM, ZZ Tarčin 29.188 KM, Kovačević Osman 18.570 KM i Ćehić Kasim 22.685 KM). Komisija za odabir predmeta i timova za kontrolu je formirala je timove za kontrolu za utvrđivanje pravdanja utroška sredstava, međutim prezentovana je dokumentacija da je pravdanje utroška utvrđeno samo za Perčinović d.o.o. ;
- vršenja kontrole i odabira korisnika - predmeta na temelju prethodno izvršene analize rizika i da se donesu interne procedure kojima će se jasno i precizno propisati način obavljanja kontrole na terenu, odabir i broja korisnika kontrole, koje će obavljati relevantna komisija ili neko drugo tijelo, kao i odgovornost njihovih članova, u cilju osiguranja efikasnije, kvalitetnije i pravovremene kontrole korisnika novčanih potpora;
- popunjavanje radnih mesta definisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji na način utvrđen Zakonom o državnoj službi u FBiH. Također ugovore o djelu zaključivati za poslove za koje je propisima uređena mogućnost zaključivanja istih;
- sačinjavanja Programa utroška sredstva poticaja za poljoprivredu i dosljednog primjenjivanja odredbe članova 4. i 10. Zakona o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvoju u dijelu poštivanja zakonskih rokova i saradnje sa odborima za poljoprivredu Parlamenta FBiH, kao i kreiranja i izvršavanja modela za poticaje proizvodnji;
- da se u skladu sa zakonskim i ostalim propisima za završene razvojno – investicijske projekte sačini Završni izvještaj o završetku projekata i dostavi nadležnim institucijama i organima (Federalnom ministarstvu finansija, Vladi FBiH) na razmatranje;
- dosljednog pridržavanje, prilikom izrade Programa poticaja za poljoprivredu, usvojenih strateških opredjeljenja od strane Parlamenta FBiH i odredbi Zakona o poljoprivredi i Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju u dijelu pridržavanja usvojenih modela poticaja i uz poštivanje principa transparentnosti;
- propisivanje obaveze klijenta, Programom utroška sredstava u općim kriterijima, koji apliciraju za ostavrinjanje poticaja, da dostave dokaz da su u skladu sa zakonskim propisima , uredno izmirene obaveze po osnovu poreza i doprinosa;
- preduzimanju aktivnosti ministarstva u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija, prema finansijskim institucijama, vezano za plasman sredstava putem kreditnih linija iz razvojno – investicijskih projekata, kako bi se utvrdilo da su doznačena sredstva u prethodnom periodu korištena u skladu sa ugovorima za razvoj poljoprivrede, u obezbjeđenju redovnog mjesечно izvještavanje i praćenju utroška sredstava u skladu sa ugovorom za utvrđene namjene ili da se izvrši njihovo zatvaranje;
- u primjenjivanju prilikom vršenja popisa imovine, potraživanja i obaveza dosljedno Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH u cilju usaglašavanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, te popisom obuhvatiti sve kreditne linije koje se vode pri Ministarstvu, kao i njegovim jedinicama za implementaciju projekata;
- donošenju Pravilnika o razvrstavanju porodičnih poljoprivrednih gazdinstava na komercijalna i nekomercijalna i provedbenih propisa za implementaciju novčanih podrški na dugoročnoj osnovi;
- izvršenje uvida u dokumentaciju vezano za plasman sredstava putem Ugovora o korištenju revolving sredstava za kreditiranje u poljoprivredi sa Intesa Sanpaolo bankom d.d. Sarajevo, usaglašen iznos nepovučenih sredstava, te u skladu sa konstatovanim određen status istih, izvršeno adekvatno knjiženje te poduzete ostale zakonske mjere i aktivnosti;

- prilikom potpisivanja ugovora za angažman predavača za organizovanje savjetovanja od strane Ministarstva, te vršenje realizacije i evidencije istih na teret predviđenih pozicija;
- poduzimanju aktivnosti u saradnji sa Službom za zajedničke poslove organa i tijela FBiH kako bi se obezbjedili relevantni podaci u cilju praćenja potrošnje fiksnih telefona po telefonskom broju;
- osiguranje detaljnog izveštaja o pravdanju doznačenih sredstava društvu „FORTUNA TRADE“ d.o.o. Mostar za organiziranje službenog savjetovanja veterinara.

Ministarstvo je postupilo po preporukama koje se odnose na:

- poduzimanju aktivnosti utvrđeni zakonskim propisima Ministarstva, u saradnji sa Vladom FBiH, kako bi se imenovali organi upravljanja u Agenciji za vodno područje Jadranskog mora, kao i Nadzorni odbor u Agenciji za vodno područje rijeke Save, u cilju zakonitog upravljanja, odnosno adekvatne kontrole nad radom istih. Ministarstvo je 23.09.2014. godine uputilo urgenciju Vladu FBiH za imenovanje upravnog odbora Agencije za vodno područje Jadranskog mora i za imenovanje nadzornog odbora Agencije za vodno područje rijeke Save;
- u poduzimanju aktivnosti u saradnji sa agencijama za vode i vodnom inspekcijom u dijelu rješavanja nastale situacije u vezi neprimjenjivanja Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržaju, obliku uslovima i načinu izdavanja i čuvanja vodnih akata u cilju sprečavanja nelegalnog vađenja šljunka i pjeska iz vodotoka i naplata posebnih vodnih naknada po osnovu istog;
- izvršen ja uvid u dokumentaciju, u vezi nabavke putničkog vozila od preduzeća ASA PSS d.o.o. Sarajevo, zbog čijeg neplaćanja je podignuta tužba i donesena presuda protiv Jedinice za implementaciju projekata – PIU-a šumarstva i poljoprivrede, i 18.2.2015. godine je izvršeno plaćanje navedenog vozila i troškova;
- preispitivanja mjesecnih isplate naknade članovima Vijeća, isplate naknada vršene na osnovu dostavljenih mjesecnih izvještaja ovjerenih od strane ministra;
- obračunu poreza i doprinosa po osnovu isplate naknada po ugovorima o djelu koji su vršeni u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima;
- preispitavanja opravdanosti formiranja komisija za javne nabavke za svaku nabavku pojedinačno;
- poduzimanju aktivnosti, u skladu sa zakonskim i ostalim propisima, na izmirenju nerealiziranih zahtjeva iz 2013. godine za KJP PD Butmir (poticaj za mlijeko), koji su kao dug preneseni na teret fiskalne 2014. godine;
- dovođenja u isti položaj Pravilnikom o uvjetima i načinu ostvarivanja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnjama, pravnih lica u sistemu PDV-a i fizička lica sa stanovišta ispunjenosti uslova za odobravanje poticaja, ne umanjujući time efikasnost provođenja kontrolnih aktivnosti;
- izvršenje uvida u kompletnu dokumentaciju vezanu za ostvarivanje poticaja korisnika Farma koza „Muša“ d.o.o. Široki Brijeg po osnovu kojeg je ostvaren poticaj za uzgoj rasplodnih koza u iznosu od 31.600 KM, te na osnovu konstatovanog poduzeti sve zakonom predviđene mјere i aktivnosti. Ispostavljenio Rješenje FUZIP-a od 27.12.2013. godine da se izvrši povrat sredstava u iznosu od 31.600 KM;
- nastavke suradnje Ministarstva sa Pravobranilaštvom FBiH u dijelu provođenja aktivnosti na izvršenju povrata (naplati) po temelju konačnih i izvršnih rješenja, vezanih za isplaćena novčana sredstva za poticaje u poljoprivredi;
- godišnje analize izvršenja Akcionog plana Strategije upravljanja poljoprivrednim zemljишtem u FBiH, te na osnovu konstatovanog predložiti aktivnosti na realizaciji istog;
- provođenje nabavke usluga štampanja i distribucije obrazaca u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH;
- utvrđivanje Programom utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Poticaj za veterinarstvo“ za sve vrste zaraznih bolesti određenih za finansiranje Naredbom o mjerama kontrole zaraznih i parazitarnih bolesti životinja i njihovom provođenju i finansiranju, cijene usluga

- „uzimanja uzoraka krvi“ i „cijene laboratorijskih pretraga“ u cilju praćenja realizacije utroška budžetskih sredstava;
- u poduzimanju aktivnosti i mjera u saradnji sa nadležnim agencijama za vode i drugim organima i institucijama protiv fizičkih i pravnih lica u cilju naplate svih obaveza po osnovu posebnih vodnih naknada;
 - poduzimanju aktivnosti zajedno sa Federalnom upravom za inspekcijske poslove kako bi se poslovi kontrole i inspekcijskog nadzora nad utroškom javnih sredstava obavljali u skladu zakonski utvrđenim nadležnostima i jedne i druge institucije a u cilju ostvarivanja odgovarajućeg obima kontrola nad raspodjelom novčanih podrški;
 - poduzimanje aktivnosti kako bi Centar za kontrolu zdravlja životinja Veterinarskog fakulteta dostavio detaljan izvještaj o utrošku sredstava;
 - poštivanje u provođenju procedura javnih nabavki, rokova utvrđenih tenderskom dokumentacijom u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH;
 - osiguranju da fakture prije plaćanja odobrava federalni ministar ili osoba koju on ovlasti kako je regulisano Pravilnikom o reprezentaciji i poklonima;
 - evidentiranje izdataka za fiksne telefone na poziciji propisanoj kontnim planom z budžetske korisnike;
 - vršenje obračuna i isplate putnih troškova inozemstvo na temelju relevantne dokumentacije odnosno zvaničnih poziva koji potvrđuju da su putovanja izvršena u cilju obavljanja poslova iz nadležnosti Ministarstva;
 - izvršenje uvida u predmete korisnika Farma Tomislavgrad d.o.o. i Laktal d.o.o. Tomislavgrad kojima je po temelju proizvodnje silažnog kukuruza, te preispitati izvršeni obračun i u skladu sa konstatovanim preduzeti adekvatne mjere i aktivnosti, a naročito u dijelu izvršenja povrata više isplaćenih sredstava. Prezentovano izjašnjenje od 17.06.2015 godine službenice iz odsjeka za direktna plaćanja o ponovnom uvidu u dostavljenu skeniranu dokumentaciju i tabelarni obračun poticaja od strane kantonalnog ministarstva u kojem ista nije konstatovala nepravilnosti.

Ministarstvo je **djelimično postupilo** po datim preporukama koje se odnosi na:

- poduzimanje aktivnosti na donošenju Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora, te na temelju iste donositi Godišnji operativni program implementacije navedene Strategije, u skladu sa Zakonom o poljoprivredi i u propisanim rokovima. Preduzete su aktivnosti na donošenju Strategije razvoja poljoprivrednog sektora, međutim ista nije donesena i nije na temelju iste donesen Godišnji operativni program implementacije navedene strategije. Srednjoročna strategija razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH u periodu 2015. – 2019. je usvojena na sjednici Predstavničkog doma Parlamenta FBiH od 29.05.2015. godine i sjednici Doma naroda od 08.06.2015. godine sa određenim zaključcima;
- Osiguranja pripreme konačnog prijedloga Programa novčanih potpora u poljoprivredi i ruralnom razvoju u saradnji sa Odborima za poljoprivredu Parlamenta FBiH, kao i usvajanja navedenog Programa u zakonski propisanom roku. Prijedlog Programa je dobio potrebnu saglasnost parlamentarnih odbora, međutim isti nije donesen u zakonskom roku zbog neusuglašavanja stavova i prijedloga između ministarstva i parlamentarnih odbora;
- poduzimanjem neophodnih mjeru kako bi se što prije uradio Prijedlog Programa ruralnog razvijenja FBiH za period 2013 -2012. godina i dostavio Vladi FBiH, odnosno Parlamentu FBiH na usvajanje, u cilju uspostavljanja IPARD strukture u BiH, koja je uslov za povlačenje sredstava iz poljoprivrednih fondova Evropske unije imajući u vidu značaj Programa ruralnog razvijenja FBiH za period 2013. – 2020. godina, za čiju izradu su osigurani izvori finansiranja iz kreditnih sredstava. Preduzete su aktivnosti na izradi prijedloga programa ruralnog razvijenja FBiH za period 2013. - 2020. godina, međutim isti do okončanja revizije nije donesen;
- osiguranje da se u skladu sa postojećim propisima od strane nadležnih institucija izvrši kontrola i superkontrola unesenih podataka u Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava,

Ministarstvo je u 2014. godini imalo aktivnosti vezano za navedeno i dostavljalo zahtjeve općinama da se na lokalnom nivou izvrši dodatna kontrola unosa kvaliteta podataka i da se nakon toga izvrši superkontrola od strane Ministarstva, međutim, nije prezentovana dokumentacija da su općine izvršile dodatne kontrole pa tako niti Ministarstvo nije izvršilo superkontrolu;

- izvršenja arhiviranja dokumentacije klijenata dostavljenih Ministarstvu po osnovu modela potpora ruralnog razvijanja u 2012. godini; u skladu sa članom 29. Zakona o novčanim potporama i internim propisima za kancelarijsko poslovanje,
- da se Godišnji izvještaj o stanju poljoprivrede u prethodnoj kalendarскоj godini (Zeleni izvještaj) sačinjava i dostavlja nadležnim organima i institucijama FBiH u rokovima utvrđenim Zakonom o poljoprivredi. Zeleni Izvještaj za 2014. godinu Vladi FBIH dostavljen 14.05.2015. godine koji je Vlada FBIH utvrdila Zaključkom broj 568 od 22.05.2015. godine, isto je 22.05.2015. upućeno Parlamentu FBIH na razmatranje i prihvatanje. Zeleni Izvještaj za 2013.. godinu poslan je 6.6.2014. godine Vladi FBIH, međutim prema prezentovanoj dokumentaciji Vlada FBIH je povukla sa dnevnog reda tačku koja se odnosi na Zeleni izvještaj zbog kako se navodi dopune sa prijedlogom zaključaka te se isti sa dopunom dostavlja ponovo Vladi FBIH 28.06.2014. godine, nije prezentovano da je Vlada isti dostavila u parlamentarnu proceduru;
- poduzimanje neophodnih aktivnosti Ministarstva u okviru svoje nadležnosti u suradnji sa Vladom FBiH, u cilju donošenja Zakona o šumama FBiH kojim će se ispoštovati Odluka Ustavnog suda FBiH, u smislu poštivanja odredbi Europske povelje o lokalnoj samoupravi i Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH, formirana je radna grupa na izradi Nacrta zakona o šumama i do okončanja revizije ista je održala jedan sastanak;
- izvršenje uvida u dokumentaciju, vezano za korištenje usluga medija i javnog informisanja (PRESS CLIPPING, SRNA, DNEVNI LIST, DL TRGOVINA, ONASA). Ministarsvo je u 2014. godine prekinulo ugovorni odnos sa firmama „ONASA“ d.o.o. Sarajevo i „Srna“ a.d. Bijeljina a u junu 2015. godine prekinuo se ugovorni odnos sa firmama PRESS CLIPPING d.o.o. Banja Luka i DL Trgovina d.o.o. Mostar
- izvršenja uvida u cijelokupnu dokumentaciju, vezano za nerealizovane i neriješene zahtjeve aplikantata po temelju Programa utroška sredstava poticaji za poljoprivredu za 2012. godinu, te u skladu sa konstatovanim poduzimanje aktivnosti u suradnji sa Vladom FBiH i Federalnim ministarstvom finansija na rješavanju istih, a u cilju smanjenja troškova po temelju eventualnih tužbi od strane aplikantata po podnesenim zahtjevima. Izvršen je uvid u dio nerealiziranih zahtjeva koji su rješeni u skladu sa planiranim sredstvima Programom poticaja
- osiguranja dosljedne provedbe Pravilnika o sadržaju, obliku i načinu vođenja Registra odobrenih i registrovanih objekata i načinu dodjele veterinarskih kontrolnih i evidencijskih brojeva u FBiH i dijelu osiguranja da Lista svih objekata upisanih u Jedinstveni registar kojeg vodi Federalno ministarstvo i objavljuje na WEB stranici bude ažurna i potpuna i da ista pokazuje sve promjene statusa objekata tokom cijele godine. Obzirom da se Registr ažurira i puni temeljem izvještaja nedležnog kantonalnog ministarstva o registriranim i odobrenim objektima na svom području djelovanja, a temeljem pisane izjave, HNK nije dostavilo izvještaj te nije u potpunosti osigurano da Jedinstveni registar kojeg vodi Ministarstvo bude ažuran;
- poduzimanje aktivnosti, u skladu sa zakonskim i ostalim propisima, na izmirenju nerealizovanih zahtjeva iz 2012. godine i 2013. godine, koji su kao dug preneseni na teret fiskalne 2014. godine. Nerealizovani zahtjevi iz 2012. su realizovani dijelom;
- sačinjavanje godišnje analize izvršenja Akcionog plana Strategije upravljanja vodama FBiH 2010. – 2022., te na osnovu konstatovanog predložene konkretnije aktivnosti na realizaciji istog, a naročito za izradu Planova upravljanja vodama za vodno područje Save i vodno područje Jadranskog mora, za uspostavu Registra industrijskih zagađivača i redovno periodično noveliranje istog, kao i izradu i donošenje Planova za zaštitu od štetnog djelovanja voda, ministarstvo je imalo aktivnosti pa je tokom 2014. godine dostavilo svim nadležnim institucijama zahtjev za dostavljanje podataka,

- podaci su u ministarstvu objedinjeni međutim obzirom da nisu podatke dostavile sve institucije isti nisu bili dovoljni za analizu i pripremu informacije za Vladu FBiH;
- izvršena je finansijska analiza i stupanj realizacije „Projekta poljoprivreda i ruralni razvoj (ARDP)“ u odnosu na izmijenjeni dinamički plan prihvaćen ugovorom o kreditnom zaduženju, o navedenom nije izvještena Vlada FBiH;
 - poduzimanju aktivnosti u saradnji sa Federalnim ministarstvom razvoja, poduzetništva i obrta, kao i Federalnim ministarstvom raseljenih osoba i izbjeglica, svako u okviru svojih nadležnosti na realizaciji i nadzoru nad plasiranim depozitnim budžetskim sredstvima u Turkish Zirat Bank Bosnia d.d. Sarajevo za realizaciju Programa održivosti povratka na prostoru Republike Srpske, na osnovu Zaključka Vlade FBiH od 23.10.2014. godine ministarstvo je 19.03.2015. godine dostavilo zahtev Turkish Zirat Bank Bosnia za povrat svih neutrošenih sredstava a 01.06.2015. godine dopisom je tražen pregled realizacije sredstava Programa održivosti povratka na prostoru RS-a;
 - sačinjavanje analize pokrenutih drugostepenih postupaka i tužbi koji se vode protiv Ministarstva, te u skladu sa konstatovanim donošenje Plana korektivnih mjera za otklanjanje uočenih propusta i smanjenja njihovog broja

Nije izvršena ocjena postupanja po sljedećim preporukama, iz razloga što u 2014. godini nije bilo aktivnosti, odnosno iz razloga prestanka važenja određenih propisa:

- uspostava knjigovodstvene evidenciju trošenja sredstava kroz projekte koje implementira Ministarstvo, na način da ista daje realnu sliku o utrošku kako budžetskih, tako i kreditnih i donatorskih sredstava, u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima o načinu vođenja knjigovodstva, finansijskog izvještavanja i godišnjeg obračuna za razvojno – investicijske projekte;
- izvršenje izmjena i dopuna postojećeg Pravilnika o sadržaju, obliku i načinu vođenja registra odobrenih i registrovanih objekata i načinu dodjele veterinarskih kontrolnih i evidencijskih brojeva u FBiH, u dijelu propisivanja da se u postupku oduzimanja i dodjeljivanja veterinarskih kontrolnih brojeva obavezno traži potvrda o izmirenju prispjelih obaveza za direktne i indirektne poreze;
- poduzimanje aktivnosti, u saradnji sa Vladom FBiH, u cilju realizacije Zaključka Parlamenta FBiH donesenog 12.11.2013. godine, na 5. tematskoj sjednici o stanju i problemima u poljoprivredi u FBiH?
- poduzimanje aktivnosti od strane Vlade FBiH i Ministarstva kako bi se u skladu sa člankom 43. Zakona o poljoprivredi osnovalo Federalno vijeće za poljoprivredu i ruralna područja, te da isto obavlja propisane aktivnosti i podnosi izvještaje nadležnim organima i institucijama;
- poduzimanje aktivnosti u cilju realizacije potpisanih Ugovora za obradu novčanih potpora u poljoprivrednoj proizvodnji sa preduzećem „KING ICT“ d.o.o. Sarajevo i implementaciju navedenog programa u praksi;
- preispitivanje osnovanosti i opravdanosti dosadašnjeg načina izbora dobavljača za snimanje TV emisije poljoprivrednog sadržaja putem javnog poziva kao i način angažovanja potpisivanja ugovora sa preduzećem TIM SYSTEM d.o.o. Sarajevo za izvršenje navedenih poslova;
- preispitivanje osnovanosti i opravdanosti načina odabira proizvodnji, kao i kriterija na temelju kojih se izvršio izbor korisnika poticaja za izvoz (3.934.145 KM), te u skladu sa konstatovanim jesu li poduzete sve aktivnosti i mjere;
- donešenje internih procedure kojima će se detaljno razraditi postupanje odgovornih osoba po obavijestima i rješenjima o povratu dostavljenim od strane inspekcije, kao i signiranju svih pismena vezano za novčane podrške u poljoprivredi i ruralnom razvoju;
- Preispitivanju transparentnosti, osnovanosti i opravdanosti odobravanja sredstava poticaja iz Rezervi programa u iznosu od 1.909.217 KM, od čega je 1.852.810 KM dodijeljeno za pokretanje proizvodnje, 33.722 KM za investiciju u poljoprivredno gazdinstvo i ostatak od 22.685 KM za nepoznate namjene, te u skladu sa konstatovanim poduzeti sve aktivnosti i mjere;
- Preispitivanje osnovanosti obračuna poticaja za tovove junadi iz uvoza na teret fiskalne 2013. godine u iznosu od 488.000 KM;

- poduzimanju adekvatnih aktivnosti u saradnji sa Federalnom upravom za inspekcijske poslove kako bi se aplikantima koji su na nezakonit način ostvarili sredstva iz Poticaja za poljoprivrednu, u skladu sa članom 49. Zakona o novčanim potporama u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji i ruralnom razvoju zabranilo apliciranje u naredne 3 godine;
- pokretanje adekvatnih aktivnosti u dijelu stvaranja zakonskih uslova da se aplikantima za koje se u postupku obavljanja kontrole utvrdi da su pokušali ostvariti novčane poticaje na temelju nevjerodstojne i nevalidne dokumentacije izda rješenje o zabrani apliciranja;
- donošenje internog akta kojim će se precizno definisati postupanje odgovornih lica, odnosno radnih tijela po presudama sudova u kojima se traži ponavljanje postupka odlučivanja o dodjeli poticajnih sredstava po ranije ispostavljenim zahtjevima, tj. po tužbama stranaka, a naročito u dijelu vođenja službenih evidencija i pismene korespondencije, podjele poslova između voditelja postupka i članova komisije, obavljanja kontrola na terenu, predlaganja i donošenja rješenja i ostala bitna pitanja;
- evidentiranje deponovanih novčanih sredstava na namjenske račune u Turkish Zirat Bank Bosnia d.d. Sarajevo u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i trezor;
- preispitivanje opravdanosti isplate naknade za rad u komisijama za raspodjelu sredstava tekućih transfera;
- u vršenju nadzoranad realizacijom potpisanih ugovora za Promociju i stavranje ambijenta za pristup domaćih proizvoda tržištu u 2013. godini putem video, audio i foto zapisa;
- zaključivanju ugovora sa korisnicima novčanih podrški o realizaciji dodjeljenih sredstava kojima će se jasno definistati prava i obaveze ugovornih strana;

4. Sistem internih kontrola i interna revizija

Menadžment Ministarstva je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Efikasan sistem internih kontrola zahtijeva jasnu internu komunikaciju da svi zaposleni u potpunosti poštuju i provode usvojene politike i procedure kojima su obuhvaćeni poslovi i radni zadaci na koje su raspoređeni u svrhu obavljanja istih.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva utvrđena je unutrašnja organizacija, djelokrug organizacionih jedinica, sistematizacija radnih mesta, opis poslova i zadataka sa radnim mjestima. Na dan 31.12.2014. godine u Ministarstvu je bilo uposleno 97 izvršioca. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji stručni i upravni poslovi iz nadležnosti Ministarstva obavljaju se putem sljedećih organizacionih jedinica: Kabinet ministra, Sektor za poljoprivrednu i prehrambenu industriju, Sektor za ruralni razvoj i poljoprivredne savjetodavne službe, Sektor za poljoprivredna plaćanja, Sektor za veterinarstvo, Sektor za vode, Sektor za šumarstvo i Sektor za upravljanje projektima.

Uredbom o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj u FBiH („Sl. novine FBiH“, broj 48/03) predviđeno je da Ministarstvo putem organizacione jedinice u svom sastavu implementira projekte od značaja za Federaciju koje odobri Vlada FBiH i upravlja domaćim i stranim sredstvima namijenjenim za realizaciju projekata. Za obavljanje navedenih poslova, u okviru Ministarstva formiran je Sektor za upravljanje projektima sa 19 sistematizovanih radnih mesta sa tri Jedinice za implementaciju projekata: Jedinica za koordinaciju Projekta razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja, Jedinica za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi i Jedinica za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH“. Vezano za navedeno konstatovano je da nije implementiran Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji u dijelu inkorporiranja rada Jedinice za koordinaciju Projekta razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja i Jedinice za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi. Jedinica za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH“ ima svoje prostorije u Ministarstvu i dva uposlenika raspoređena u skladu sa Pravilnikom.

Po nalogu Ureda premijera, a po ukazivanju Samostalnog sindikata državnih službenika i namještenika u organima državne službe, sudske vlasti i javnim ustanovama u FBiH 31.01.2014. godine izvršen je

inspekcijski nadzor u Ministarstvu, na temelju kojeg je federalni upravni inspektor Federalnog ministarstva pravde izdao Rješenje br. 08-05-7-1365/13 kojim je naredio:

1) Da Ministar, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva od 04.07.2013. godine uskladi sa članom 19. stav 2. Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave kojim je utvrđeno da se u sastavu Ministarstva nalaze Federalna uprava za šumarstvo i Federalni zavod za zaštitu bilja u poljoprivredi koji Ministarstvo nije predvidjelo novim Pravilnikom. Rok za usklađivanje dat je 30 dana od dana prijema rješenja;

2) Da sačinjena rješenja usklade sa Zakonom o državnoj službi, te da se za uposlenike koji su premješteni na mjesto pomoćnika ministra, Rješenja do okončanja konkursne procedure ponište i posljedice njihovog donošenja stave van snage. Rok za usklađivanje rješenja je 15 dana od dana prijema rješenja inspektora (primljeno 05.02.2014.godine), a prije postupanja po navedenim mjerama ministru je zabranjeno popunjavanje upražnjenih radnih mjesta državnih službenika putem javnog konkursa.

Na rješenje Federalnog upravnog inspektora, Ministarstvo je 12.02.2014. godine izjavilo žalbu Federalnom ministarstvu pravde. Ministarstvo je 26.1.2015. godine je zaprimilo Rješenje Federalnog ministarstva pravde broj 01-49-9/14 kojim se djelomično uvažava Žalba Ministra, tako da se dispozitiv prvostupanjskog rješenja mijenja i glasi: prema prvoj tački se naređuje Ministru Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva da Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji od 4.7.2013. godine na koji je Vlada dala saglasnost 20.6.2013. godine uskladi sa članom 19. stav 2. Zakona o Federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave u roku od 90 dana od dana prijema ovoga rješenja. Vezano za ovu tačku, prezentovan nam je dopis ministarstva upućen Federalnom ministarstvu pravde od 27.1.2015. godine, kojim isti predlaže izmjene Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave koje se odnose na član 19. stav 2. Zakona a kojime se iz sastava ovoga Ministarstva briše Federalni zavod za zaštitu bilja u poljoprivredi. U obrazloženju je navedeno da je stav 2 prethodno spomenutog zakona izmijenjen iz razloga što zbog nedostatka finansijskih sredstava u Budžetu FBiH nije moguće osnovati navedeni Zavod niti izvršiti prijem potrebnog stručnog kadra. Formiranje ovoga zavoda nema nikakvu svrhu stoji dalje u obrazloženju jer postoji Federalni zavod za poljoprivredu i na državnom nivou Uprava za zaštitu zdravlja bilja BiH koji obavljaju poslove vezane za zaštitu bilja. Do okončanja revizije, nije prezentovana dokumentacija koja bi potvrdila da je bilo daljih aktivnosti vezano za navedeno.

Drugom tačkom Rješenja naređeno je ministru federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva da poništi Rješenja kojima je pojedine državne službenike privremeno postavio na radna mjesta rukovodećeg državnog službenika (pomoćnika ministra) do okončanja konkursne procedure, odmah a najkasnije u roku od 3 dana od dana prijema ovoga rješenja. Vezano za navedeno, utvrdili smo da su početkom aprila 2014. godine sačinjena četiri rješenja kojima se šefovi odsjeka postavljaju da privremeno obavljaju poslove koordinacije rada unutrašnjih koordinacijskih jedinica radi nedostatka rukovoditelja osnovne organizacijske jedinice do popune upražnjenog radnog mesta putem Javnog konkursa. Svako rješenje umjesto potpisa ministra ovjerno je faksimilom potpis ministra. Do okončanja revizije, nije prezentovana dokumentacija koja bi potvrdila da je Javni konkurs okončan i da su ispostavljena nova rješenja.

Treća tačka koja se odnosi na zabranu popune upražnjenih radnih mjesta, navedenim Rješenjem je brisana.

U skladu sa člankom 70. stav 3. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH, Ministar je donio rješenja kojima je rukovodećim državnim službenicima prenio ograničena ovlaštenja da potpisuju određena akta. Takođe je 18.07.2012. godine donio Rješenje u skladu sa čl. 56. i 70. stav 2. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH, kojim je savjetniku ministra za vodoprivredu, šumarstvo i lovstvo dao ovlaštenje za korištenje faksimila ovlaštene osobe – federalnog ministra poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.¹ Prema navedenom imenovani je dužan koristiti faksimil isključivo za ovjeravanje pismena na kojima je kao potpisnik označen federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, uz prethodnu usmenu konsultaciju sa federalnim ministrom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

¹ Faksimil je tehnički snimljen skraćeni potpis federalnog ministra poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva ovlaštenog za potpisivanje pismena Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Vezano za navedeno, i ove godine kao i prethodne, konstatovali smo da je značajan broj važnih dokumenata ovjeren faksimilom, a nije prezentovan pisani akt (zabilješka, evidencija, odobrenje) kojom bi se potvrdilo da je od strane ministra data saglasnost za korištenje istog, ili da su navedeni akti naknadno potpisani od strane ministra. Zbog navedenog, nismo mogli potvrditi vjerodostojnost potpisa ministra na istima, odnosno da su akti potpisani od strane ovlaštene osobe.

Pravilnikom o internoj kontroli Ministarstva definisani su kontrolni postupci, postupci informisanja i komuniciranja, te izvršena procjena rizika za određene aktivnosti i propisani postupci nadgledanja za pojedine procese poslovanja. Istim Pravilnikom je izvršena procjena kontrolnog rizika za sve značajnije procese koji se obavljuju od strane sektora i službi, u cilju smanjenja vjerovatnoće da će doći do neželjenih dešavanja zbog nedovoljnog funkcioniranja internih kontrola. Ministarstvo je sačinilo značajan dio internih akata kojima je regulisan sistem internih kontrola a dio tih akata je u 2013. godini inoviran. Međutim, ne može se potvrditi da se doneseni akti i procedure vezane za uspostavu sistema internih kontrola u potpunosti implementiraju imajući u vidu utvrđene propuste tokom obavljanja revizije za 2014. godinu što je ukazano u ovom revizorskem izvještaju. Također ističemo da se određeni propusti ponavljaju duži niz godina i da po datim preporukama za ključne postupke poslovanja uglavnom nije postupljeno.

Potrebno je osigurati dosljednu primjenu svih pisanih procedura i pravila, kao i praćenje sistema internih kontrola, radi uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola, a u cilju efikasnog trošenja javnih sredstava i dosljedne primjene zakonskih propisa.

Potrebno je poduzeti aktivnosti kako bi se ovjeravanje akata (korištenje faksimila) vršilo od strane ovlaštene osobe, u skladu sa zakonskim i ostalim propisima i aktima.

Interna revizija

Interna revizija u Ministarstvu uspostavljena je na način da je formirana Jedinica za internu reviziju koja zapošljava načelnika Jedinice. Iako su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji za obavljanje poslova u Jedinici predviđena ukupno četiri radna mjesta, od toga su tri mesta stručnog savjetnika za internu reviziju nepotpunjena. **Jedinica za internu reviziju u 2014. godini nije izvršila sve planirane revizije u skladu sa Godišnjim planom interne revizije za 2014. godinu.** Nije vršena revizija transfera za poljoprivredu i transfera za veterinarstvo. Obzirom da realizovani transferi za poljoprivredu čine 90,39% ukupno realizovanih troškova Ministarstva kao i činjenice da revizija istih iako je bila planirana nije vršena niti u 2013. godini, ne možemo potvrditi da je interna revizija radila na potrebnom nivou.

Potrebno je poduzeti aktivnosti na uspostavi funkcije interne revizije na potrebnom nivou, odnosno da se ista obavlja u skladu sa aktivnostima definiranim Zakonom o internoj reviziji FBiH, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i Godišnjim planom rada interne revizije.

5. Obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva

U skladu sa **Zakonom o poljoprivredi („Sl. novine FBiH“ br. 88/07, 4/10, 27/12 i 7/13)** poljoprivredna politika se provodi prema Srednjoročnoj strategiji razvitka poljoprivrednog sektora u Federaciji BiH. Ista sadrži kratkoročne i srednjoročne ciljeve, mjere, vremenski slijed, nositelje i rokove ostvarenja tih ciljeva u sektoru poljoprivrede i donosi se na razdoblje od pet godina. Ministarstvo utvrđuje i priprema temeljne elemente za izradu poljoprivredne strategije koju, nakon razmatranja i utvrđivanja Vlade FBiH, usvaja Parlament FBiH.

Poljoprivredna strategija za period 2014. - 2018. godina u 2014. godini nije donesena a postojeća za period 2008. – 2012. godina je istekla. Na osnovu pisane izjave odgovorne osobe, u Ministarstvu tokom 2014. godine vršene su aktivnosti da se usaglasi tekst Srednjoročne strategije 2014. - 2018. godina te je između ostalog predloženo i prihvaćeno da se radi kašnjenja u finalizaciji Strategije promjeni rok važenja za jednu godinu odnosno za period **2015. – 2019. godina**. U septembru 2014. godine, Ministarstvu je od strane izvršitelja posla dostavljen finalni tekst na koji je Ministar imao primjedbi i nakon što su izvršene potrebne ispravke ista se trebala uputiti Vladi FBiH, što se nije dogodilo do kraja 2014. godine. U planu rada Ministarstva za 2015. godinu uvrštena je ponovo aktivnost vezana za usvajanje Srednjoročne strategije za I-II kvartal. Tek 22.05.2015. godine Vlada FBiH je utvrdila Prijedlog srednjoročne strategije razvoja

poljoprivrednog sektora u FBiH za period 2015. - 2019. godina a Parlament FBiH istu usvojio 8.6.2015. godine sa zaključkom da Vlada FBiH do 31.12.2015. godine u parlamentarnu proceduru dostavi Prijedlog izmjena i dopuna iste na osnovu prethodno datih primjedbi, sugestija i mišljenja nadležnih institucija i organizacija. **Na osnovu naprijed navedenog kao i datih konstatacija u prethodnom revizorskom izveštaju koja se odnose na navedenu problematiku, možemo konstatovati da se kasnilo sa donošenjem Srednjoročne strategije poljoprivrednog razvoja i da nisu na vrijeme poduzimane sve potrebne aktivnosti na njenom donošenju.** Navedeno je imalo za posljedicu da Program utroška sredstava transfera za poljoprivredu za 2014. godinu nema uporišta u strateškim opredjeljenjima Parlamenta FBiH što nije u skladu sa članom 28. Zakona o poljoprivredi i članom 4. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju. Kako nova Srednjoročna strategija nije donesena, Ministarstvo nije donijelo ni Godišnji operativni program implementacije poljoprivredne strategije što nije u skladu sa članom 5. Zakona o poljoprivredi.

U skladu sa Zakonom o poljoprivredi, na osnovu Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora, donositi Godišnji operativni program implementacije iste a Program novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju za naredni period uskladiti sa usvojenim strateškim opredjeljenjima.

Program novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju se, u skladu sa članom 4. Zakona o novčanim podrškama, treba donositi u skladu sa Srednjoročnom strategijom razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH, a istim se utvrđuje visina sredstava za pojedine modele novčanih podrški, opći i posebni kriteriji za njihovo ostvarenje koji nisu propisani Zakonom, te drugi posebni uslovi. U skladu sa zakonskim odredbama, Konačan Prijedlog Programa podrški priprema Ministarstvo, u saradnji sa odborima za poljoprivredu Parlamenta FBiH. **Na osnovu prezentovane dokumentacije, utvrdili smo da su verzije Prijedloga Programa utroška sredstva transfera za poljoprivredu za 2014. godinu čak 7 puta dostavljane na saglasnost nadležnim odborima za poljoprivredu Parlamenta FBiH (u periodu od 3.12.2013. godine do 23.05.2014.godine) i 2 puta razmatrane na sjednicama Vlade FBiH.** Nakon dostavljanja I verzije Prijedloga Programa, Odbor za poljoprivredu Doma Naroda 9.12.2013. godine dostavlja Ministarstvu zaključak kojim sugeriše da isto zatraži od nadležnih kantonalnih skupštinskih odbora kantonalnih ministarstava i relevantnih udruženja da daju svoja mišljenja, primjedbe i prijedloge te da se tekst Prijedloga objavi na WEB stranici ministarstva kako bi se u roku od 30 dana kreirao novi tekst Prijedloga Programa. Ministarstvo je 09.12.2013. godine dostavilo kantonalnim ministarstvima poljoprivrede i udruženjima poljoprivrednika uz Prijedlog Programa i dopis da se očituju i daju sugestije. Također, Ministar je 31.01.2014. godine poslao poziv za sastanak vezano za razmatranje Prijedloga Programa udruženju poljoprivrednika, savezu poljoprivrednih udruženja i koordinaciji udruženja poljoprivrednika. Na navedenom sastanku su usaglašani zahtjevi predstavnika udruženja i saveza i dogovoren je da II verzija Prijedloga Programa može ići u dalju proceduru. Uvidom u istu utvrdili smo da su poticajne cijene po jedinici mjere za neke od proizvodnji daleko veće od predloženih u I verziji. Prema navodima iz datih obrazloženja Odbora za poljoprivredu Predstavničkog Doma od 24.02.2014. godine (nakon dostavljene druge verzije Prijedloga Programa) isti je tražio od Ministarstva da izvrši doradu Prijedloga u skladu sa datim zahtjevima i primjedbama kako bi se dala saglasnost u što skorije vrijeme. Zahtjevi i primjedbe, uglavnom argumentirane, odnosile su se na to da raspodjela sredstava po modelima nije realna i ne odgovara stvarnim potrebama, da su rezerve Ministarstva u iznosu od 2 miliona previsoke, da je najveći dio podrški nesrazmjerno uvećan bez stručnih podloga i kalkulacija, da se u tabelu uvrste kolone količine i iznosa, struktura iznosa neisplaćenih obaveza za 2013. godinu i drugo. Na osnovu izjašnjenja Odbora za poljoprivredu Predstavničkog Doma možemo zaključiti da Ministarstvo najveći dio primjedbi nije uvažavalo i da je navedeni Odbor uglavnom insistirao na istim. Nakon šeste verzije Prijedloga Programa, Odbor za poljoprivredu Predstavničkog Doma je 29.04.2014. godine dao saglasnost samo na dio Prijedloga Programa (biljnu i animalnu proizvodnju) i isto uputio Vladi FBiH. Vlada FBiH je na sjednici 05.05.2014. godine donijela Zaključak broj 792 kojim je utvrđeno da nije predviđena mogućnost davanja djelimične saglasnosti na dijelove Programa utroška sredstava i ista traži od nadležnih parlamentarnih odbora davanje saglasnosti na cijelovit program. Ministarstvo je bez saglasnosti parlamentarnih odbora poslalo na sjednicu Vlade FBiH 13.05.2014. godine cijelovitu VI verziju Prijedloga Programa na koju je Vlada imala određenih primjedbi i nakon usvajanja istih od strane Ministarstva, VII verzija Prijedloga Programa utroška sredstava je

14.05.2014. godine dostavljena nadležnim odborima Parlamenta FBiH. Isti su dali saglasnost 22 i 23.05.2014. godine na ukupnu vrijednost programa od 65.800.000 KM. Prijedlog programa utroška sredstava za poljoprivredu za 2014. godinu sa mišljenjima nadležnih institucija i saglasnosti odbora poslan je Vladi FBiH 26.05.2014. godine koja je isti usvojila Odlukom broj 999 od 28.05.2014. godine. **Na osnovu svega naprijed navedenog, možemo konstatovati da je Ministarstvo, da bi dobilo saglasnost nadležnih tijela oba doma Parlamenta FBiH na Prijedlog Programa utroška sredstava za poljoprivredu za 2014. godinu, kako je regulisano članom 38. Zakona o izvršenju Budžeta FBiH za 2014. godinu, sačinilo čak sedam verzija istoga, što je u konačnici rezultovalo neusvajanjem istog u zakonskom roku.** Razlog sačinjanja ovako velikog broja prijedloga programa uglavnom proizilazi iz neprihvatanja sugestija i zahtjeva Odbora za poljoprivredu Predstavničkog doma Parlamenta FBiH iako su, po našem mišljenju, isti bili dosta realni i argumentovani i za koje insistirano da Ministarstvo prihvati i ugradi. Također, period od skoro dva mjeseca koji je protekao od dostavljanja sugestija nadležnih tijela na I verziju Prijedloga Programa do sačinjanja II verzije smatramo da je predug i da isti Ministarstvo nije racionalno iskoristilo što je također uticalo na kašnjenje u donošenju navedenog programa. Imajući u vidu gore navedeno kao i da je Vlada FBiH na prijedlog Ministarstva 28.05.2014. godine usvojila Program utroška sredstava poticaji za poljoprivredu za 2014. godinu („Sl.novine FBiH“ br. 44/14), konstatujemo da isti nije usvojen u zakonski propisanom roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2014. godinu.

Osigurati pripremu konačnog prijedloga Programa novčanih potpora u poljoprivredi i ruralnom razvoju u saradnji sa Odborima za poljoprivredu Parlamenta FBiH, kao i usvajanja navedenog Programa u zakonski propisanom roku.

Godišnji izvještaj o stanju poljoprivrede u prethodnoj kalendarskoj godini (Zeleni Izvještaj), u skladu sa članom 52. Zakona o poljoprivredi, izrađuje Ministarstvo, u saradnji sa ministarstvima kantona nadležnim za poslove poljoprivrede i dostavlja ga Vladi FBiH na utvrđivanje najkasnije do 15.05. tekuće godine, a Vlada FBiH ga dostavlja na prihvaćanje Parlamentu FBiH najkasnije do 30.06. tekuće godine za prethodnu godinu, te se isto objavljuje u „Službenim novinama FBiH“. Konstatovali smo da je Ministarstvo u zakonskom roku sačinilo i dostavilo Vladi FBiH Zeleni izvještaj za 2014. godinu koji je ista utvrđila Zaključkom broj 568 i isti dan poslala Parlamentu FBiH na razmatranje i prihvatanje. Zeleni izvještaj za 2013. godinu dostavljen je Vladi FBiH nakon zakonskog roka u junu 2014. godine, međutim do okončanja revizije nije prezentovano da je Vlada FBiH isti utvrđila i poslala u parlamentarnu proceduru.

Federalno vijeće za poljoprivredu i ruralna područja, na temelju člana 43. Zakona o poljoprivredi, Vlada FBiH osniva kao stručno i savjetodavno tijelo Vlade FBiH, koje ima slijedeće obaveze: prati izradu i provođenje poljoprivredne strategije, prati izradu i ocjenjuje zeleni izvještaj o stanju u poljoprivredi, prati izradu i provođenje strategije ruralnog razvijanja i štiti i profilira interes ruralnih zajednica u FBiH i daje mišljenje na prijedloge državnih i federalnih propisa i međunarodnih sporazuma iz područja poljoprivrede. U skladu sa navedenim, Vlada FBiH je krajem 2012. godine donijela **Uredbu o osnivanju Federalnog vijeća za poljoprivredu i ruralna područja** kojom je propisano da Vijeće ima 11 članova koje sačinjavaju predstavnici: Agronomske komore FBiH (2 člana), Federalnog zadružnog saveza (1), Udruženja poljoprivrednika (2), visokih obrazovnih institucija i naučno – stručnih institucija i zavoda koji se bave poljoprivredom, selom i ruralnim područjem (4) i Privredne komore FBiH (2). **Navedeno Vijeće do okončanja revizije nije formirano.**

Potrebno je da Ministarstvo i Vlada FBiH poduzmu aktivnosti kako bi se u skladu sa članom 43. Zakona o poljoprivredi osnovalo Federalno vijeće za poljoprivredu i ruralna područja, te da isto obavlja propisane aktivnosti i podnosi izvještaj nadležnim organima i institucijama.

Registrar klijenata i Registrar poljoprivrednih gazdinstava (u daljem tekstu: registri) Ministarstvo je uspostavilo u skladu sa Zakonom o poljoprivredi. Istim je definisano da korisnici novčanih podrški i drugih oblika podrške u poljoprivredi, odnosno klijenti, mogu biti pravna lica sa sjedištem u FBiH i fizička lica koja imaju prebivalište u FBiH, koja su registrirana za poljoprivrednu proizvodnju i upisana kao poljoprivredni proizvođači u navedene registre. **Značaj upisa** u ove registre ogleda se i u **osiguranju transparentnosti u trošenju sredstava namijenjenih podršci u poljoprivredi**, postepenom usklađivanju sa zahtjevima Europske unije radi korištenja sredstava iz predpristupnih fondova namijenjenih BiH, kao i obavljanju

popisa ljudskih potencijala, zemljišta i životinja na poljoprivrednim gazdinstvima, u cilju što racionalnijeg, bržeg i kvalitetnijeg planiranja mjera od strane organa nadležnih za pružanje podrške poljoprivrednog razvoja. Zakonom o novčanim podrškama je propisano da klijent (nosilac poljoprivrednog gazdinstva) zahtjev za upis u registre podnosi nadležnoj općinskoj službi na čijem području se nalazi sjedište pravnog lica i obrta, odnosno prebivalište fizičkog lica nosioca porodičnog poljoprivrednog gazdinstva i da Federalno ministarstvo poljoprivrede vodi **Centralni registar za Federaciju**, te da je dužno osigurati tehničke uslove za elektronsko funkcionisanje registra. Tokom revizije nije prezentovana dokumentacija koja bi potvrdila da je unos podataka od strane službenika na lokalnom nivou iskontrolisan na način predviđen Pravilnikom o upisu u Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar klijenata, odnosno ne možemo potvrditi da je lokalnom nivou izvršena dodatna kontrola unosa kvaliteta podataka od strane pretpostavljenih općinskih službenika. Tako nije urađena ni superkontrola od strane Ministarstva koja se provodi kako bi se provjerilo izvršenje kontrole kvaliteta unosa podataka što može da ima posljedice prilikom isplate novčanih podrški.

Potrebno je osigurati da se u skladu sa postojećim propisima od strane nadležnih institucija izvrši kontrola i superkontrola unesenih podataka u Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava.

Strategiju upravljanja poljoprivrednim zemljištem na području FBiH i Akcioni plan za implementaciju iste, Vlada FBiH je usvojila u 2012. godini (Odlukom V broj 76/2012), na temelju člana 38. Zakona o poljoprivrednom zemljištu. Od strane Ministarstva je sačinjena Informacija o implementaciji Zakona o poljoprivrednom zemljištu i Strategiji gospodaranje poljoprivrednim zemljištem sa analizom implementacije Akcionog plana koju je Vlada FBiH usvojila 18.12.2014. godine Zaključkom broj 2282.

Obavljanje poslova iz oblasti šumarstva u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave u nadležnosti je Ministarstva. Obzirom da je oblast šumarstva zakonski neuređena od 06.12.2011. godine, Ministarstvo je tokom 2014. godine sačinjavalo i dostavljalo Vladi FBiH Informacije o stanju u oblasti šumarstva kao posljedica nepostojanja zakona o šumama kao i prijedloge za donošenje određenih odluka koje će se primjenjivati do donošenja zakona o šumama na nivou Federacije BiH. Na osnovu istih, Vlada FBiH je 13.02.2014. godine donijela Odluku o uslovima i načinu obavljanja sječe šumskouzgojnih radova u privatnim šumama, Odluku o izradi, sadržaju i primjeni šumskoprivrednih osnova i Odluku o produženju ugovora o prijenosu poslova gospodarenja državnim šumama. U skladu sa Zaključkom Vlade FBiH broj 1297 od 02.07.2014. godine, Ministarstvo je sačinilo i 8.12.2014. godine dostavilo Vladi FBiH Prijedlog Uredbe o zaštiti šuma na usvajanje iste, međutim do okončanja revizije Vlada FBiH istu nije usvojila. Na osnovu Informacije Ministarstva o stanju u oblasti šumarstva i lovstva upućene Vladi FBiH u julu mjesecu 2014. godine, Vlada FBiH je donijela Zaključak od 10.07.2014. godine kojim je usvojila istu i zatražila od Doma naroda Parlamenta FBiH da se na prvoj narednoj sjednici izjasni o Nacrtu zakona o šumarstvu koji je u parlamentarnoj proceduri i istim utvrdila da, ukoliko Dom naroda Parlamenta FBiH ne prihvati isti, uzet će u razmatranje Prednacrt zakona o šumama koji je Ministarstvo Vladi FBiH dostavilo u novembru 2011. godine. Isto tako Vlada FBiH je na 140. sjednici od 20.11.2014. godine razmatrala Informaciju Ministarstva o gospodarenju šumama u Federaciji BiH u 2013. godini i planovima gospodarenja za 2014. godinu i donijela Zaključak broj V. 2056 kojim se traži od Parlamenta FBiH što hitnije donošenje zakona o šumama. Međutim, tek u 2015. godini, nakon usvajanja Informacije Ministarstva o stanju u oblasti šumarstva u cilju hitnog donošenja zakona o šumama zaključkom Vlade FBiH od 9.6.2015. godine, zaduženo je Ministarstvo da uz pomoć Radne grupe (koja je formirana istim zaključkom) i u saradnji sa kantonalnim ministarstvima nadležnim za poslove šumarstva, Savezom općina i gradova Federacije BiH, šumsko privrednim društvima, naučnim i drugim nadležnim institucijama što hitnije pripremi tekst Nacrta zakona o šumama. Radna grupa ima 11 članova a prvi sastanak radne grupe je održan 17.06.2015. godine na kojem je prihvaćen Prednacrt zakona o šumama koji je izradilo Ministarstvo i 2011. godine dostavilo Vladi FBiH.

Potrebno je da Ministarstvo u okviru svoje nadležnosti uz pomoć Radne grupe i u saradnji sa kantonalnim ministarstvima nadležnim za poslove šumarstva, Savezom općina i gradova Federacije BiH, šumsko privrednim društvima, naučnim i drugim nadležnim institucijama nastavi aktivnosti na hitnom donošenju Prijedloga zakona o šumama kako bi se ova oblast konačno zakonski uredila.

Obavljanje poslova iz oblasti voda u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave u nadležnosti je Ministarstva. Zakonom o vodama („Sl. novine FBiH“, broj 70/06) uređuje se način upravljanja vodama unutar teritorije Federacije, a isto obuhvata: zaštitu voda, korištenje voda, zaštitu od štetnog djelovanja voda i uređenje vodotoka i drugih voda. **Izrada Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama (u daljem tekstu: ZOV) bilo je predviđeno Programom rada Ministarstva za 2012., 2013. i 2014. godinu,** a ministar je 29.11.2012. godine donio Rješenje o imenovanju Stručne radne grupe za izradu istog, u koju je imenovano 9 državnih službenika. Utvrđili smo da je Prednacrt Izmjena i dopuna ZOV-a, upućen Vladi FBiH na razmatranje i usvajanje. Međutim, isti Vlada FBiH na sjednici od 30.01.2014. godine nije usvojila radi niza primjedbi na pripremljeni radni materijal i isti je uputila Ministarstvu na doradu. Ministarstvo je nakon razmotrenih primjedbi, pripremilo i Vladi FBiH dostavilo očitovanje na isto 15.05.2014. godine i predložilo Vladi FBiH ponovo razmatranje Prednacrta izmjena i dopuna navedenog zakona. Do kraja mandata, Vlada FBiH, nije isti uvrstila u dnevni red. Prezentovano nam je izjašnjenje Ministarstva od 21.04.2015. godine kojim se predlaže povlačenje iz procedure Prednacrta Zakona o izmjenama i dopunama zakona o vodama. Kao razlog se navodi protek više od godinu i po dana od pripreme istog, kompleksnosti materije koju tretira predmetni propis, promjene koje su nastupile u međuvremenu, pogotovo katastrofalnih poplava i istim iniciranih dodatnih zahtjeva za izmjene pravnog okvira u ovoj oblasti. Aktivnosti na izradi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama uvrštene su u revidirani Plan rada za 2015. godinu.

Potrebno je da Ministarstvo u okviru svoje nadležnosti u saradnji sa nadležnim institucijama i u skladu sa zahtjevima približavanja BiH standardima EU na polju zaštite od voda i zaštite vodnih resursa, posebno mjera prevencije poplava, poduzme aktivnosti na izradi Zakona o izmjenama i dopunama zakona o vodama.

Strategija upravljanja vodama FBiH (u daljem tekstu: SUV), u skladu sa članom 24. Zakona o vodama, Parlament FBiH je donio u 2011. godine¹, i to za period 2010. – 2022. godina. Sastavni dio Strategije je i Akcioni plan za implementaciju u kojem su navedeni ciljevi i mjere koje treba implementirati po oblastima, odgovorne institucije za provođenje mjera (nadležni organi BiH, Vlada FBiH, FMPVŠ, AVP Sava, AVP Jadranskog mora, nadležni inspekcijski organi,...), planirani rok realiziranja mjera, parametri za ocjenu uspješnosti provođenja mjera, potrebna ulaganja za implementaciju. Potrebna ulaganja za implementaciju iste procijenjena su na iznos od 2.760.695.000 KM od čega korištenje voda 1.166.000.000 KM, zaštita voda 952.600.000 KM, zaštita štetnog djelovanja voda 621.000.000 KM, institucionalno jačanje sektora voda 11.200.000 KM, pravno uređenje 4.025.000 KM i ekonomski okvir 5.780.000 KM. Dinamikom investiranja u planskom periodu 2010. – 2022. godine, predviđeno je da se u prvom četverogodišnjem periodu realizuje 23%, u drugom 37% i trećem 40%. Nije prezentovana dokumentacija da je sa 31.12.2014. godine urađena Analiza izvršenja Akcionog plana Strategije upravljanja vodama za prvi četverogodišnji period, niti je utvrđen stupanj realizacije planiranih aktivnosti, kao i predložile dalje aktivnosti i o istom informisana Vlada FBiH. Iako je Ministarstvo 16.12.2014. godine dostavilo svim institucijama učesnicima u realizaciji SUV-a zahtjev sa uputstvom za dostavu podataka za realizaciju mjera iz SUV-a za prvi četverogodišnji period sa rokom dostave do 15.02.2015. godine, samo je 9 (od 18) institucija iste dostavilo. Urgencijom od 04.03.2015. godine podatke je dostavilo još 6 institucija. Dostavljeni podaci su u Ministarstvu objedinjeni, međutim nisu bili dovoljni za analizu i pripremu informacije.

Potrebno je nastaviti aktivnosti i sačiniti analizu izvršenja Akcionog plana Strategije upravljanja vodama FBiH 2010 – 2022, za prvi četverogodišnji period te na osnovu konstatovanog predložiti konkretnije aktivnosti na realizaciji istog i izvijestiti Vladu FBiH.

¹ Strategiju upravljanja vodama za period 2010. – 2022. godina je usvojio Predstavnički dom Parlamenta FBiH 20.10.2010. godine, a Dom naroda Parlamenta FBiH 20.12.2011. godine. Strategija predstavlja osnovni strateško planski dokument u oblasti voda u kome je izvršeno snimanje postojećeg stanja i definisani strateški ciljevi, sa utvrđenim operativnim ciljevima i mjerama za dostizanje tih ciljeva.

5.1 Razvojno – investicijski projekti ministarstva

Planom razvojno – investicijskih projekata u FBiH, koji čine sastavni dio Proračuna FBiH za 2014. godinu, utvrđeni su projekti u nadležnosti Ministarstva, a isti su se finansirali iz kreditnih sredstava, donacija i Budžeta FBiH, odnosno općina. Prema prezentovanim podacima od strane Ministarstva, putem implementacijskih jedinica za realizaciju projekata: **Jedinice za šumarstvo PIU, Ureda za koordinaciju (PCU) i Jedinice za upravljanje projektom WATSAN FBiH** u 2014. godini, utrošena su sredstva u iznosu od **15.953.546 KM¹**. Za projekte iz oblasti voda (Zaštita kvaliteta voda i Upravljanjem slivom Neretve i Trebišnjice), Ministarstvo je formiralo Upravljačke timove od strane uposlenika Agencija za vodno područje rijeke Save i Agencija za vodno područje slivova Jadranskog mora, od strane Sektora za vode Ministarstva se vrši praćenje i koordinacija, a u 2014. godini za implementiranje istih utrošeno je **8.543.326 KM**.

Pregled utroška sredstava kroz projekte, sa uporednim pokazateljima u odnosu na ugovorene i planirane iznose finansiranja dajemo u sljedećoj tabeli:

Rb.	Naziv projekta	Izvor finan-siranja	Ugovorenii znos finansiranja	Povučena sredstva do 31.12.2014.	Realizacija do 01.01.2014. godine	Plan realizacije u 2014. godini	Realizova-no u 2014. godini	Ukupno realizovano do 31.12.2014.g.
1.	Projekat WATSAN FBiH	Kredit	117.349.800	4.107.243	816.294	39.517.715	1.829.360	2.645.655
		Grant	32.833.495	5.980.746	0	2.623.298	934.570	934.570
		Budžet općina	77.729.633	-	188.988	39.058.492	1.463.681	1.652.668
		Ukupno	225.381.735	10.087.989	1.005.282	81.199.505.	4.227.611	5.232.893
2.	Unapređenje uvjeta života na selu IFAD 772BA	Kredit	16.376.000	6.812.870	4.514.409	6.479.264	5.217.017	9.731.426
		Grant	-	-	-	-	-	-
		Budžet FBiH	2.263.000	503.086	503.086	530.331	0	503.086
		Ukupno	18.430.000	7.315.956	5.017.495	7.009.595	5.217.017	10.234.512
3.	Poljoprivreda i ruralni razvoj ARDP	Kredit	15.570.000	14.325.882	11.695.858	3.672.050	2.372.541	14.068.399
		Grant	4.361.187	4.325.479	3.896.016	429.461	429.461	4.325.477
		Budžet FBiH	2.440.529	3.634.478	2.252.623	757.445	605.165	2.857.788
		Ukupno	22.371.716	22.285.839	17.844.497	4.858.956	3.407.167	21.251.664
4.	Projekat razvoja navodnjavanja	Kredit	28.275.000	4.257.787	503	10.892.388	2.584.569	2.585.072
		Grant	-	-	-	-	-	-
		Budžet FBiH	4.241.250	814.578	865	1.928.066	467.191	467.191
		Ukupno	32.516.250	5.072.365	503	12.820.454	3.051.760	3.053.263
5	Projekt održivog upravljanja šumama i krajolikom	Kredit	-	-	-	-	-	-
		Grant	2.787.879	299.968	0	6000	5.850	5.850
		Budžet FBiH						
		Ukupno	2.787.879	299.968	0	6.000	5.850	5.850
6.	Projekat hitnog oporavka od poplava	Kredit	68.539.700	2.933.745	0	3.021.261	44.141	44.141
		Grant						
		Budžet FBiH						
		Ukupno	68.539.700	2.933.745	0	3.021.261	44.141	44.141
Ukupno 1			370.027.280	47.995.862	23.867.777	108.915.771	15.953.546	39.822.323
7.	GEF – Neretva i	Kredit		-	-	-	-	-

¹ Utrošak sredstava kroz razvojno – investicijske projekte koje realizuju Jedinica za šumarstvo PIU, Ured za koordinaciju (PCU) i Jedinice za upravljanje projektom WATSAN FBiH ne iskazuju se u finansijskim izvještajima Ministarstva.

	Trebišnjica	Grant	3.777.485	2.989.177	1.140.305	2.086.234	1.500.408	2.640.713	
		Budžet FBiH	5.393.071	2.451.961	139.834	3.676.380	2.012.918	2.152.261	
		Ukupno	9.170.556	5.441.138	1.280.139	5.762.614	3.513.326	4.792.974	
8.	GEF – Zaštita kvaliteta voda	Kredit	-	-	-	-	-	-	
		Grant	34.990.000	5.200.000	16.670.000	12.000.000	4.640.000	21.310.000	
		Budžet FBiH	5.180.000	400.000	3.630.000	1.000.000	400.000	4.030.000	
		Ukupno	40.170.000	5.600.000	20.300.000	13.000.000	5.040.000	25.340.000	
Ukupno 2		49.340.556	11.041.138	21.580.139	18.762.614	8.543.326	30.132.974		
Ukupno 1 + 2		419.367.836	59.037.000	45.447.916	127.678.385	24.496.872	69.955.297		

Uredbom o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj u FBiH („Sl. novine FBiH“, broj 48/03) predviđeno je da Ministarstvo putem organizacione jedinice u svom sastavu implementira projekte od značaja za Federaciju, koje odobri Vlada FBiH, i upravlja domaćim i stranim sredstvima namijenjenim za realizaciju projekata. Za obavljanje navedenih poslova, u okviru Ministarstva, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva sistematizovan je Sektor za upravljanje projektima u čijem sastavu se nalaze tri implementacijske jedinice: PIU šumarstva, Ured za koordinaciju projekata za razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja (PCU) i Jedinica za upravljanje projektom „Snabdijevanja vodom i sanitacija u FBiH“ (WATSAN), međutim isti, kao i prethodne godine, nije implementiran u dijelu inkorporiranja rada navedene dvije Jedinice za implementaciju projekata (PIU-a i PCU-a) u rad Ministarstva. Utvrđili smo da su jedinice za implementaciju projekata Ministarstvu dostavljali IP obrasce, izuzev za projekat WATSAN FBiH, ali nije prezentovana dokumentacija koja bi mogla potvrditi da je Ministarstvo vršilo koordinaciju, praćenje i izvještavanje o implementaciji određenog broja tekućih projekata koji se realiziraju u okviru jedinica za implementaciju projekata, koji su Planom razvojno investicionih projekata razvrstani u resor Ministarstva. Također, ne možemo potvrditi da Ministarstvo, projekte od značaja za Federaciju implementira putem organizacione jedinice u svom sastavu, odnosno da upravlja domaćim i stranim sredstvima namijenjenim za realizaciju projekata, u skladu sa Uredbom o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj u FBiH.

Tokom obavljanja revizije, na osnovu dostavljenih tabelarnih pregleda od strane jedinica za implementaciju projekata sa podacima o izvorima finansiranja, planovima realizacije i izvršenju planova razvojno – investicijskih projekata, konstatovali smo da isti nisu u skladu sa podacima isezazanim u Aneksu Budžeta FBiH za 2014. godinu.

Projekat WATSAN FBiH (u daljem tekstu: „Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda u FBiH“) koordinira Ministarstvo, ispred Federacije BiH, čija svrha je da se finansiranjem iz raspoloživih izvora ukupnog iznosa **121.300.000 EUR-a** obezbijedi implementiranje mjera koje će poboljšati infrastrukturu i usluge kojima se obezbjeđuje adekvatno vodosnadbihevanje i odvodnja (prikupljanje i prečišćavanje) otpadnih voda u općinama uključenim u Projekat¹. Struktura izvora finansiranja navedenog projekta je sljedeća: 60.000.000 EUR-a kredit EIB-a, grant sredstva EIB-a: 5.000.000 EUR-a (IPF 2008) i 12.000.000 EUR-a (IPA 2009), vlastito učeće općina ostatak sredstava. Po zahtjevu EIB-a², Ministarstvo je u 2011. godini formiralo Jedinicu za rukovođenje projektom (PMU), dok su unutar općina koje učestvuju u projektu formirani Timovi za implementiranje potprojekata (PIT-ovi) koji su odgovorni za njihovo implementiranje.

Ministarstvo još uvijek nije popunilo sistematizovana radna mjesta u navedenoj Jedinici (četiri), a za rukovođenje projektom je angažovana vanjska saradnica po ugovoru o djelu koja je u 2015. godini

¹ Općine uključene u projekt su: Orašje, Velika Kladuša, B. Petrovac, B. Krupa, Široki Brijeg, Tomislavgrad (potpisale ugovor sa Federalnim ministarstvom finansija), općine Mostar, Jajce, Prozor – Rama, Čitluk, Glamoč, Tešanj, Dobojski Jug, B. Grahovo, Konjic, Usora, Livno, Gračanica, Lukavac, Kupres, Stolac (procedure u toku) i ostale općine koje pokažu interes.

² Prema potpisom Ugovoru o kreditnom zaduženju između FBiH (BiH) i EIB-a od 18. Kolovoza 2008. godine, rok za realizaciju kreditnog zaduženja je istekao 30.06.2012. godine, te je produžen za period od još 2 godine, tj. do 30.06.2014. godine. Rok za realizaciju Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava od 5.000.000 EUR-a iz fonda IPF 2008. je do 31.12.2015. godine, a 12.000.000 EUR-a iz IPA 2009. je do 31.12.2013. godine.

napustila Ministarstvo a Ministar je rješenjem od 06.05.2015. godine imenovao pomoćnicu ministra u organizacionoj jedinici Sektora za vode da privremeno, do okončanja zakonom propisane procedure, obavlja poslove rukovođenja ovom jedinicom. Obzirom na velike zastoje i kašnjenja u implementaciji projekta, Vlada FBiH je u skladu sa zahtjevom šefa Delegacije EU a vezano za rezultate misije praćenja projekta, 27.03.2014. godine donijela Zaključak broj 552 kojim se usvaja Akcioni plan za period 01.12.2013 do 01.12.2015. godine Segment1 –IPA 2009. Projekat“ Vodosnabdjevanje i odvođenje otpadnih voda u FBiH“. Zbog navedenog, u 2014. godini je produžen je rok implementacije projekta iz sredstava granta IPA 2009. sa 01.12.2013. godine na 1.12.2015. godine. Također je, u januaru 2015. godine produžen i rok implementacije projekta po Ugovoru o finansiranju projekta sa Evropskom investicijskom bankom sa 30.06.2014. godine do 30.06.2018. godine.

Na osnovu podataka navedenih u prethodnoj tabeli, utvrdili smo da je realizacija navedenog projekta u 2014. godini iz sredstava IPA (grant sredstava) od planiranih 2.632.298 KM izvršeno 934.570 KM što je u odnosu na plan izvršenje 35,62% a iz sredstava kredita od planiranih 39.517.715 KM izvršeno samo 1.829.360 KM, pa ne možemo potvrditi da se planirane aktivnosti u 2014. godini odvijaju potrebnom dinamikom.

Jedinica za upravljanje projektom (WATSAN) u toku 2014. godine nije dostavljala Ministarstvu obrasce IP pa ne možemo potvrditi da je Ministarstvo u skladu sa članom 39. Zakona o izvršenju budžeta za 2014. godinu izvještavalo Federalno ministarstvo finansija o utrošku sredstava navedenog projekta.

Osigurati da se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizirani poslovi i zadaci vezani za implementaciju projekata od značaja za Federaciju iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, obavljaju u okviru Sektora za upravljanje projektima u skladu sa članom 4. Uredbe o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstvima za razvoj u FBiH.

Potrebno je da Ministarstvo u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija poduzme aktivnosti u dijelu iskazivanja istinitog i tačnog prikazivanja planova i realizacije kapitalnih projekata koji se finansiraju iz ino i domaćih izvora a za koje je isto nadležno.

Izvještavanje o utrošku sredstava razvojno - investicijskih projekata vršiti u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH i drugim propisima i aktima donesenim od strane nadležnih institucija.

Vezano za Projekat „Poljoprivreda i ruralni razvoj“ za koji je predviđen datum zatvaranja navedenog Projekta 30.06.2015. godine, utvrdili smo da je 18.05.2015. godine Federalna ministrica finansija, uputila Ministarstvu finansija Trezora BiH, zahtjev za pokretanje procedure produženja roka trajanja navedenog projekta. Zahtjev se obrazlaže, upućenim zahtjevom Federalnog ministra poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva od 13.05.2015. godine o pokretanju navedene procedure zbog potrebe izrade Softvera za plaćanje u sektoru poljoprivrede, čijom bi se izradom povećala transparentnost i osiguranje dodatnih mehanizama kontrole.

Projekat „Poboljšanja životnih uslova na selu (RLDP; IFAD 772 BA, OFID 1322 P)“, prema potpisanim kreditnom sporazumu sa IFAD-om, trebao je da se završi 30.06.2015. godine a datum zatvaranja je 31.12.2015. godine. Međutim, na osnovu zahtjeva Ministarstva od 26.02.2015. godine za produženje roka implementacije Projekta, IFAD je dao saglasnost, te je implementacija istog produžena do 31.12.2015. godine, odnosno rok za zatvaranje projekta do 30.06.2016. godine. Razlog produženja implementacije je, kako se navodi, implementacija pilot programa za uspostavu funkcionalnog lanca vrijednosti jagodičastog voća u općinama Žepče, Maglaj i Zavidovići koji se implementira u okviru RLDP Projekta a planirani dio ugovorenih aktivnosti zahtjeva duži vremenski rok, posebno iz razloga jer je ovaj sektor (lanac vrijednosti) pretrpio značajne štete tokom majske poplave u 2014. godini. Prezentovan je godišnji Izvještaj o napretku projekta sa 31.12.2014. godine koji je dostavljen Ministarstvu i Federalnom ministarstvu finansija. U izvještaju je navedeno da je srednjoročnom ocjenom procijenjen cjelokupan napredak projekta te na osnovu istog Misija za ocjenu Projekta, je dala preporuke za djelovanje u ostatku trajanja projekta, a ključna preporuka je da se razvije i pokaže barem jedan uspješan model lanca vrijednosti kako bi se ubuduće pokazala izvedivost razvijanja lanaca vrijednosti za pro-siromašne.

Projekat „Razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja/ FBiH (IFAD III – 562 BA), završen je u 2008. godini. Nakon završetka projekta ostala aktivna kreditna linija plasiranih sredstava finansijskim institucijama (bankama i mikrokreditnim organizacijama) u visini od 12.637.755 KM, koja su se trebala na revolving

osnovi koristiti za dalje kreditiranje fizičkih lica i pravnih subjekata u ruralnim područjima koji se odnose na poljoprivredu. Međutim u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija, Ured za koordinaciju projekata (PCU) je u 2013. godini a zatim i u 2014. godini podnio Inicijativu za raskid Ugovora i povrat cjelokupnog iznosa povučenih sredstava iz razloga jer se ne poštuju dogovoreni uslovi od strane sljedećih banaka i MKO-a: Uni credit banka d.d. Sarajevo, Intesa San Paolo banka d.d. Sarajevo, Volksbanka d.d. Sarajevo, Pro credit banka d.d. Sarajevo i MKO „PRIZMA MIKRO“ Sarajevo. Prezentovano je da mikrokreditne organizacije i banke uglavnom prihvataju inicijativu o raskidu Ugovora. **Međutim do okončanja revizije nije bilo daljih aktivnosti i nije prezentovano da su ugovori raskinuti i da je izvršen povrat cjelokupnog iznosa sredstava.**

Projekat „Mala komercijalna poljoprivreda“ završen je u 2009. godini, a isti je implementiran od strane Jedinice za implementaciju projekata Ministarstva - PIU-a za šumarstvo (10.421.709 KM). Nakon završetka ostala je aktivna kreditna linija kod Nove banke d.d. Banja Luka, **putem koje je u vidu kredita za oblast poljoprivrede, plasirano 1.823.993 EUR-a na revolving osnovi (korisnici mikrokreditne organizacije SUNRISE i EKI).** Iako je Subsidijarnim kreditnim sporazumom između Federalnog ministarstva finansija i navedene banke bilo predviđeno, nakon završetka projekta, što je konstatujemo već petu godinu, PIU šumarstva **nije prenio svoje obaveze** u dijelu praćenja i izvještavanja o korištenju navedenih sredstava, kao i uplaćivanja kamata u Budžet FBiH. Po izjavi direktora Jedinice za šumarstvo, Vlada FBiH, Ministarstvo poljoprivrede i Federalno ministarstvo finansija trebaju donijeti odluku o tome koja institucija ili agencija će preuzeti obaveze od PIU – a po spomenutim kreditnim subsidijarnim sporazumima a mikrokreditne organizacije su nastavile redovno i u 2014. godini dostavljati mjesecne izvještaje u Jedinicu za šumarstvo koja nije utvrdila odstupanja od sporazuma u dijelu da li su kreditna sredstva plasirana u poljoprivrednu djelatnost i da li su plasirana u općine iz projektnog područja. Do okončanja revizije od strane ove Jedinice nisu pokrenute aktivnosti po navedenoj izjavi. **Vezano za navedenu izjavu, ista revizorskom timu nije potkrijepljena odgovarajućim dokaznim materijalom, tako da ne možemo potvrditi navedeno, kao ni način korištenja izvršenog replasmana sredstava putem Nove banke Banja Luka.**

Projekat „Pripremljenosti za avijarnu influensu“ realizovan je u iznosu od 5.018.139 KM. Sve aktivnosti na navedenom projektu završene su u 2011. godini. Nije prezentovana dokumentacija da je za završeni projekat sačinjen Završni izvještaj, a prema izjavi direktora Jedinice za šumarstvo (PIU-a), Jedinica je bila odgovorna samo za implementaciju nabava i finansijski menadžment, dok je Tehnička radna grupa (TSG) na čijem čelu su bili pomoćnica ministra poljoprivrede za veterinarstvo (zdravlje životinja) i pomoćnica ministra zdravstva (zdravlje ljudi) bila nadležna za implementaciju cjelokupnog projekta, zbog čega je isti mišljenja da Tehnička radna grupa treba da podnese završni izvještaj. **Do momenta okončanja revizije Završni izvještaj o realizaciji projekta „Pripremljenosti za avijarnu influensu“ nije sačinjen.**

Potrebno je da se za završene razvojno – investičiske projekte sačini Završni izvještaj o završetku projekata i dostavi nadležnim institucijama i organima (Federalnom ministarstvu finansija, Vladi FBiH) na razmatranje, u skladu sa zakonskim i ostalim propisima.

U saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija, dogovoriti način upravljanja i korištenja plasiranih sredstava finansijskim institucijama (bankama i mikrokreditnim organizacijama), u vidu kreditnih linija koje su preostale nakon završetka projekta „Razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja/ FBiH (IFAD III – 562 BA) u iznosu od 12.637.755 KM, projekta „Mala komercijalna poljoprivreda“ u iznosu od 1.823.993 Eura, projekta „Unapređenje ruralnog poduzetništva (IFAD Lo – 697 BA, OFID Lo 1113-P) u iznosu od 8.429.643 KM.

Potrebno je da Ministarstvo, u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija, poduzme aktivnosti prema finansijskim institucijama, vezano za plasman sredstva putem kreditnih linija iz razvojno – investičkih projekata, kako bi se utvrdilo da su doznačena sredstva u prethodnom periodu korištena u skladu sa ugovorima za razvoj poljoprivrede, kao i da se u narednom periodu obezbijedi redovno mjesечно izvještavanje i praćenje utroška sredstava u skladu sa ugovorom za utvrđene namjene ili da se izvrši njihovo zatvaranje.

6. Budžet i izvještavanje

Budžet Ministarstva za 2014. godinu iznosio je 74.653.216 KM. Isti je Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2014. godinu umanjen na 74.621.431 KM ali se u toku 2014. godine isti povećao za izdvajanja iz tekuće rezerve po odlukama Vlade FBiH u ukupnom iznosu od 334.609 KM. **Međutim, Odlukom Vlade FBiH V. broj 2140 o preraspodjeli sredstava sa pozicije „posticaj za poljoprivredu“ Ministarstva na poziciju „transfer za raseljene osobe i povratnike“ Federalnog ministarstva raseljenih lica i izbjeglica od 4.12.2014. godine u iznosu od 1.500.000 KM, Budžet Ministarstva je ponovo umanjen i nakon istog iznosio je 73.456.040 KM.** Nije prezentovana dokumentacija koja bi potvrdila da je Ministarstvo u skladu sa članom 59. Zakona o budžetima u FBiH, Federalnom ministarstvu finansija kao predlagajuću ove odluke priložio dokumentaciju na osnovu koje se daju na uvid razlozi za smanjenje odobrenih budžetskih stavki. Ovo ima posebnu značajnost kada se uzme u obzir da smo tokom revizije utvrdili da je Ministarstvo sa 31.12.2014. godine imalo značajan iznos stvorenih a neiskazanih obaveza u finansijskim izvještajima za 2014. godinu što smo obradili u poglavlju 7.1.2.1 Izvještaja.

Godišnji finansijski izvještaj o izvršenju budžeta Ministarstva za period od 01.01. do 31.12.2014. godine, sačinjen je od strane Ministarstva i u zakonskom roku dostavljen nadležnim institucijama.

U skladu sa članom 59. Zakona o budžetima u FBiH, uz zahtev za preraspodjelu odobrenih sredstava, priložiti odgovarajuću dokumentaciju na osnovu koje se Federalnom Ministarstvu finansija daju na uvid razlozi za dodatnim sredstvima na budžetskoj stavci koja se povećava do kraja godine, odnosno razlozi za smanjenje odobrenih budžetskih stavki.

7. Izvršenje Budžeta

7.1 Rashodi i izdaci

U Godišnjem izvještaju o izvršenju Budžeta ukupni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 67.453.032 KM što u odnosu na zakonski odobrena sredstva za rad Ministarstva (budžet, tekuća rezerva, preraspodjeli) u iznosu od 73.456.040 KM predstavlja izvršenje od 91,8 %, a u odnosu na Operativni budžet (71.101.007 KM) predstavlja izvršenje od 94,86% odnosno manje je za 3.648.374 KM. Manje izvršenje u odnosu na odobrena sredstva operativnim budžetom je najvećim dijelom posljedica neutrošenih sredstava po osnovu šteta nastalih od poplava i klizišta radi pokretanja proizvodnje u okviru modela poticaja „ostalih vrsta podrški“ u iznosu od 3.225.250 KM.

Struktura iskazanih rashoda i izdataka je sljedeća: tekući transferi 63.536.094 KM, plaće i naknade troškova zaposlenih 2.907.336 KM, izdaci za materijal i usluge 719.645 KM i doprinosi poslodavca 283.762 KM.

Pregled izvršenja budžeta dat je u prilogu IV. Finansijski izvještaji – Pregled rashoda budžeta za 2014. godinu.

7.1.1 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 719.645 KM što je u odnosu na odobrena sredstva izvršenje od 88,9 %. U strukturi navedenih izdataka sadržani su: **izdaci za ugovorene usluge** 363.695 KM (50,54 %), **izdaci za komunalne usluge** 112.216 KM (15,59 %), **izdaci za usluge prevoza i goriva** 71.312 KM (9,91%), **putni troškovi** 62.091 KM (8,63%), **izdaci za nabavu materijala** 58.164 KM (8,08 %), **izdaci za tekuće održavanje** 30.862 KM (4,29 %), **izdaci za osiguranje i bankarske usluge** 21.305 KM (2,96 %).

Izdaci za usluge prevoza i goriva iskazani su u iznosu od 71.312 KM što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 7,8%. Na dan 31.12.2014. godine Ministarstvo je raspolagalo sa 10 automobila.

Korištenje službenih putničkih automobila u Ministarstvu utvrđeno je Pravilnikom o uslovima, načinu korištenja i nabavci službenih putničkih automobila (1.10.2014. godine broj 01-02/1-2728/14) kojim je propisano da se službeni putnički automobili koriste za obavljanje službenih poslova te nakon završetka radnog vremena, odnosno obavljene službene dužnosti moraju parkirati na predviđena mjesta za parkiranje. Ministarstvo je u 2014. godini koristilo parking mjesta ispred zgrade u kojoj je smješteno po

odobrenju Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, međutim **nije prezentovana dokumentacija koja bi potvrdila da se vozila parkiraju na predviđena parking mjesta. Iako su parking mjesta predviđena za parkiranje osigurana, praksa korištenja vozila nakon radnog vremena za potrebe dolaska i odlaska sa posla je nastavljena, na što smo ukazivali i prethodnim revizijama. Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo nije postupilo u skladu sa članom 7. Uredbe o uslovima, načinu korištenja i nabavci službenih putničkih automobila u organima uprave Federacije BiH.**

Provedenom revizijom također smo konstatovali da putni nalozi za vozila (PN4) nisu uredno popunjavani u dijelu: navođenja tačnog vremena odlaska i dolaska službenim vozilom na odredište i relacije kretanja gdje su u pojedinim slučajevima korištene skraćenice u nazivima, vozači se ne potpisuju na mjesto predviđeno na nalogu prilikom preuzimanja vozila, neslaganje relacija sa prednje strane naloga i upisanim relacijama u nalogu (nije predviđen a desio se odlazak u inostranstvo)

U narednom periodu osigurati primjenu Uredbe o uslovima, načinu korištenja i nabavci službenih putničkih automobila u organima uprave FBiH u dijelu popunjavanja obrasca PN4, kao i u dijelu parkiranja službenih vozila na parking prostoru nakon završetka radnog vremena.

Izdaci za mobilne telefone iskazani su u iznosu od 41.274 KM. U odnosu na prošlu godinu izdaci su umanjeni za 15,4%. Korišćenje mobilnih telefona regulisano je Pravilnikom o načinu korišćenja službenih mobilnih i drugih telefona u kancelarijama Shodno Pravilniku, pravo na troškove do iznosa od 50 KM imaju savjetnici ministra, rukovodeći službenici, šef kabineta ministra, načelnici Službi, Jedinice i Servisa, šef Odsjeka za poljoprivredne politike, stručni savjetnici u Odsjeku za poljoprivrednu politiku, viši stručni saradnik za odnose sa javnošću u Kabinetu ministra, viši referent-tehnički sekretar u Kabinetu ministra, viši referent –operator u Kabinetu ministra, zaposlenici Ministarstva u vrijeme kada obavljaju poslove van sjedišta Ministarstva (obavljanje kontrola, obilazak terena), a po nalogu ministra, vozači u Kabinetu ministra, vozači u Službi za pravne, kadrovske i opće poslove na osnovu pismenog rješenja i po potrebi lica angažovana po osnovu ugovora o djelu. Uvidom u dokumentaciju, za dio nastalih prekoračenja u potrošnji, na temelju donesenih rješenja ministra se vršio odbitak preko platne liste. Dio zaposlenika je za uvećane troškove upućivao zahtjev ministru za priznavanje troškova na teret Ministarstva na koje je ministar davao saglasnost, gdje su u zahtjevu navodili **kao razlog prirodu posla, odnosno povećan obim poslova za što nije prezentovan relevantan dokaz. Značajnim smatramo istaći da su pojedini računi savjetnika ministra iznosili i do 275 KM mjesечно te da isti koriste dva službena mobilna broja dva telekom operatera.** Na osnovu navedenog ne možemo potvrditi opravdanost priznavanja troškova mobilnih telefona na teret Ministarstva iznad iznosa utvrđenih Zaključkom Vlade FBiH i internim aktom, a posebno iz razloga što nije prezentovana relevantna dokumentacija kojom se potvrđuje da je zbog povećanja posla u navedenom periodu došlo do povećanja troškova mobilnih telefona, čime bi se potvrdila opravdanost navedenih isplata, a što je imalo uticaja i na povećanje troškova mobilnih telefona.

Potrebno je osigurati da se isplata troškova mobilnih telefona vrši u skladu Zaključkom Vlade FBiH o ograničenju troškova korištenja službenih telefona i drugih telefona u federalnim organima uprave kao i Pravilniku o načinu korištenja službenih mobilnih i drugih telefona u kancelarijama;

Izdaci za ugovore o djelu iskazani su u neto iznosu od 97.888 KM i u odnosu na prethodnu godinu umanjeni su za 47,7%. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su se ugovori o djelu zaključivali kao i prethodnih godina za poslove koji su predviđeni opisom radnih mjesta u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, čiji Pregled dajemo u narednoj tabeli:

Red. broj	Opis poslova za koje su zaključeni ugovori o djelu	Mjesečni iznos ugovorene naknade	Period na koji je zaključen ugovor o djelu	Ukupna isplaćeno u 2014.g.
1	2	3	4	5
1.	Koordinacija sa nevladitim sektorom u pogledu praćenja efekata novčanih podrški iz oblasti poljoprivrede	2.100	I/2014	2.061
2.	Poslovi koordinacije i praćenja realizacije projekata iz nadležnosti Ministarstva	2.100	I/ 2014	1.854
3.	Stručna obrada naj složenijih pitanja iz oblasti vodoprivrede	2.100	1.1.-24.2.2014;	23.662

			1.3.-31.12.2014.	
4.	Obavljanje poslova učešća u izradi strateških dokumenata u oblasti šumarstva	2.100	1.1.-23.2./2014	3.627
5.	Obavljanje poslova istraživanja efekata poticaja u poljoprivredi u Tuzlanskom kantonu i obrada drugih najsloženijih pitanja iz oblasti	2.100	I/2014	2.100
6.	Obavljanje poslova odnosa sa javnošću"	2.000	I/2014	2.000
7.	Stručna obrada pravnih pitanja iz oblasti poljoprivrede, prehrambene industrije i vodoprivrede	1.300	1.1.-31.1.2014	508
8.	Stručna obrada najsloženijih pitanja iz oblasti finansijskog poslovanja , suradnja sa nevladnim organizacijama u SBŽ, PŽ, i ZDŽ	1.221- 1.321	1.1.-31.1.2014; 1.3.-31.12.2014.	14.431
9.	Pružanje ispomoći u Sektoru za finansijske i računovodstvene poslove, suradnja sa nevladnim organizacijama u HBŽ, TŽ i HNŽ	500-600	1.1.-31.1.2014; 1.3.-31.12.2014.	6.500
10.	Pružanje ispomoći u Sektoru za pravne, kadrovske i opće poslove, suranja sa nevladnim organizacijama u USŽ, BPŽ i ZHŽ	500-600	1.1.-31.1.2014; 1.3.-31.12.2014.	6.500
11.	Poslovi prijema službene pošte Ministarstva (1.1.-31.1.2014), staranje o redovnom održavanju službenih vozila za koja nisu zaduženi vozači ovoga ministarstva (1.3.-31.12.2014.)	520-620	1.1.-31.1.2014; 1.3.-31.12.2014.	6.700
UKUPNO:				69.982

Uvidom u podnesene izvještaje o izvršenom poslu od strane izvršilaca konstatovano je da je za davanje saglasnosti na mjesecne izvještaje o izvršenom poslu korišten faksimil ministra, obzirom da druga dokumentacija nije prezentovana ne može se potvrditi da je od ovlaštene osobe potvrđeno izvršenje predmeta zaključenog ugovora o djelu. **Takođe, ne može se potvrditi opravdanost zaključivanja ugovora o djelu za poslove koji su utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, iz nadležnosti Ministarstva, kao ni način utvrđivanja visine naknade bez prethodno definiranih kriterija po kojem temelju su u 2014. godini isplaćena sredstva u iznosu od 69.982 KM odnosno 74,9 % ukupno isplaćenih sredstava po ugovorima o djelu. Istočemo da se za poslove koji su utvrđeni kao redovni poslovi ministarstva trebala provesti procedura izbora u skladu sa Zakonom o državnoj službi.**

Početkom 2014. godine, federalni upravni inspektor je, na bazi primljene predstavke Sindikalnog odbora Sindikalne organizacije Ministarstva, a nakon izvršenog inspekcijskog nadzora, donio Rješenje 14.01.2014. godine kojim se zabranjuje ministru Ministarstva i drugim licima koja bi on mogao ovlastiti da ubuduće zaključe ili produže važnost već zaključenih ugovora o djelu ili ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova za obavljanje poslova iz osnovne djelatnosti Ministarstva. Rješenjem je naređeno da se u roku od 8 dana od datuma prijema 22.01.2014. godine raskine 12 ugovora o djelu jer isti ne sadrže zakonski osnov njihovog zaključivanja i predstavljaju poslove osnovne djelatnosti organa državne službe. Na Rješenje federalnog upravnog inspektora, Ministarstvo je 29.01.2014. godine Federalnom ministarstvu pravde izjavilo žalbu u kojoj ističe da je Ministarstvo u više navrata tražilo suglasnost Vlade FBiH za prijem novih službenika, da istu nije dobio zbog ograničenog budžeta i nedovoljnih finansijskih sredstava, a da od postojećih zaposlenika nije moguće izvršiti reorganizaciju, jer je nedovoljan broj izvršilaca u svim organizacionim jedinicama. Pregledom zaključenih ugovora o djelu za 2014. godinu evidentno je da se prekinula saradnja sa 9 lica sa datumom 31.1.2014. godine, sa dvije osobe je raskinut ugovor 23.2.2014. odnosno 24.2.2014. godine, međutim na dan 1.3.2014. godine potpisani su novi Ugovori o djelu sa 5 lica sa kojima su ugovori zaključivani u ranijem periodu a koji su istekli.

Potrebno je ugovore o djelu zaključivati na određeno vrijeme jednokratno, u skladu sa zakonskim propisima sa tačno definisanim poslovima koje treba izvršiti;

Popunjavanje radnih mesta definisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji vršiti na način utvrđen Zakonom o državnoj službi u FBiH. Također ugovore o djelu zaključivati za poslove za koje je propisima uređena mogućnost zaključivanja istih;

7.1.2 Tekući transferi

Tekući transferi sa 31.12.2014. godine su izvršeni u iznosu od 63.536.094 KM a odnose se na poticaje za poljoprivredu u iznosu od 61.156.470 KM (od čega iz tekuće rezerve po Odluci Vlade FBiH za projekat izgradnje Centra za očuvanje genoma izvornih pasmina domaćih životinja u Širokom Brijegu u iznosu od

200.000 KM) koji su odobreni u iznosu od 64.300.000 KM, poticaj za veterinarstvo 2.365.220 KM (odobreni u iznosu od 2.500.000 KM) i transfer pojedincima 14.405 KM (odobren u iznosu od 15.000 KM).

7.1.2.1 Poticaji za poljoprivredu

Poticaji za poljoprivredu se realizuju na osnovu Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvitu (**u daljem tekstu: Zakon o novčanim podrškama**), Programa utroška sredstava kojeg usvaja Vlada FBiH i provedbenih propisa za svaki pojedini model podrške kojim ministar poljoprivrede, propisuje bliže uslove i način realizacije sredstava. Podrške obuhvataju podrške u sklopu modela **poticanja proizvodnje** i plaćanja u sklopu mjera strukturne politike **kroz model kapitalnih ulaganja, model ruralnog razvita, model potpore dohotku i model ostalih vrsta podrški**.

Nakon donošenja Odluke Vlade FBiH od 28.05.2014. godine o usvajanju Programa utroška sredstava „Poticaj za poljoprivredu“ u iznosu od 65.800.000 KM, Vlada FBiH je 19.06.2014. godine donijela Odluku o izmjenama i dopunama iste, na osnovu Zaključka Doma naroda Parlamenta FBiH od 04.06.2014. godine. Navedenim Zaključkom se traži da se izvrši prenamjena dijela sredstava predviđenih za program poticaja poljoprivredne proizvodnje te usmjeri u sanaciju šteta i obnovu poljoprivredne proizvodnje na ugroženim područjima. Izmjenom Odluke ukupan iznos poticaja je ostao isti a uvedena je nova mjera podrške „štete nastale od poplava i klizišta radi pokretanja proizvodnje“ u okviru modela ostalih podrški. Ista je uvedena smanjivanjem ukupnog iznosa po svim modelima podrške za 5% što je iznosilo 3.225.250 KM, za koliko je utvrđena navedena nova mjera podrške. Novu Odluku o izmjenama i dopunama navedenog Programa utroška sredstava, Vlada FBiH, je na prijedlog Ministarstva donijela 18.12.2014. godine kojom se između ostalog smanjuje ukupan iznos Programa za 1.500.000 KM (ova odluka je uslijedila nakon Odluke Vlade FBiH broj 2140 od 4.12.2014. godine) i iznosi 64.300.000 KM. Navedeno smanjenje odrazilo se uglavnom na model poticaja za biljnu proizvodnju koja je sa prethodno utvrđenih 10.450.000 KM smanjena na 8.913.000 KM. Kada se uzme u obzir da je sa **31.12.2014.** godine, prema pomoćnim evidencijama Ministarstva, ostalo stvorenih a nevidentiranih i nerealiziranih obaveza po osnovu zahtjeva po modelu poticanja biljne proizvodnje u iznosu od **2.247.178 KM** i **3.888.054 KM** po osnovu mjere poticanja biljne proizvodnje u područjima ugroženim od prirodne nesreće u 2014. godini (obrađeno u daljem dijelu izveštaja), ne možemo potvrditi da je ova izmjena navedenog Programa zasnovana na realnim pokazateljima.

Pregled planiranih i ostvarenih poticaja za poljoprivredu po modelima podrški za 2014. godinu, prema evidencijama Ministarstva, dajemo u narednoj tabeli:

Tačka programa	Modeli podrški po Zakonu o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvitu	Program utroška sredstava	Izvršenje na dan 31.12.2014. godine	Izvršenje na dan 31.12.2013. godine	Nerealizirani zahtjevi na kraju 2014.godine	
					Fiskalna 2014.g.	Fiskalna 2012.g.
A	Model poticaja za proizvodnje	45.336.000	45.334.860	55.870.782	21.307.886	
A/1	Biljna proizvodnja	8.913.000	8.912.199	10.876.417	2.465.949	
A/2	Animalna proizvodnja (Od čega nerealizirani zahtjevi za podrške iz 2013 godine)	36.423.000	36.422.661 (1.401.313)	44.994.365	18.841.937	
	Član 40. Pravilnika o načinu i uslovima ostvarivanja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji : biljna i animalna proizvodnja u područjima ugroženim od prirodne nesreće u 2014. Godini				4.021.698	
B	Model potpore dohotku	0	0	0		
C	Model kapitalnih ulaganja	0	0	0		
D	Model ruralnog razvita	9.500.000	9.499.727	0		11.139.616

	Nerealizovane podrške u 2012 godini za investicije iz perioda 01.06.2010 do 31.12.2011					
D/1	Ruralni razvitak u FBiH			0		
D/2	Ruralni razvitak u RS			0		
E	Model ostalih vrsta podrški	4.938.750	4.838.137	7.366.714	613.881	
E1	Model ostalih vrsta podrški - Štete od poplava	3.225.250	0		3.225.250	
F	Sudske presude (žalbe) Sudske presude (žalbe) dostavljene nakon 01.01.2015. godine	800.000	799.798	199.081	82.859	
G	Rezerve	500.000	500.000	2.000.000		
T2a	Naknadno uvršteni zahtjevi u Program			1.673.789		
2.a.1.	Po modelu poticaja proizvodnji			797.356		
2.a.2.	Po modelu ostalih vrsta podrški			876.433		
	Prispjeli a nerealizirani zahtjevi iz 2012.g.			526.434		
	Zadružni savez FBiH, Zadružni savez BiH i Milgor d.o.o. Goražde			350.000		
	UKUPNO (A+B+C+D+E+F+G+T2a) Rezerve Vlade FBiH	64.300.000	60.956.470 200.000	67.110.366	29.251.574 (167.954)	11.139.616
	UKUPNO	64.300.000	61.156.470			40.559.144

Kao što se vidi iz navedene tabele, utvrdili smo ukupan iznos nerealiziranih zahtjeva na kraju 2014. godine u iznosu od 40.559.144 KM. Isti se odnose na stvorene a neiskazane obaveze u 2014. godini za obrađene zahtjeve od strane kantonalnih ministarstava poljoprivrede i dostavljene na isplatu Ministarstvu po osnovu poticaja korisnicima koji su ispunjavali posebno propisane kriterije po osnovu Programa utroška sredstava „Poticaji za poljoprivrodu“ za 2014. godinu i Pravilnika o uslovima i načinu ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji u iznosu od 21.307.886 KM (stanje istih na dan 28.05.2015. godine, prema evidencijama Ministarstva je 21.004.270 KM), za obrađene zahtjeve za poticaje korisnicima koji su ispunjavali uslove po osnovu Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podrški po modelu ostalih vrsta novčanih podrški u poljoprivredi u iznosu od 613.881 KM i neiskazanih obaveza prema korisnicima poticaja po osnovu pozitivno rješenih sudske presude i žalbi na ranija rješenja o odbijanju prava na poticaje od 82.859 KM. U navedenom iznosu nerealizovanih zahtjeva sadržane su i potencijalne obaveze u iznosu od 11.139.616 KM po osnovu preostalih 420 podnesenih i neobrađenih zahtjeva za kapitalna ulaganja i investicije u poljoprivredna gazdinstva u vezi Javnog poziva od 05.07.2012. godine, potencijalne obaveze u iznosu od 3.225.250 KM koji se odnose na neobrađene zahtjeve za poticaje šteta nastale od poplava i klizišta radi pokretanja proizvodnje u okviru modela ostalih podrški kao i potencijalne obaveze u iznosu od 167.954 KM koji se odnose na žalbe i sudske presude dostavljene, prema evidencijama Ministarstva, u 2015. godini. Navedenim iznosima treba dodati i neiskazane obaveze u iznosu od 4.021.698 KM po osnovu zahtjeva poticaja biljne i animalne proizvodnje u područjima ugroženim od prirodne nesreće u 2014. godini regulisanih članom 40. Pravilnika o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji a za koje obaveza nije utvrđena Programom podrški koji je donijela Vlada FBiH i kojim su utvrđene mjere podrške i ukupan iznos za svaki model novčane podrške, pa ne možemo potvrditi da su za navedenu mjeru podrške na ovaj način bila osigurana sredstva Budžetom FBiH što nije u skladu sa zakonskim propisima. Zbog svega navedenog Ministarstvo nije ispoštovalo članove 6.; 76. i 97. Zakona o budžetima u FBiH i članove 6. i 13. Zakona o izvršenju budžeta za 2014. godinu u dijelu stvaranja obaveza na teret budžeta

samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Budžeta, kao i u dijelu iskazivanja svih nastalih obaveza u Glavnoj knjizi trezora i finansijskim izvještajima ministarstva. Zbog navedenog stanje rashoda i obaveza Ministarstva nije predstavljeno istinito i fer u finansijskim izvještajima na dan 31.12.2014. godine.

7.1.2.2 Poticaji za biljnu i animalnu proizvodnju

Članom 4. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju je utvrđeno da visina sredstava za pojedine modele novčanih podrški, opći i posebni kriteriji za njihovo ostvarivanje koji nisu propisani ovim zakonom, određuju se Programom novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju (u daljem tekstu Program podrški) u skladu sa Srednjoročnom strategijom razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH.

Navedenim zakonom i Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji je regulisano da, za ostvarivanje poticaja u animalnoj i biljnoj proizvodnji, aplikanti zahtjeve sa potrebnom dokumentacijom dostavljaju kantonalnim ministarstvima, a kantonalna ministarstva, nakon obrade i provjere dostavljene dokumentacije **u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku vrše obračun novčanih podrški samo za klijente čiji su zahtjevi blagovremeni, osnovani i potpuni**. Kantonalna ministarstva donose rješenja kojima odlučuje o zahtjevima koji su pristigli kao neblagovremeni, nepotpuni i neosnovani. Zahtjev za isplatu obračunatih novčanih podrški po modelu poticaja proizvodnji za klijente čiji su zahtjevi blagovremeni, utemeljeni i potpuni, kantonalno ministarstvo dostavlja Ministarstvu u elektronskoj formi na dostavljenim obrascima a uz zahtjev se dostavlja u pisanoj formu potpisani i opečaćen obrazac za svaku proizvodnju koji sadrži pojedinačne obračune za klijente. Skeniranu dokumentaciju za svaku pojedinu proizvodnju i obračun kantonalna ministarstva dostavljaju Ministarstvu u elektronskoj formi i CD-u. Na osnovu skenirane dokumentacije u elektronskoj formi, uposlenici Sektora za poljoprivredna plaćanja vrše kontrolu izvršene obrade i obračuna zahtjeva za novčane podrške u najvećem dijelu temeljem uzorka, pripremaju Obrazac „Obrađeni zahtjev za isplatu novčanih podrški“ i pojedinačni obračun za klijente, koji se nakon potpisivanja od strane ministra, dostavlja Sektoru za finansijske i računovodstvene poslove na unos u Glavnu knjigu trezora i plaćanje. U slučajevima kada uposlenici Sektora za poljoprivredna plaćanja, prilikom kontrole izvršene obrade i obračuna zahtjeva za novčane podrške, utvrde da isti ne zadovoljavaju propisane uslove iz Programa utroška sredstava i Pravilnika o načinu i uvjetima ostvarivanja novčane potpore po modelu poticaja proizvodnji, vrše povrat takvih obračuna kantonalnim ministarstvima koja na osnovu istih donose rješenja o odbijanju zahtjeva za poticaj.

Istim zakonom je također utvrđeno da je za model poticanja proizvodnje (biljna i animalna), minimalna poticana količina propisana Dodatkom II navedenog zakona a da se maksimalna poticana količina propisuje Programom podrški. Uvidom u Dodatak II utvrdili smo da je minimalna količina propisana za svaku mjeru unutar modela proizvodnje. Međutim, uvidom u Program podrški, utvrdili smo da istim nije propisana maksimalna poticana količina za model poticaja proizvodnji što nije u skladu sa navedenim zakonom. Programom su utvrđene samo poticajne cijene po jedinici mjere za svaku mjeru proizvodnje koja se potiče unutar modela poticanja za proizvodnju kao i ukupan iznos sredstava za biljnu i ukupan iznos sredstava za animalnu proizvodnju. Na ovaj način, Ministarstvo je omogućilo odobravanje i realizaciju svih blagovremenih, potpunih i utemljenih zahtjeva klijenata za poticanje svih mjera podrški utvrđenih Programom podrški za model poticanja proizvodnje bez obzira na količinu i iznos novčane podrške, što je u konačnici imalo uticaja da je sa 31.12.2014. godine veliki broj obrađenih zahtjeva za poticaj biljne i animalne proizvodnje ostao nerealizovan jer nije bilo dostatnih sredstava odobrenih Budžetom za 2014. godinu za te namjene. Napominjemo da je u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju maksimalna poticana količina najveći godišnji iznos podrške modelu poticaja proizvodnji kod kojeg se svakom klijentu isplaćuje puni propisani iznos podrške. Također, navedenim zakonom je regulisano da će se visina sredstava za podršku pojedinom klijentu srazmjerno smanjiti ako ukupni zahtjevi za podršku modelu poticaja proizvodnji premaši maksimalno poticanu količinu, a ako maksimalna poticana količina pojedinih proizvodnji u tekućoj godini premaši utvrđeni obim sredstava, a druge proizvodnje ne dosegnu utvrđeni obim sredstava, neutrošena sredstva za podršku mogu se preraspodjeliti unutar modela poticaja proizvodnji. Preraspodjelu vrši

Vlada FBiH na prijedlog Ministra. Isto tako Programom podrški je utvrđeno da će se odobrena finansijska sredstva iz Budžeta FBiH za Program podrški raspoređivati u skladu sa visinom sredstava koja su odobrena Budžetom FBiH u toj godini.

Prema evidencijama Ministarstva sa 31.12.2014. godine, poticaj za proizvodnju izvršen je u iznosu od 45.334.860 KM a u okviru modela poticaja biljne proizvodnje najznačajniji iznosi poticaja se odnose na: proizvodnju silažnog kukuruza (3.274.277 KM), proizvodnju krušnih žita (1.890.947 KM), deklarirane sadnice jagodičastog voća (833.833 KM), proizvodnju povrća (857.973 KM) a u okviru animalne proizvodnje, proizvodnja kravljeg mlijeka (25.796.422 KM), tov junadi iz domaćeg uzgoja (2.667.600 KM), tov svinja (2.364.800 KM), rasplodne junice (1.445.400 KM), uzgoj slatkovodne ribe (969.875 KM), uzgoj goveda u sistemu krava tele (871.200 KM) i proizvodnja ovčijeg i kožnjeg mlijeka (539.536 KM).

Prema pomoćnoj evidenciji Ministarstva od stvorenih a nevidentiranih obaveza po osnovu obrađenih zahtjeva aplikata u okviru animalne proizvodnje najznačajniji iznosi poticaja se odnose na proizvodnju kravljeg mlijeka (8.559.310 KM), rasplodnih junica (3.234.600 KM), uzgoj rasplodne stoke- ovce i koze (4.525.280 KM), uzgoj slatkovodne ribe (553.365 KM) i drugo.

Programom podrški je, za svaku mjeru poticaja unutar modela poticaja proizvodnji, utvrđena poticajna cijena po jedinici mjere. Uvidom u iste utvrdili smo da su u 2014. godini, u odnosu na prethodne dvije godine, pojedine poticajne cijene značajno povećane.

Pregled poticajnih cijena po modelima poticaja za biljnu i animalnu proizvodnju dajemo u narednoj tabeli:

Animalna i biljna proizvodnja	Poticajna cijena u KM/ l ili KM/ grlo			Animalna i biljna proizvodnja	Poticajna cijena u KM/ l ili KM/ grlo		
	2014	2013	2012		2014	2013	2012
Kravje mlijeko	0,30	0,22	0,22	Uzgoj 18-tjednih pilenki	0,30	0,30	0,30
Tov junadi	600	500	500	Tov svinja	80	60	60
Rasplodne junice	600	450	450	Uzgoj rasplodnih krmača	150	100	100
Goveda sistem krava – tele	600	500	500	Uzgoj pčela	20	10	10
Ovčije i kožje mlijeko	0,60	0,40	0,40	Uzgoj slatkovodne ribe	1,50	0,70	0,70
Rasplodne ovce i koze	40	40	20	Uzgoj morske ribe	1,50	0,70	0,70

Kao što se vidi iz prethodne tabele, najveće povećanje poticajnih cijena u odnosu na prethodne dvije godine odnosilo se na cijene za poticajnu mjeru uzgoja morske i slatkovodne ribe gdje je povećanje iznosilo 114%, zatim na poticajnu mjeru za proizvodnju ovčijeg i kožnjeg mlijeka, proizvodnju povrća i uzgoj rasplodnih krmača gdje je povećanje iznosilo 50%, zatim za mjeru proizvodnje kravljeg mlijeka gdje je povećanje iznosilo 40%, za uzgoj rasplodnih junica povećanje je iznosilo 33% i tako dalje. Za navedeno povećanje nije prezentovana dokumentacija (podaci iz okruženja, kretanja na tržištu, porast ili pad proizvodnji, naučna metoda i sl.) na temelju koje bi potvrdili na koji način Ministarstvo utvrđuje poticajne cijene koje se ugrađuju u Program utroška sredstava kojeg usvaja Vlada FBiH, tako da ne možemo potvrditi ni osnovanost istih.

Obzirom da biljna i animalna proizvodnja čine 70,5% cjelokupnog Programa poticaja za 2014. godinu, a prema pisanoj izjavi odgovorne osobe broj zahtjeva aplikata za poticaje navedenih proizvodnji u odnosu na prethodnu godinu nije veći, možemo zaključiti da je zbog povećanja cijena u tim proizvodnjama značajno povećan i obim proizvodnje koji se potiče a za koji nisu osigurana sredstva u Budžetu FBiH za 2014. godinu. Sve navedeno je uticalo da je kraju 2014. godine ostao značajan iznos nerealiziranih sredstava po osnovu stvorenih obaveza temeljem zahtijeva klijenata, za koje je, od strane nadležnih kantonalnih ministarstava izvršen obračun proizvodnje i dostavljen Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na isplatu za koje, kao što smo već istakli, Budžetom FBiH za 2014. godinu nisu osigurana sredstva, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršenju budžeta FBiH za 2014. godinu.

Uvidom u članak 40. Pravilnika (isti donio ministar) o načinu i uslovima ostvarivanja novčane podrške po modelu poticanja proizvodnji koji je objavljen u „Sl. novinama FBiH“ broj 60 od 25.07.2014. godine (u daljem tekstu Pravilnik), utvrdili smo da je istim utvrđena mjeru podrške „animalna i biljna proizvodnja u područjima ugroženim od prirodne nesreće u 2014. godini“. Navedena mjeru je utvrđena na način da je ista propisana članom 40. Pravilnika (isti donio ministar) o načinu i uslovima ostvarivanja novčane podrške po

modelu poticanja proizvodnji koji je objavljen u „Službenim novinama FBiH“ broj 60 od 25.07.2014. godine. Međutim, ista nije utvrđena Programom utroška sredstava „Poticaj za poljoprivredu“ za 2014. godinu koji je usvojila Vlada FBiH i kojim su utvrđene mjere podrške i ukupan iznos za svaki model novčane podrške, pa ne možemo potvrditi da su za navedenu mjeru podrške na ovaj način bila osigurana sredstva što nije u skladu sa važećim zakonskim propisima. Po osnovu zahtjeva poticaja za ovu mjeru, od strane nadležnih kantonalnih ministarstava izvršen obračun proizvodnje i dostavljen Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na isplatu. Međutim, konstatovali smo da isti nisu isplaćeni niti evidentirani u knjigovodstvu i nalaze se u strukturi nerealizovanih zahtjeva u 2014. godini u ukupnom iznosu od 4.021.698 KM. Vezano za ovu mjeru poticaja, članom 40. navedenog Pravilnika su utvrđeni uslovi koje treba da ispunjava klijent da bi ostvario pravo na poticaj kao i rok (1.10.2014. godine) za dostavu dokumentacije kantonalnim ministarstvima. Jedan od uslova je, da je klijent ispunio minimalne propisane uslove za svaku pojedinu proizvodnju u skladu sa Programom novčane podrške za 2014. godinu. Uvidom u dokumentaciju temeljem uzorka, utvrdili smo da značajan dio dokumentacije, koja je od strane kontonalnog ministarstva obrađena kao potpuna i ispravna i ista dostavljena u Ministarstvo na isplatu, nije u potpunosti ispravna i potpuna što nije **u skladu sa članom 27. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju i odredbama navedenog Pravilnika**. Tako smo utvrdili da dio dokumentacije (obrazac Š-03) koji je tražen u skladu sa Pravilnikom nije u skladu sa Uredbom o dopuni Uredbe o jedinstvenoj metodologiji za procjenu štete od prirodnih i drugih nesreća („Sl. novine FBiH broj 36“ od 14.05.2014. godine) jer navedeni obrazac nije ovjeren pečatom organa koji obrazuje komisiju. **Do okončanja revizije, nije prezentovano da je Ministarstvo izvršilo kontrolu dostavljenih obračuna novčanih podrški. Zbog svega naprijed navedenog ne možemo potvrditi utvrđivanje mjeru podrške za animalnu i biljnu proizvodnju u područjima ugroženim od prirodne nesreće u 2014. godini, propisanu članom 40. Pravilnika (isti donio ministar) o načinu i uslovima ostvarivanja novčane podrške po modelu poticanja proizvodnji koji je objavljen u „Sl. novinama FBiH“ broj 60 od 25.07.2014. godine jer ista nije utvrđena Programom utroška sredstava „Poticaj za poljoprivredu“ za 2014. godinu koji je usvojila Vlada FBiH i kojim su utvrđene mjeru podrške i ukupan iznos za svaki model novčane podrške, pa ne možemo potvrditi da su za navedenu mjeru podrške na ovaj način bila osigurana sredstva što nije u skladu sa zakonskim propisima.** Isto tako, ne možemo potvrditi da su kantonalna ministarstva izvršila provjeru dokumentacije i obračun novčane podrške u skladu sa članom 27. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju i odredbama gore navedenog Pravilnika.

Obaveze, odnosno rashode na teret budžetske godine stvarati u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH, samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Budžeta.

Potrebno je da se u skladu sa članovima 76. i 97. Zakona o budžetima u FBiH i članovima 4. i 20. Uredbe o računovodstvu budžeta FBiH svi rashodi i izdaci priznaju i iskazuju u onom periodu kada je obveza i nastala neovisno o plaćanju, u cilju iskazivanja realnog i tačnog finansijskog rezultata.

Potrebno je određivanje poticajnih cijena za animalnu i biljnu proizvodnju (povećanje / smanjenje) vršiti na osnovu prethodno izvršenih analiza i utvrđenih kriterija kojima bi se potvrdila opravdanost i osnovanost istog.

Preispitati način utvrđivanja mjeru podrške za biljnu i animalnu proizvodnju u područjima ugroženim od prirodne nesreće u 2014. godini koja je propisana Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarivanja novčane podrške po modelu poticanja proizvodnji i izvršiti uvid u cjelokupnu dokumentaciju podnesenih zahtjeva aplikanata, te u skladu sa konstatovanim poduzeti aktivnosti.

7.1.2.3 Poticaj za ruralni razvoj-

Podrška modelu ruralnog razvjeta (9.499.727 KM) odnosi se na nerealizovane podrške u 2012. godini za investicije iz perioda od 01.06.2010. godine do 31.12.2011. godine. Prema Izvještaju Komisije za ruralni razvitak, (imenovana u 2012. godini), od preostalih neobrađenih 676 zahtjeva pristiglih po Javnom pozivu za dodjelu novčanih sredstava za realizaciju zahtjeva u okviru modela ruralnog razvjeta – kapitalna ulaganja i investicije iz 2012. godine, u 2014. godini je obrađeno 256 zahtjeva, od čega je dat prijedlog za izradu rješenja o odobravanju poticaja u ukupnom iznosu od 9.499.726 KM (Programom utroška za 2014. godinu

odobreno 9.500.000 KM). Vezano za navedeno konstatovali smo da je Ministar 25.07.2014. godine Komisiji za ruralni razvoj dao nalog za postupanje, kojim se ističe da Komisija treba odmah da pristupi rješavanju preostalih nerealizovanih zahtjeva u skladu sa raspoloživim sredstvima utvrđenim Programom utroška za 2014. godinu. Način i uslovi ostvarivanja novčanih podrški po modelu ruralnog razvoja propisani su Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podrški po modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine. Članom 9 istog je regulisano, da pravo na podršku imaju klijenti koji su investirali u poljoprivredna gazdinstava koja se bave proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda iz Dodatka 1. Zakona o poljoprivredi u periodu od 01.6.2010 do 31.12.2011 godine. Isti ostvaruju podršku u iznosu od 25% investiranih sredstava. Kriteriji i potrebna dokumentacija propisan je Javnim pozivom iz 2012. godine. **Utvrđili smo da je Ministar 29.12.2014. godine, na osnovu prethodno dostavljenog izvještaja Komisije, izdao nalog Komisiji u kojem se kaže da je potrebno da prestanu sa svim aktivnostima na obradi preostalih zahtjeva do osiguranja sredstava u Programu novčanih podrški za tu namjenu za sljedeću godinu. Na osnovu prezentovane dokumentacije, preostali zahtjevi odnose se na 420 podnesenih i neobrađenih zahtjeva procijenjenih u ukupnom iznosu od 11.139.616 KM koji predstavljaju potencijalne obaveze Ministarstva.**

Vezano za odobrene poticaje po osnovu modela ruralnog razvoja, utvrđili smo da je Federalna uprava za inspekcijske poslove (u daljem tekstu FUZIP) izvršila kontrolu na terenu za 61 aplikanta na osnovu Zaključka Vlade FBiH broj 1995 od 13.11.2014. godine kojim je ista zadužena za kontrolu odobrenih poticaja u 2014. godini u okviru modela ruralnog razvoja kod korisnika čija vrijednost apliciranja za iznos poticajnih sredstava za lična ulaganja premašuje iznos od 50.000 KM. Nakon izvršenih kontrola, FUZIP je utvrđila da je 27 klijenata urednih (samo 44,26%), za 21 klijenta je putem ispostavljenog Rješenja zatražen povrat isplaćenih poticajnih sredstava u ukupnom iznosu od 809.551 KM (uglavnom se radi o povratu isplaćene prve rate jer se isplata navedenog poticaja u skladu sa Rješenjem o odobrenju poticaja vrši u tri rate (40%, 30% i 30%). Ministarstvo je po istim u Trezorskoj aplikaciji obustavilo plaćanja odobrenih poticaja za 21 aplikanta. Utvrđili smo da se u većem broju navedenih rješenja konstatuje da je oprema i mehanizacije, za koju je podnesen zahtjev za novčanu podršku, nabavljena na domaćem tržištu, polovna tj. u momentu nabavke nije bila nova ili da je objekat starije gradnje ili da stvarno stanje na terenu nije u skladu sa zahtjevom za podršku i dokumentacijom koja je bila osnov za obračun podrške. Prema uslovima i kriterijima utvrđenih Javnim pozivom iz 2012. godine i Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podrški po modelu ruralnog razvoja, (za mjere podrške: izgradnja objekata i nabave mehanizacije i opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji, izgradnja i opremanje staklenika i plastenika, ulaganje u proizvodnju, pripremu, čuvanje i plasman poljoprivrednih proizvoda) oprema i mehanizacija kupljena na domaćem tržištu moraju biti novi a investiranje u objekat mora biti u periodu 01.06.2010. do 31.12.2011. godine. Također, prema navedenom Pravilniku za ostvarivanje prava na podršku za investicijske projekte u izgradnju objekata i nabavu mehanizacije i opreme klijent treba da dostavi račun kao dokaz o izgradnji objekta i nabavi mehanizacije i opreme odnosno poreznu fakturu ili procjenu sudskega vještaka o vrijednosti investicije. Uvidom u obrađene zahtjeve aplikantata „Trako“ d.o.o. Smršnica b.b.Visoko i „Destilacija MN“ Srebrenik, za koje je FUZIP zatražila povrat isplaćenih sredstava, konstatovali smo da su sudske vještaci u svom izvještaju odnosno procjeni naveli specifikaciju opreme za koju se daje podrška, fakture za nabavku iste i da su naveli da se radi o novonabavljenoj opremi na domaćem tržištu a inspekcija je izlaskom na teren utvrđila da je oprema nabavljena na domaćem tržištu polovna odnosno da u momentu nabavke nije bila nova. **Moramo istaći da, iako je Nalogom za postupanje Ministra od 30.07.2014. godine, utvrđeno da Komisija za ruralni razvoj kontinuirano svaki zapisnik sa sjednice dostavi Komisiji za kontrole Ministarstva na dalje postupanje, iako je ista dostavljala zapisnike, Komisija za kontrole je izvršila samo kontrole kod tri korisnika ovih poticaja, što je imalo za posljedicu da su naknadnom kontrolom na terenu od strane FUZIP-a utvrđene nepravilnosti za što su ispostavljana rješenja o povratu isplaćenih sredstava.**

Za 13 klijenata FUZIP-e je poslala Ministarstvu Obavijesti o obustavi isplate poticaja iz razloga kako je navedeno u Obavijesti da je predmetni zahtjev aplikanta zasnovan na nerealnoj procijeni vještaka i istom zahtjeva od Ministarstva angažovanje sudskega vještaka radi ponovne procjene vrijednosti uloženih sredstava u predmetnu investiciju. Uvidom u prezentovanu dokumentaciju utvrđili smo da je sa 31.12.2014. godine u Trezorskoj aplikaciji obustavljena isplata za svih 13 aplikantata u ukupnom iznosu od 1.527.173 KM. Na osnovu izvršenog izbora sudskega vještaka Javnim pozivom koji je Ministarstvo provelo u prvom mjesecu 2015. godine, isti su izvršili ponovno vještačenje i sačinili izvještaje. **Uvidom u izvještaje**

utvrdili smo da su procjene vrijednosti uloženih sredstava u predmetnu investiciju nešto niže (od 3% do najviše 10%) u odnosu na prvobitnu procjenu vještaka. Do okončanja revizije, plaćanja po ovom osnovu su i dalje ostala obustavljena. Na osnovu svega navedenog, obzirom na činjenicu da su izdvajanja po ovom modelu značajna, a da je FUZIP izlaskom na teren i utvrđivanjem činjeničnog stanja, za već odobrene zahtjeve utvrdila nepravilnosti, smatramo da Ministarstvo, za ostale neobrađene zahtjeve, treba prethodno a nakon utvrđene blagovremenosti i potpunosti dostavljene dokumentacije, izvršiti kontrolu na terenu, utvrditi činjenično stanje a zatim u saradnji sa Vladom FBiH i Federalnim ministarstvom finansija konačno iznaći način rješavanja preostalog duga iz 2012. godine, posebno u cilju smanjenja troškova po osnovu eventualnih tužbi od strane aplikanata.

Potrebno je da Ministarstvo u skladu sa svojim nadležnostima, na osnovu prethodno utvrđene blagovremenosti i potpunosti dostavljene dokumentacije, izvrši kontrolu na terenu preostalih neobrađenih zahtjeva aplikanata po osnovu Programa utroška sredstava poticaja za poljoprivredu za 2012. godinu i nakon utvrđenog činjeničnog stanja u saradnji sa Vladom FBiH i Federalnim ministarstvom finansija poduzme aktivnosti na konačnom rješavanju preostalih zahtjeva aplikanata po navedenom osnovu

7.1.2.4 Poticaji po modelu ostalih vrsta podrški

Najznačajnije podrške u okviru modela ostalih vrsta podrški (4.838.137 KM) odnosi se na proizvodnju orijentisanu izvozu i stvaranje ambijenta za izvoz domaćih poljoprivredno prehrambenih proizvoda otkupljenih od domaćih prizvođača (izvršene u iznosu od 3.705.000 KM i 613.881 KM obrađenih i pozitivno rješenih zahtjeva a knjigovodstveno nevidentiranih sa 31.12.2014. godine). U okviru ovoga modela, Odlukom Vlade FBiH o izmjenama i dopunama Odluke o usvajanju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Poticaj za poljoprivredu“ za 2014. godinu od 19.06.2014. godine, planirane su štete od poplava i klizišta radi pokretanja proizvodnje u iznosu od 3.225.250 KM. Međutim, iste do kraja 2014. godine nisu realizovane.

Vezano za proizvodnje orijentisane izvozu, članom 12. Pravilnika o uslovima i načinu ostvarenja novčane podrške po modelu ostalih vrsta novčanih podrški u poljoprivredi regulisano je da pravo na ostvarivanje podrške za sufinansiranje proizvodnje orijentisane izvozu animalnih poljoprivredno prehrambenih proizvoda pravne osobe mogu ostvariti u iznosu od 10% od vrijednosti proizvodenih i prodatih proizvoda između ostalog i na osnovu uslova da se u istom proizvodnom pogonu kojeg koriste u 2013. godini proizveo i iz istog izvezlo proizvoda (navedenih tarifnih brojeva) u vrijednosti od preko 2.000.000 KM, kao i da su ostvarili mjesecni izvoz istih proizvoda direktno ili preko druge pravne osobe u vrijednosti od preko 100.000 KM za svaki mjesec za koji ostvaruju podršku. Kao dokaz izvoza se dostavlja – JCI sa izvoznim fakturama u 2013. godini i za svaki mjesec u 2014. godini za koji se podnosi zahtjev. **Napominjemo da navedenim Pravilnikom nisu navedena naziv i vrsta animalnih proizvoda koji će se sufinansirati već su navedeni samo tarifni brojevi i isti se odnose na mlječne i mesne proizvode.** Na osnovu zapisnika i Izvještaja Komisije za ostale podrške i prezentovane dokumentacije utvrdili smo da su poticaj izvozu za animalnu proizvodnju ostvarila samo dva preduzeća u ukupnom iznosu od 2.228.750 KM i to Alpen – Mit d.o.o Široki Brijeg (504.514 KM) i Milkos d.d. Sarajevo (1.724.236 KM) po osnovu 12 zahtjeva za period decembar mjesec 2013. do novembar mjesec 2014. godine. Imajući u vidu da je preduzeće Milkos d.d. Sarajevo ostvarilo poticaj za izvoz mlječnih proizvoda i za 2012. i 2013. godinu, kao i da je za 2012. i 2013. godinu poticaj za izvoz mesnih proizvoda ostvarilo preduzeće ZDI d.o.o. Široki Brijeg, a da se preduzeće Alpen- Mit d.o.o. Široki Brijeg nalazi na istoj adresi (Velika Glavica b.b) kao i preduzeće ZDI d.o.o. Široki Brijeg (koji je rješenjem Ministarstva od 29.10.2013. godine brisan iz registra odobrenih izvoznih objekata za obavljanje djelatnosti prerade mesa i izrade proizvoda od mesa), kao i da su pravo na navedeni poticaj ostvarivali sve te godine uz uslov „da su u istom proizvodnom pogonu kojeg koriste klijenti proizvelo i iz istog izvezlo proizvoda u vrijednosti od preko 2.000.000 KM u 2012. godini“, a u 2014. godini uslov je bio „da su u istom proizvodnom pogonu kojeg koriste klijenti proizvelo i iz istog izvezlo proizvoda u vrijednosti od preko 2.000.000 KM u 2013. godini“, možemo zaključiti da su uslovi diskriminirajući jer su sačinjavani na način da ih mogu ostvariti samo određena preduzeća u Federaciji BiH, zbog čega ne možemo potvrditi opravdanost i transparentnost dodjele navedenih sredstava. Posebno uzimajući u obzir da Program poticaja za poljoprivredu za 2014. godinu nema uporište u

strateškim opredjeljenjima Parlamenta FBiH, i da Ministarstvo nije prezentovalo argumente na temelju kojih je odredilo koje proizvodnje će biti predmet poticaja izvozu kao niti parametre na temelju kojih je utvrdilo poticajne cijene, ne možemo potvrditi opravdanost navedenog načina kreiranja mjere poticaja izvozu.

Potrebno je, na osnovu usvojenih strateških opredjeljenja, Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarenja novčane podrške po modelu ostalih vrsta novčanih podrški u poljoprivredi, definisati uslove i kriterije na osnovu kojih će se vršiti odabir proizvodnje orijentisane izvozu koja će se poticati i utvrditi poticajne cijene za istu.

Preispitati osnovanost i opravdanost načina odabira proizvodnji, kao i uslove i kriterije na temelju kojih se izvršio izbor korisnika poticaja proizvodnje orijentisane izvozu (2.228.750 KM), te u skladu sa konstatiranim poduzeti aktivnosti i mјere.

Odlukom Vlade FBiH o Izmjenama i dopunama Programa utroška sredstava za 2014. godinu od 19.06.2014. godine, **u okviru modela ostalih vrsta podrški, planirani su poticaji za štete nastale od poplava i klizišta radi pokretanja proizvodnji u iznosu od 3.225.250 KM.** Pravilnik o uslovima i načinu ostvarenja novčanih podrški po modelu ostalih novačnih podrški u poljoprivredi (objavljen u Sl. novinama FBiH broj 56 od 3.09.2014. godine), kojim su propisani opšti i posebni uslovi koje mora ispuniti pravna i fizička osoba za ostvarivanje prava po navedenom modulu, **donesen je i objavljen dva mjeseca nakon stupanja na snagu Izmjena i dopuna Programa utroška sredstava, pa ne možemo potvrditi da su na vrijeme pokrenute aktivnosti na njegovom donošenju.** Članom 22. Programa je regulisano da pravo na podršku ima klijent radi ponovnog pokretanja proizvodnje u područjima ugroženim od prirodne nesreće u 2014. godini za junad za tov, junice za uzgoj, košnice pčela i sadnice jagoda, utvrđeni su uslovi, dokumentacija koju aplikant treba dostaviti, rok za predaju dokumentacije (15.09.2014. godine). Pravilnikom je također definisano da će Ministarstvo raspisati Javni poziv za prikupljanje najpovoljnije ponude za nabavku junadi za tov, rasplodnih junica, košnica pčela i sadnica jagoda. Izmjenom navedenog Pravilnika, objavljena u „Sl. Novinama“ FBiH broj 89 od 31.10.2014. godine, koji je donio Premier na osnovu Rješenja o ovlaštenju za donošenje podzakonskih akata iz nadležnosti Ministarstva od 16.09.2014. godine, a na prijedlog šefa odsjeka za poljoprivrednu politiku, **u potpunosti se mijenja članak 22.** Pravo na podršku u skladu sa istim ima klijent u područjima ugroženim od prirodne nesreće u 2014. godini za proizvodnje koje se nalaze u Programu podrški za 2014. godinu. Istim se utvrđuje rok od 15 dana od objave Pravilnika za dostavu dokumentacije, dopunjena je dokumentacija koja treba da se dostavi i utvrđeno da klijent koji je dosatavio zahtjev za navedenu mjeru po već objavljenom Pravilniku dužan je da dostavio i ostalu dokumentaciju propisanu ovim Pravilnikom. **Rješenje o formiranju Komisije za ostale podrške je doneseno i objavljeno u „Sl. novinama FBiH“ broj 90 od 5.11.2014. godine, koje je po ovlaštenju Vlade FBiH donio šef odsjeka za poljoprivrednu politiku. Isto je stavljen van snage donošenjem novog Rješenja o formiranju Komisije od strane Ministra koje je objavljeno u „Sl.novinama FBiH“ broj 92 od 12.11.2014. godine.** Nije prezentovana dokumentacija da je imenovana Komisija po istim radila. Navedeno rješenje se ponovo stavlja van snage ispostavljanjem novih rješenje od strane Ministra, i to **Rješenje o imenovanju Komisije za ostale podrške za štete nastale od poplava i klizišta radi pokretanja proizvodnje i Rješenje o imenovanju Komisije za ostale vrste podrški, koja su objavljena u „Sl. novinama FBiH“ broj 98 od 3.12.2014 godine.** Znači, protekla su tri mjeseca od objave prvog Pravilnika do konačnog formiranje Komisije za ostale vrste podrški za štete nastale od poplava. Rješenjem su utvrđeni zadaci Komisije. Ista treba da razmotri zahtjeve korisnika, zapisnički konstatiše njihovu opravdanost ili neopravdanost te predloži Ministru donošenje rješenja za svaki pojedinačni zahtjev. **Prema prezentovanoj dokumentaciji, Komisija je 10.12.2014. godine sačinila Poslovnik o radu na koji Ministar nije dao saglasnost, nakon čega se vodila prepiska Ministra i Komisije vezano za usvajanje Poslovnika o radu Komisije da bi na kraju Ministar, 18.12.2014. godine donio Poslovnik o radu Komisije.** Članom 17 istog, Komisija ima zadatak da u skladu sa Zakonom o upravnom postupku, utvrđuje blagovremenost i kompletnost dokumentacije i ispunjavanje uslova iz gore navedenog Pravilnika. Također je utvrđen i način preuzimanja zaprimljenih i protokolisanih predmeta iz sektora za poljoprivredna plaćanja kao i to da Komisija nakon razmatranja predmeta utvrđuje procenat (do 50%) od ukupno procjenjene vrijednosti štete u odnosu na 3.225.250 KM i na osnovu procenta utvrđuje prijedlog iznosa novčane podrške za svaki

pojedinačni zahtjev. Prema Izvještaju Komisije od 20.01.2015. godine, ista je u periodu od 24.12. do 29.12.2014. godine putem interne dostavne knjige od Sektora za poljoprivredna plaćanja zaprimila ukupno 1.028 predmeta i konstatovala da je po prvom Pravilniku pristiglo 403 zahtjeva i da su svi nepotpuni a da je po drugom izmjenjenom Pravilniku pristiglo 625 zahtjeva od čega je 80 zahtjeva neosnovana a 532 nepotpuna. Na kraju izvještaja Komisija je konstatovala da nije bila u mogućnosti da iskaže ukupnu vrijednost štete i utvrdi procenat (do 50%) u odnosu na 3.225.250 KM i predložila je Ministru da zahtjeve za koje je određeno da su neblagovremeni i neosnovani odbiju, a da se zbog velikog broja nepotpunih predmeta iznađe pravno rješenje. Do okončanja revizije, dobili smo informaciju da se traži način rješavanja ovih zahtjeva. **Na osnovu svega naprijed navedenog, možemo konstatovati da se nisu na vrijeme poduzele aktivnosti na donošenju Pravilnika o uslovima i načinu ostvarenja novčanih podrški po modelu ostalih novčanih podrški u poljoprivredi kao i na donošenju izmjena istog, kojom se potpuno mijenja član kojim su regulisani opšti i posebni uslovi, dokumentacija i ostalo, da bi se ostvarilo pravo na poticaj po ovom modelu.** Nisu na vrijeme pokrenute ni aktivnosti na formiranju Komisije za ostale podrške, niti je Komisija u skladu sa Rješenjem o formiranju Komisije i Poslovnikom o radu obavila do kraja svoje zadatke. Također nisu iscrpljene sve mogućnosti da se otklone nedostatci u zahtjevima stranaka, pa je počinjena povreda upravnog postupka, jer nisu pozvane stranke da isprave nedostatke kako je to regulisano članom 67. Zakona o upravnom postupku. Ovakav postupak je imao za rezultat da je Komisija utvrdila da niti jedan od 1.028 zahtjeva ne ispunjava uslove navedenog Pravilnika što je imalo za posljedicu da ukupno planirana sredstva Budžetom FBiH za 2014. godinu i Programom poticaja za 2014. godinu ostanu neiskorištena.

Donositi na vrijeme Pravilnik o uslovima i načinu ostvarenja novčanih podrški po modelu ostalih novčanih podrški u poljoprivredi kojim se propisuju uslovi koje mora ispuniti pravna i fizička osoba za ostvarivanje prava po navedenom modulu kao i na vrijeme formirati Komisiju za ostale podrške kako bi ista u skladu sa Rješenjem o formiranju Komisije i Poslovnikom o radu mogla na vrijeme završiti svoje zadatke.

Za primljeni podnesak (zahtjev) koji sadrži formalne nedostatke ili je nepotpun, postupati u skladu sa članom 67. Zakona o upravnom postupku, to jest učiniti one radnje koje će osigurati da se nedostatci otklone i odrediti rok u kojem je podnositelj zahtjeva dužan to učiniti.

7.1.2.5 Rezerve utvrđene u Programu podrški

Programom podrški za 2014. godinu predviđena su sredstva rezervi u iznosu od 500.000 KM i ista su u potpunosti realizovana. Programom podrški za 2014. godinu nisu utvrđeni kriteriji za raspodjelu sredstava Rezervi, već je samo naznačeno da će se ista utrošiti za nepredviđene izdatke. Prezentovana je Procedura o kriterijima za raspodjelu sredstava sa pozicije „Poticaj za poljoprivredu“ od 01.08.2014. godine koju je donio Ministar. Istom je navedeno da se tom procedurom utvrđuju kriteriji za raspodjelu sredstava iz rezerve i to na način da će se sredstva za nepredviđene zahtjeve pravnih lica koristiti u iznosu od 380.000 KM za promociju poljoprivredne proizvodnje i 120.000 KM za provedbu poljoprivredne politike. Realizacija sredstava je izvršena na osnovu Rješenja Ministra o odobravanju izdvajanja sredstava po osnovu zahtjeva, prijedloga za poslovnu saradnju ili prijedloga za realizaciju projekta od strane tražioca zahtjeva. Realizacija je izvršena za sedam korisnika koji su podnijeli zahtjeve i to OR Video servis Infobiro, Sarajevo (112.320 KM); Sensservis d.o.o. Sarajevo (99.600 KM); TV mreža d.o.o. Sarajevo (90.000 KM); Hayat d.o.o. Sarajevo (65.000 KM); „Gradačački sajam“ d.o.o. Gradačac (50.000 KM); Savezu općinskih udruženja poljoprivrednih proizvođača SBK (30.000 KM); Udruženju poljoprivrednika u BiH (38.080 KM) i JP Radio TV Tuzlanskog kantona (15.000 KM). Rješenjem Ministra o odobravanju sredstava utvrđeno je da u slučaju da se sredstva nemamenski utroše ili da je klijent podršku ostvario na osnovu netačnih podataka da je dužan istu vratiti u roku od 30 dana od dana donošenja rješenja kojim federalni ministar poljoprivrede ili mjerodavni poljoprivredni inspektor naređuje povrat dodijeljenih novčanih sredstava. **Nije prezentovana dokumentacija koja bi potvrdila da je dodjela sredstava iz rezerve izvršena za stvarno hitne i nepredviđene situacije i da je izvršen nadzor nad namjenskim utroškom navedenih sredstava. Također ne možemo potvrditi da su utvrđeni kriteriji za raspodjelu sredstava rezervi jer gore navedena Procedura ne sadrži kriterije po osnovu kojih bi se izvršio izbor i raspodjela sredstava a raspodjela je izvršena za svih**

sedam korisnika koji su podnijeli zahtjeve. Na osnovu navedenog ne možemo potvrditi da je realizacija izvršena na transparentan način.

Realizaciju sredstava Rezervi utvrđenih Programom podrški vršiti na osnovu prethodno utvrđenih kriterija u cilju transparentnosti i pravičnosti raspodjele navedenih sredstava.

Potrebno je izvršiti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava dodjeljenih korisnicima po Programu utroška za 2014. godinu u ukupnom iznosu od 500.000 KM.

7.1.2.6 Unos, obrada i plaćanje obaveza po temelju poticaja za poljoprivredu, informacioni sistem

Uposlenici Sektora za finansije i računovodstvo, kao i prethodnih godina, i dalje ručno unose naloge za plaćanje poticaja za poljoprivredu u Glavnu knjigu trezora, od čega najveći broj u posljednjem IV kvartalu, a na temelju prethodno obrađenih zahtjeva za novčanim podrškama od strane Sektora za poljoprivredna plaćanja, odnosno obrađenih zahtjeva od strane Komisije za raspodjelu sredstava ostalih podrški. U slučajevima kada su fizička lica krajnji korisnici novčanih podrški, Sektor za finansije i računovodstvo u Glavnu knjigu trezora kao dobavljača prijavljuje banku, koja vrši doznačavanje sredstava krajnjim korisnicima – fizičkim licima, po spiskovima koje dostavlja Sektor za poljoprivredna plaćanja. Navedeni način rada ima za posljedicu da se iz Glavne knjige trezora ne mogu povući izještaji sa imenima fizičkih lica – korisnika novčanih podrški što naročito ima značajnost ako se ima u vidu da Sektor za poljoprivredna plaćanja, koji vrši obradu zahtjeva za novčanim podrškama, iste vodi u pomoćnim evidencijama (excel tabelama), sa kojim zbirnim podacima raspolaže samo jedna osoba navedenog Sektora. Zbog navedenog, i ove godine se ne može potvrditi da nadležne osobe za unos obaveza na plaćanje u Glavnu knjigu trezora prethodno vrše suštinsku kontrolu knjigovodstvenih isprava koja bi potvrdila da je naznačena poslovna promjena stvarno nastala i u obimu kako je naznačeno, što je u suprotnosti sa članom 17. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Pored toga, ističemo da obrađivači zahtjeva za novčanim podrškama imaju značajne probleme prilikom pregleda, primanja i pohranjivanja skenirane dokumentacije, koja zahtijeva dodatne radnje i vrijeme, obzirom da nemaju na raspolaganju savremene alate (npr. efikasan pristup i automatsko pretraživanje po bazi sitne stoke, bazi krupne stoke i drugim bazama, pretraživanje aplikanta po ranijim zahtjevima, kretanje grla stoke i slično), a koji bi im pomogli prilikom kontrole dostavljene obimne dokumentacije sa terena, u okviru koje pojedini zahtjevi ponekad imaju i preko hiljadu strana. Vezano za navedeno skenirana dokumentacija koju dostavljaju nadležna kantonalna ministarstva se u najvećem broju slučajeva pregleda metodom slučajnog odabira. Ministarstvo nije u skladu sa članom 31. Zakona o novčanim podrškama, na adekvatan način pratilo izvršenje finansijskog plana novčanih podrški i realizaciju predloženih mjera unutar modela podrški. Ministar je 28.01.2015. godine dostavio Obavijest sektoru za finansije i računovodstvo o poništenju unosa u Trezorsku aplikaciju određenog broja naloga i rješenja (160.419 KM), kako nebi došlo do prekoračenja u izvršenju Programa poticaja za 2014. godinu. Ministarstvo ne vodi centralnu bazu podataka po vrstama novčanih podrški i klijentima. Evidencija obrađenih i neobrađenih zahtjeva za novčanim podrškama se vodi u excel tabelama od strane Sektora za poljoprivredna plaćanja samo za model poticaja proizvodnji i od strane Komisije za ostale podrške za model ostalih vrsta podrški. Objedinjene predstavljaju izvršenje Programa utroška sredstava Poticaji za poljoprivredu za 2014. godinu. Na ovaj način, Ministarstvo nema na raspolaganju informacioni sistem pomoću kojeg bi se na efikasan način vršilo evidentiranje, obrada, kreiranje naloga za plaćanje i kontrola isplate novčanih podrški. Također, vezano za realizaciju zahtjeva poticaja i plaćanje obaveza, važno je istaći, da je ministar 30.07.2014. godine izdao nalog za postupanje Komisiji za ruralni razvoj, kojim ih obavještava da je potrebno izvršiti odabir predmeta koje će razmotriti Komisija za ruralni razvoj po metodologiji slučajnog odabira brojeva protokola neobrađenih predmeta iz excel evidencije. Isto tako je 11.11.2014 godine izdao nalog sektoru za poljoprivredna plaćanja da prioritetno pristupe obradi zahtjeva pravnih osoba odnosno farmi za kravljie, ovčije i kozije mlijeko VII, VIII i IX mjesec 2014. godine, uzgoj goveda u sistemu krava – tele, proizvodnji junećeg mesa i proizvodnji svinjskog mesa. Navedeno je obrazloženo sastankom u Vijeću ministara BiH na kojem su prezentovane informacije o stanju u oblasti mljekarstva, problem izvoza u EU, problem uvoza iz EU i nemogućnost plasmana na tržište Turske i Ruske federacije. Takođe, Ministar

je uz dopis od 02.02.2015. godine sektoru za poljoprivredna plaćanja dostavio (vratio) veliki broj izrađenih naloga za plaćanje a koje on nije odobrio, kako je navedeno u dopisu iz razloga da nebi došlo do prekoračenja planiranih iznosa. Uvidom u iste utvrdili smo da je Ministar selekcijom odobravao naloge, jer je od određenog broja naloga predanih na potpis istog dana (07.11.2014. godine) jedan dio je odobren za plaćanje a drugi dio je vraćen uz dopis od 02.02.2015. godine i isti je ostao nerealizovan. Zbog svega navedenog, ne možemo potvrditi redoslijed i prioritete obrade i plaćanja pojedinih zahtjeva na način koji nije hronološki a koji su izvršeni po nalogu ili odobrenju ministra i da isto nije regulisano internim aktima Ministarstva. Također, možemo konstatovati da Ministarstvo još uvijek nije ustrojilo adekvatan informacioni sistem i centralnu bazu podataka novčanih podrški za efikasniju obradu istih tako da su i ove, kao i prethodnih godina, uposlenici Sektora za poljoprivredna plaćanja i Sektora za finansije i računovodstvo značajan dio radnog vremena trošili na fizičku obradu i unošenje podataka u Glavnu knjigu trezora.

Poduzeti aktivnosti na uspostavljanju adekvatnog informacionog sistema za obradu novčanih podrški i uspostavljanju centralne baze podataka po vrstama novčanih podrški i klijentima, u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju. Također je potrebno osigurati da navedena baza ima zadovoljavajući nivo sigurnosti podataka i da bude povezana sa registrima poljoprivrednih gazdinstava i klijenata, kao i registrima životinja.

Potrebno je donijeti interni akt kojim bi se regulisao redoslijed, način i rokovi razmatranja podnesenih zahtjeva za novčanim potporama po temelju poticaja za poljoprivredu i unos istih, od strane Službe za finansije u sistem trezora na plaćanje.

7.1.2.7 Kontrola provođenja propisanih procedura za ostvarivanje poticaja za poljoprivredu na terenu

Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji, u okviru Sektora za poljoprivredna plaćanja, **sistematisiran je Odsjek za kontrole sa sljedećim opisom poslova:** definisanje procesa upravljanja kontrolama na terenu i provođenje kontrole za mjere ruralnog razvoja i proizvodne mjere u okviru sistema plaćanja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u FBiH; pripreme procedura, smjernica, kontrolnih listova i ostale dokumentacije potrebne za kontrole na terenu; analiziranje rizika i odabir uzoraka za kontrole na terenu; nadzor nad administrativnom kontrolom; izrada dinamičkih planova i supervizija kontrole na terenu; izrada izvještaja za svaku provedenu kontrolu i analiza rezultata na osnovu provedenih kontrola; uspostava, održavanje i ažuriranje baze podataka provedenih kontrola; priprema za provedbu kontrole na terenu u okviru IPARD sistema; te praćenje i analiziranje propisa EU vezanih za kontrole iz nadležnosti Odsjeka. Navedeni Odsjek nije obavljaо propisane poslove iz razloga kako je navedeno jer je od sistematiziranih 4 radna mesta, popunjeno samo mjesto šefa Odsjeka za kontrole. **Vezano za provođenja propisanih procedura za ostvarivanje novčanih podrški na terenu,** Rješenjem ministra (4.11.2014. godine) imenovana je **Komisija za određivanje stručnih timova za obavljanje stručnog nadzora u 2014. godini**, u čijem sastavu su tri člana od kojih je jedan član šef Odsjeka za kontrole. Navedenim Rješenjem stavljen je van snage Rješenje o imenovanju Komisije od 23.10.2014. godine koje je po ovlaštenju Vlade FBiH donio šef odsjeka za poljoprivrednu politiku. **Prema Rješenju od 4.11.2014. godine, zadatak Komisije je da vrši prikupljanje podataka o novčanim podrškama na terenu na temelju kojih će imenovati timove za obavljanje stručnog nadzora sa Spiska ovlaštenih službenika Ministarstva, navedenih u posebnom Rješenju Broj UP-I-10-24/3-987/13 (52 službenika i 2 vanjska saradnika).** Prema izjavi odgovorne osobe (člana komisije i šefa Odsjeka za kontrole), odabir predmeta kontrole je rađen na temelju prikupljenih informacija putem besplatnog telefona, udruženja poljoprivrednika ili pak po svom nahođenju. Zbog značajnosti navedenog procesa, ističemo da **Ministarstvo i dalje nema internih procedura za obavljanje kontola na terenu, a kojima bi se tačno propisao način provođenja postupka kontola na terenu (u zavisnosti od vrste proizvodnje, odnosno poticaja), te na osnovu istog sačinjavao zapisnik o izvršenoj kontroli (po svim kontrolisanim elementima).** Izvještaji o obavljenim kontrolama u najvećem dijelu ne sadrže analize provedenih kontrola, najznačajnije zaključke nakon provedenih kontrola niti preporuke za dalje unapređenje isplata novčanih podrški koje podatke bi trebali koristiti svi sektori Ministarstva što upućuje na nesistematično obavljanje kontola isplata poticaja od strane

Ministarstva na terenu. Nije prezentovana dokumentacija na bazi koje bi se potvrdilo da je imenovana Komisija u 2014. godini na temelju prethodno prikupljenih podataka i izvršenih analiza procjene rizika odabrala koji subjekti – poticaji će biti predmet kontrole i na temelju istog sačinila Plan obavljanja kontrole i odredila timove koji će obavljati iste. Također, nije prezentovana dokumentacija da je ista nakon sačinjanja Izvještaja i zapisnika o utvrđenim činjenicama na terenu od strane timova za kontrole, sačinjavala Izvještaje o radu Komisija u kojima je izvještavala ministra, odnosno Federalnu upravu za inspekcijske poslove o potrebi poduzimanju dalnjih mjera.

Prezentovan je Pregled o izvršenim kontrolama u 2014. godini koji je dat u sljedećoj tabeli, prema kojem su timovi za kontrole Ministarstva izvršili:

Redni broj	KONTROLISANA PROIZVODNJA	Učešće navedene proizvodnje u ukupnom broju kontrola	Ukupno kontrola	Konstatirani uredni zahtjevi	Konstatirani neuredni zahtjevi
1	2	3	4 = 5 + 6	5	6
1.	Sudske presude	9,74 %	26	26	-
2.	Kontrola uzgoja u sistemu krava – tele	0,75 %	2	2	-
3.	Kontrola potpore izvozu – biljna	5,62 %	15	15	-
4.	Kontrola potpora izvozu – animalna	0,75 %	2	2	-
5.	Kontrola uzgoja rasplodnih junica	72,28 %	192	142	50
6.	Kontrola potpora za tov junadi.	4,50 %	12	12	-
7.	Kontrola potpora za tov svinja	1,87 %	5	5	-
8.	Ruralni razvoj	1,12 %	3	3	-
9.	Proizvodnja gljiva	3,37 %	9	9	-
UKUPNO		100 %	266	216	50

Kao što se može vidjeti iz podataka u naprijed navedenoj tabeli neuredni zahtjevi su konstatovani samo prilikom kontrole uzgoja rasplodnih junica. Važno je istaći da je navedenim pregledom planirana kontrola kod 114 klijenata u okviru modela ruralnog razvoja. Međutim, kontrola je izvršena za samo tri klijenta. Također, konstatujemo da je broj ukupno izvršenih kontrola na terenu u 2014. godini značajno manji u odnosu na broj izvršenih kontrola u 2013. godini (1.444) pa možemo zaključiti da obavljanje kontrole na terenu u 2014. godini nije bilo efikasno i pravovremeno.

Ako se uzme u obzir da nisu bili utvrđeni kriteriji za odabir korisnika koji će biti predmet kontrole odnosno da prethodno nije izvršena analiza procjene rizika na osnovu koje bi se odabrali poticaji koji će biti predmet kontrole, da izvještaji o obavljenim kontrolama ne sadrže analizu rezultata nakon provedenih kontrola sa zaključcima i preporukama za dalje unapređenje isplata novčanih podrški koje bi trebali da koriste svi sektori Ministarstva a posebno prilikom izrade Programa utroška sredstava i provedbenih propisa, možemo zaključiti da se radi o nesistematičnom obavljanju kontrole novčanih podrški na terenu a što utiče na efikasnost izvršene kontrole i nadzora kod odobravanja i korištenja budžetskih sredstava.

Federalna uprava za inspekcijske poslove u skladu sa zakonskim nadležnostima i u suradnji sa kantonalnim organima inspekcije, obavlja inspekcijski nadzor za segment poljoprivrede, na području svih 10 kantona. Prema Izvještaju o radu za 2014. godinu, FUZIP je obavila 178 nadzora aplikanta i korisnika novčane podrške iz federalnog budžeta u sljedećim oblastima: novčane podrške za uzgoj rasplodnih ovaca po Pravilniku o uslovima za ostvarivanje novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji 2013. godine, uzgoj rasplodne stoke (steone junice, ovce i koze), proizvodnju u sistemu krava tele, proizvodnju mlijeka, proizvodnju siražnog kukuruza, uzgoj slatkodovne ribe, nadzor u proizvodnji gljiva kao i nadzor proveden u skladu sa Javnim pozivom za kapitalna ulaganja u periodu 01.06.2010. do 31.12.2011. godine.

FUZIP je na osnovu izvršenih kontrola na terenu sačinjavao i dostavljao Ministarstvu Rješenje odnosno Obavijesti po kojima je u Ministarstvu postupano (dijelom navedeno u prethodnom dijelu izvještaja).

Zbirnom Obavijesti FUZIP-a od 4.7.2014. godine o izvršenoj kontroli (po zahtjevu Ministarstva) zahtjeva za isplatu novčane podrške za uzgoj rasplodne stoke (ovce i koze) u 2013. godini, navodi se da je inspekcija konstatirala za 28 klijenata obustavu isplate zbog utvrđenih nepravilnosti. Na osnovu iste, Ministarstvo je odmah uputilo obavijest komercijalnim bankama o povratu sredstava za svih 28 klijenata, jer isplata do toga momenta nije bila izvršena. Nakon izvršenog povrata sredstava, Ministarstvo je izvršilo povrat zahtjeva klijenata nadležnim kantonalnim ministarstvima poljoprivrede.

Ističemo da je kontrolom korisnika poticaja za uzgoj rasplodne stoke (ovce i koze), inspekcija u najvećem broju slučajeva predlagala neisplaćivanje poticaja zbog odstupanja od datih izjava „da će grla koja su predmet podrške zadržati u dalnjem uzgoju još najmanje 3 godine“ te izjava „da će određen broj jagnjadi zadržati za remont osnovnog stada, odnosno osnovno stado proširiti sa određenim brojem jagnjadi iz postojećeg osnovnog stada. Također, inspekcija navodi da velik problem predstavlja i identifikacija životinja. Postojeći sistem označavanja sitnih životinja ne daje rezultate, najčešće nije funkcionalan, te s obzirom, da trenutno nema alternative, inspektori vrlo često nisu u mogućnosti zauzeti stav kod klijenta da li im je pokazao svoje životinje i smatraju da takvo stanje otvara brojne mogućnosti malverzacije najčešće u cilju višestrukog prikazivanja grla za poticaj.

Utvrđili smo da je Zaključkom Vlade FBiH V. broj 457 od 14.04.2015. godine, FUZIP je zadužena da izvrši naknadnu kontrolu subjekata kojima je odobrena novčana podrška u skladu sa Programom poticaja za 2014. godinu za sve neizmirene obaveze Ministarstva koje se nalaze u Trezoru a koje se odnose na proizvodnje orijentirane izvozu i odobrene novčane podrške po osnovu Javnog poziva za dodjelu novčanih sredstava za realizaciju zahtjeva u okviru modela ruralnog razvoja Kapitalna ulaganja i investicije.

Na osnovu svega navedenog, uzimajući u obzir broj konstatovanih propusta u izvršenim inspekcijskim pregledima od strane FUZIP-a kao i način vršenja kontrole od strane Ministarstva, ne možemo potvrditi da je ostvaren adekvatan nadzor odnosno kontrola nad cijelokupnim procesom dodjele novčanih podrški te smatramo da bi Ministarstvo trebalo poduzeti dodatne aktivnosti na uspostavi efikasnijih kontrola.

Potrebno je da se odabir korisnika - predmeta kontrola vrši na temelju prethodno izvršene analize rizika na osnovu koje će se donijeti Plan obavljanja kontrola odobren od strane Ministra kao i da se donesu interne procedure kojima će se jasno i precizno propisati način obavljanja kontrola na terenu, odgovornost članova relevantne komisije ili nekog drugog tijela koje će obavljati kontrolu, kao i postupanje nakon izvršenih kontrola u cilju osiguranja efikasnije, kvalitetnije i pravovremene kontrole korisnika novčanih poticaja.

Potrebno je da Ministarstvo zajedno sa Federalnom upravom za inspekcijske poslove nastavi poduzimati aktivnosti kako bi se poslovi kontrole i inspekcijskog nadzora nad utroškom javnih sredstava obavljali u skladu sa zakonski utvrđenim nadležnostima (i jedne i druge institucije), a u cilju ostvarenja odgovarajućeg obima kontrola nad raspodjelom novčanih podrški.

8. Imovina, obaveze i izvori sredstava

U finansijskim izvještajima Ministarstva na dan 31.12.2014. godine iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti 1.363.429 KM (nabavne vrijednosti 2.193.664 KM i ispravke vrijednosti 830.225 KM), novčana sredstva 1.202 KM, kratkoročna potraživanja 226.211 KM, kratkoročne obaveze 18.397.439 KM, razgraničenja 1.324.699 KM i izvori sredstava 1.363.429 KM.

Pregled Bilansa stanja na dan 31.12.2014. godine dat je u Prilogu br. IV Izvještaja.

8.1 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze iskazane u finansijskim izvještajima Ministarstva odnose se na obaveze za transfere u poljoprivredi i veterinarstvu iznosu od 17.908.094 KM, obaveze prema zaposlenim 253.236 KM za plate, naknade i doprinose za decembar mjesec 2014. godine kao i obaveze prema dobavljačima u iznosu do 54.932 KM. Do okončana revizije obaveze po osnovu transferima izmirene su u iznosu od 6.273.081 KM.

Kratkoročna razgraničenja najvećim dijelom se odnose na prenos neiskorištenog iznosa sredstava sa podračuna za uplatu naknada i prihoda za korištenje šuma u iznosu od 1.064.773 KM.

Komisija za popis stalnih sredstava, sitnog inventara, materijala, obaveza i potraživanja za 2014. godinu (imenovana Rješenjem Ministar od 17.12.2014. godine) je u Izvještaju o radu Komisije konstatovala iskazano stanje kratkoročnih obaveza i razgraničenja kao i obaveze koje nisu unesene u Trezorsku aplikaciju

a odnose se na obaveze za komisije sa pripadajućim porezima i doprinosima iz 2013. godinu iznosu od 44.529 KM i iz 2014. godine u iznosu od 3.939 KM.

Međutim, utvrdili smo da nisu iskazane niti popisom obuhvaćene obaveze stvorene u 2014. godini, za koje smo utvrdili da se odnose na obrađene zahtjeve od strane kantonalnih ministarstava i dostavljene Ministarstvu na isplatu po osnovu poticaja korisnicima koji su ispunjavali posebno propisane kriterije po osnovu Programa utroška sredstava „Poticaji za poljoprivredu“ za 2014. godinu i Pravilnika o uslovima i načinu ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji, a koje prema pomoćnim evidencijama Ministarstva za 2014. godinu, iznose 21.307.886 KM, stvorenih obaveza za obrađene zahtjeve po osnovu Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podrški po modelu ostalih vrsta novčanih podrški u poljoprivredi u iznosu od 613.881 KM i obaveze prema korisnicima poticaja po osnovu pozitivno rješenih sudskih presuda i žalbi na ranija rješenja o odbijanju prava na poticaje od 82.859 KM, pa ne možemo potvrditi iskazano stanje obaveza na 31.12.2014. godine, niti da je u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH izvršeno usklađivanje podataka iz pomoćnih knjiga sa podacima iz Glavne knjige i uskladeno stvarno i knjigovodstveno stanje sa pomoćnim evidencijama.

Popisom također, nisu obuhvaćene sve kreditne linije koje se vode pri Ministarstvu kao i njegovim jedinicama za implementaciju iako je to bila preporuka u prethodnom revizorskom Izvještaju.

Prilikom vršenja popisa obaveza dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, izvršiti usklađivanje podataka iz pomoćnih knjiga sa podacima iz Glavne knjige i utvrditi stvarno stanje istih, te popisom obuhvatiti sve kreditne linije koje se vode pri Ministarstvu, kao i njegovim jedinicama za implementaciju projekata.

9. KOMENTAR

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva je dostavilo Komentar na Nacrt izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja za 2014. godinu, broj 13-14-1765-1/15 od 31.07.2015. godine. Revizorski tim je sa dužnom pažnjom razmotrio dostavljene komentare i priloženu dokumentaciju. Komentari i obrazloženja vezano za postupanja po preporukama iz prethodnog revizorskog Izvještaja koja se odnose na aktivnosti Ministarstva po pitanju primjenjivanja Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržaju, obliku, uslovima i načinu izdavanja i čuvanja vodnih akata i aktivnosti na sačinjavanju analize izvršenja Akcionog plana Strategije upravljanja poljoprivrednim zemljištem u FBiH su prihvaćeni i inkorporirani u tekst konačnog Izvještaja. Ostali komentari i obrazloženja nisu prihvaćena jer nisu data adekvatna obrazloženja niti je priložena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjenu datih nalaza i preporuka, pa se ovaj Izvještaj smatra konačnim.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju
Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Vođa tima:

Jadranka Novak, dipl. oec.

Član tima:

Vedran Zovko, dipl. oec.

III. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom poslovanja Ministarstva za 2014. godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

1. *Obaveze, odnosno rashode na teret budžetske tekuće godine stvarati u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH, samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Budžeta;*
2. *Potrebno je da se u skladu sa članovima 76. i 97. Zakona o budžetima u FBiH i članovima 4. i 20. Uredbe o računovodstvu budžeta FBiH svi rashodi i izdaci priznaju i iskazuju u onom periodu kada je obveza i nastala neovisno o plaćanju, u cilju iskazivanja realnog i tačnog finansijskog rezultata;*
3. *Preispitati način utvrđivanja mjere podrške za biljnu i animalnu proizvodnju u područjima ugroženim od prirodne nesreće u 2014. godini koja je propisana Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarivanja novčane podrške po modelu poticanja proizvodnji i izvršiti uvid u cjelesku dokumentaciju podnesenih zahtjeva aplikantata, te u skladu sa konstatovanim poduzeti aktivnosti;*
4. *Potrebno je da Ministarstvo u skladu sa svojim nadležnostima, na osnovu prethodno utvrđene blagovremenosti i potpunosti dostavljene dokumentacije, izvrši kontrolu na terenu preostalih neobrađenih zahtjeva aplikantata po osnovu Programa utroška sredstava poticaja za poljoprivrednu za 2012. godinu i nakon utvrđenog činjeničnog stanja u suradnji sa Vladom FBiH i Federalnim ministarstvom finansija poduzme aktivnosti na konačnom rješavanju preostalih zahtjeva aplikantata po navedenom osnovu;*
5. *Poduzeti aktivnosti na uspostavljanju adekvatnog informacionog sistema za obradu novčanih podrški i uspostavljanju centralne baze podataka po vrstama novčanih podrški i klijentima, u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju. Također je potrebno osigurati da navedena baza ima zadovoljavajući nivo sigurnosti podataka i da bude povezana sa registrima poljoprivrednih gazdinstava i klijenata, kao i registrima životinja;*
6. *Potrebno je, na osnovu usvojenih strateških opredjeljenja, Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarenja novčane podrške po modelu ostalih vrsta novčanih podrški u poljoprivredi, definisati uslove i kriterije na osnovu kojih će se vršiti odabir proizvodnje orijentisane izvozu koja će se poticati i utvrditi poticajne cijene za istu;*
7. *Preispitati osnovanost i opravdanost načina odabira proizvodnji, kao i uslove i kriterije na temelju kojih se izvršio izbor korisnika poticaja proizvodnje orijentisane izvozu (2.228.750 KM), te u skladu sa konstatiranim poduzeti aktivnosti i mjere;*
8. *Donositi na vrijeme Pravilnik o uslovima i načinu ostvarenja novčanih podrški po modelu ostalih novčanih podrški u poljoprivredi kojim se propisuju uslovi koje mora ispuniti pravna i fizička osoba za ostvarivanje prava po navedenom modulu kao i na vrijeme formirati Komisiju za ostale podrške kako bi ista u skladu sa Rješenjem o formiranju Komisije i Poslovnikom o radu mogla na vrijeme završiti svoje zadatke;*
9. *Za primljeni podnesak (zahtjev) koji sadrži formalne nedostatke ili je nepotpun, postupati u skladu sa članom 67. Zakona o upravnom postupku, to jest učiniti one radnje koje će osigurati da se nedostatci otkloni i odrediti rok u kojem je podnositelj zahtjeva dužan to učiniti;*
10. *Prilikom vršenja popisa obaveza dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, izvršiti usklađivanje podataka iz pomoćnih knjiga sa podacima iz Glavne knjige i utvrditi stvarno stanje istih, te popisom obuhvatiti sve kreditne linije koje se vode pri Ministarstvu, kao i njegovim jedinicama za implementaciju projekata;*

11. Potrebno je da se odabir korisnika - predmeta kontrola vrši na temelju prethodno izvršene analize rizika na osnovu koje će se donjeti Plan obavljanja kontrola odobren od strane Ministra kao i da se donešu interne procedure kojima će se jasno i precizno propisati način obavljanja kontrola na terenu, odgovornost članova relevantne komisije ili nekog drugog tijela koje će obavljati kontrolu, kao i postupanje nakon izvršenih kontrola u cilju osiguranja efikasnije, kvalitetnije i pravovremene kontrole korisnika novčanih poticaja;
12. Realizaciju sredstava Rezervi utvrđenih Programom podrški vršiti na osnovu prethodno utvrđenih kriterija u cilju transparentnosti i pravičnosti raspodjele navedenih sredstava;
13. Potrebno je određivanje poticajnih cijena za animalnu i biljnu proizvodnju (povećanje / smanjenje) vršiti na osnovu prethodno izvršenih analiza i utvrđenih kriterija kojima bi se potvrdila opravdanost i osnovanost istog;
14. Potrebno je donijeti interni akt kojim bi se regulisao redoslijed, način i rokovi razmatranja podnesenih zahtjeva za novčanim potporama po temelju poticaja za poljoprivrodu i unos istih, od strane Službe za finansije u sistem trezora na plaćanje;
15. Potrebno je izvršiti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava dodjeljenih korisnicima po Programu utroška za 2014. godinu u ukupnom iznosu od 500.000 KM;
16. U skladu sa članom 59. Zakona o budžetima u FBiH, uz zahtjev za preraspodjelu odobrenih sredstava, priložiti odgovarajuću dokumentaciju na osnovu koje se Ministarstvu finansija daju na uvid razlozi za dodatnim sredstvima na budžetskoj stavci koja se povećava do kraja godine, odnosno razlozi za smanjenje odobrenih budžetskih stavki;
17. U skladu sa Zakonom o poljoprivredi, na osnovu Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora, donositi Godišnji operativni program implementacije iste a Program novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju za naredni period uskladiti sa usvojenim strateškim opredjeljenjima;
18. Potrebno je poduzeti aktivnosti na uspostavi funkcije interne revizije na potrebnom nivou, odnosno da se ista obavlja u skladu sa aktivnostima definiranim Zakonom o internoj reviziji FBiH, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i Godišnjim planom rada interne revizije;
19. Osigurati pripremu konačnog prijedloga Programa novčanih potpora u poljoprivredi i ruralnom razvoju u saradnji sa Odborima za poljoprivodu Parlamenta FBiH, kao i usvajanja navedenog Programa u zakonski propisanom roku;
20. Potrebno je da Ministarstvo u okviru svoje nadležnosti uz pomoć Radne grupe i u saradnji sa kantonalnim ministarstvima nadležnim za poslove šumarstva, Savezom općina i gradova Federacije BiH, šumsko privrednim društvima, naučnim i drugim nadležnim institucijama nastavi aktivnosti na hitnom donošenju Prijedloga zakona o šumama kako bi se ova oblast konačno zakonski uredila;
21. Potrebno je da Ministarstvo u okviru svoje nadležnosti u saradnji sa nadležnim institucijama i u skladu sa zahtjevima približavanja BiH standardima EU na polju zaštite od voda i zaštite vodnih resursa, posebno mjera prevencije poplava, poduzme aktivnosti na izradi Zakona o izmjenama i dopunama zakona o vodama;
22. Potrebno je da Ministarstvo zajedno sa Federalnom upravom za inspekcijske poslove nastavi poduzimati aktivnosti kako bi se poslovi kontrole i inspekcijskog nadzora nad utroškom javnih sredstava obavljali u skladu sa zakonski utvrđenim nadležnostima (i jedne i druge institucije), a u cilju ostvarenja odgovarajućeg obima kontrola nad raspodjelom novčanih podrški;
23. Potrebno je nastaviti aktivnosti i sačiniti analizu izvršenja Akcionog plana Strategije upravljanja vodama FBiH 2010 – 2022, za prvi četverogodišnji period te na osnovu konstatiranog predložiti konkretnije aktivnosti na realizaciji istog i izvestiti Vladu FBiH;
24. Osigurati da se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizirani poslovi i zadaci vezani za implementaciju projekata od značaja za Federaciju iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i

- šumarstva, obavljaju u okviru Sektora za upravljanje projektima u skladu sa članom 4. Uredbe o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstvima za razvoj u FBiH;
25. Potrebno je da Ministarstvo skupa sa Federalnim ministarstvom finansija poduzme aktivnosti u dijelu iskazivanja istinitog i tačnog prikazivanja planova i realizacije kapitalnih projekata koji se finansiraju iz ino i domaćih izvora a za koje je isto nadležno;
26. Izvještavanje o utrošku sredstava razvojno - investicijskih projekata vršiti u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH i drugim propisima i aktima donesenim od strane nadležnih institucija;
27. Potrebno je da se za završene razvojno – investicijske projekte sačini Završni izvještaj o završetku projekata i dostavi nadležnim institucijama i organima (Federalnom ministarstvu finansija, Vladi FBiH) na razmatranje, u skladu sa zakonskim i ostalim propisima;
28. U saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija, dogovoriti način upravljanja i korištenja plasiranih sredstava finansijskim institucijama (bankama i mikrokreditnim organizacijama), u vidu kreditnih linija koje su preostale nakon završetka projekta „Razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja/ FBiH (IFAD III – 562 BA) u iznosu od 12.637.755 KM, projekta „Mala komercijalna poljoprivreda“ u iznosu od 1.823.993 Eura, projekta „Unapređenje ruralnog poduzetništva (IFAD Lo – 697 BA, OFID Lo 1113-P) u iznosu od 8.429.643 KM;
29. Potrebno je da Ministarstvo, u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija, poduzme aktivnosti prema finansijskim institucijama, vezano za plasman sredstva putem kreditnih linija iz razvojno – investicijskih projekata, kako bi se utvrdilo da su doznačena sredstva u prethodnom periodu korištena u skladu sa ugovorima za razvoj poljoprivrede, kao i da se u narednom periodu obezbijedi redovno mjesечно izvještavanje i praćenje utroška sredstava u skladu sa ugovorom za utvrđene namjene ili da se izvrši njihovo zatvaranje;
30. U narednom periodu osigurati primjenu Uredbe o uslovima, načinu korištenja i nabavci službenih putničkih automobila u organima uprave FBiH u dijelu popunjavanja obrasca PN4, kao i u dijelu parkiranja službenih vozila na parking prostoru nakon završetka radnog vremena;
31. Potrebno je osigurati da se isplata troškova mobilnih telefona vrši sukladno Zaključku Vlade FBiH o ograničenju troškova korištenja službenih telefona i drugih telefona u federalnim organima uprave kao i Pravilniku o načinu korištenja službenih mobilnih i drugih telefona u kancelarijama;
32. Potrebno je ugovore o djelu zaključivati na određeno vrijeme jednokratno, u skladu sa zakonskim propisima sa točno definisanim poslovima koje treba izvršiti;
33. Popunjavanje radnih mesta definisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji vršiti na način utvrđen Zakonom o državnoj službi u FBiH. Također ugovore o djelu zaključivati za poslove za koje je propisima uređena mogućnost zaključivanja istih;
34. Potrebno je osigurati dosljednu primjenu svih pisanih procedura i pravila, kao i praćenje sistema internih kontrola, radi uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola, a u cilju efikasnog trošenja javnih sredstava i dosljedne primjene zakonskih propisa;
35. Potrebno je poduzeti aktivnosti kako bi se ovjeravanje akata (korištenje faksimila) vršilo od strane ovlaštene osobe, u skladu sa zakonskim i ostalim propisima i aktima;
36. Potrebno je da Ministarstvo i Vlada FBiH poduzmu aktivnosti kako bi se u skladu sa članom 43. Zakona o poljoprivredi osnovalo Federalno vijeće za poljoprivredu i ruralna područja, te da isto obavlja propisane aktivnosti i podnosi izvještaj nadležnim organima i institucijama;
37. Potrebno je osigurati da se u skladu sa postojećim propisima od strane nadležnih institucija izvrši kontrola i superkontrola unesenih podataka u Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava;

IV. PRILOG

Pregled rashoda budžeta za 2014. godinu
Naziv institucije: Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva

Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-2)	Procenat (4/2)x100
		u prethodnoj godini	u tekucoj godini		
1	2	3	4	5	6
A. Tekuci rashodi (1+2+3+4+5)	73.446.040	73.072.047	67.446.837	-5.999.203	91,8%
1. Place i naknade troškova zaposlenih	2.981.393	2.846.231	2.907.336	-74.057	97,5%
Bruto plaće i naknade	2.592.718	2.489.601	2.560.656	-32.062	98,8%
Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika	388.675	356.630	346.680	-41.995	89,2%
2. Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	289.262	262.855	283.762	-5.500	98,1%
3. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	809.385	826.553	719.645	-89.740	88,9%
Putni troškovi	88.600	124.998	62.091	-26.509	70,1%
Izdaci za energiju	0	472	0	0	
Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	118.876	96.628	112.216	-6.660	94,4%
Nabavka materijala i sitnog inventara	60.000	61.848	58.164	-1.836	96,9%
Izdaci za usluge prevoza i goriva	78.000	76.500	71.312	-6.688	91,4%
Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	0	8.815	0	0	
Izdaci za tekuće održavanje	31.000	32.808	30.862	-138	99,6%
Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	24.000	21.706	21.305	-2.695	88,8%
Ugovorene i druge posebne usluge	408.909	402.778	363.695	-45.214	88,9%
4. Tekuci transferi i drugi tekuci rashodi	69.366.000	69.136.408	63.536.094	-5.829.906	91,6%
Tekuci transferi drugim nivoima vlasti	2.351.000	68.492	0	-2.351.000	
Tekuci transferi pojedincima	15.000		14.405	-595	96%
Tekuci transferi neprofitnim organizacijama					
Subvencije javnim preduzećima	67.000.000	69.067.916	63.521.689	-3.478.311	94,8%
Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima					
Subvencije finansijskim institucijama	-	-	-	-	-
Tekuci transferi u inostranstvo	-	-	-	-	-
Drugi tekuci rashodi	-	-	-	-	-
5. Izdaci za kamate i ostale naknade	-	-	-	-	-
Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	-	-	-	-	-
Izdaci za inostrane kamate	-	-	-	-	-
Kamate na domaće pozajmljivanje	-	-	-	-	-
Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama	-	-	-	-	-
B. Kapitalni izdaci (6+7)	10.000	85.029	6.195	-3.805	62%
6. Izdaci za nabavku stalnih sredstava	10.000	85.029	6.195	-3.805	62%
Nabavka šuma, zemljišta i višegodišnjih zasada	-	-	-	-	-
Nabavka građevina	-	-	-	-	-
Nabavka opreme	10.000	85.029	6.195	-3.805	62%
Nabavka ostalih stalnih sredstava	-	-	-	-	-
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	-	-	-	-	-
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	-	-	-	-	-
7. Kapitalni transferi	-	-	-	-	-
Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	-	-	-	-	-
Kapitalni transferi pojedincima	-	-	-	-	-
Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	-	-	-	-	-
Kapitalni transferi javnim preduzećima	-	-	-	-	-
Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima	-	-	-	-	-
Kapitalni transferi finansijskim institucijama	-	-	-	-	-
Kapitalni transferi u inostranstvo	-	-	-	-	-
C. Ostale isplate (8)	-	-	-	-	-
8. Izdaci za finansijsku imovinu	-	-	-	-	-
Pozajmljivanje drugim razinama vlasti	-	-	-	-	-
Pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	-	-	-	-	-
Pozajmljivanje javnim preduzećima	-	-	-	-	-
Izdaci za kupovinu dionica javnim preduzećima	-	-	-	-	-
Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeć i učešće u zajedničkim ulaganjima	-	-	-	-	-
Ostala domaća pozajmljivanja	-	-	-	-	-
Pozajmljivanje u inostranstvo	-	-	-	-	-

D. Tekuća rezerva	-	-	-	-	-
RASHODI (A+B+C+D):	73.456.040-	73.157.076-	67.453.032-	-6.003.008-	91,8%-

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta za 2014. godinu odobrilo dana 27.02.2015.godine

**Ministar
Jerko Ivanković**

Bilans stanja na dan 31.12.2014. godine
Naziv institucije: Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva

Opis	31.12.2014	31.12.2014	Procenat (3/2)
1	2	3	4
I AKTIVA			
A) Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	28.413.500	19.722.138	69%
1.Gotovina i plemeniti metali	1.972	1.202	61%
2.Vrijednosni papiri	-	-	-
3.Kratkoročna potraživanja	7.986	226.211	2.833%
4.Kratkoročni plasmani			
5.Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	28.403.542	19.494.725	69%
6.Zalihe materijala i robe	-	-	-
7.Zalihe sitnog inventara	-	-	-
8.Kratkoročna razgraničenja	-	-	-
B) Stalna sredstva (11+14+17+18)	1.667.062	1.363.429	82%
9. Stalna sredstva	2.336.253	2.193.654	94%
10.Ispravka vrijednosti	669.191	830.225	124%
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	1.667.062	1.363.429	82%
12.Dugoročni plasmani	-	-	-
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	-	-	-
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	-	-	-
15.Vrijednosni papiri	-	-	-
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	-	-	-
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	-	-	-
18.Dugoročna razgraničenja	-	-	-
UKUPNO AKTIVA (A+B):	30.080.562	21.085.567	70%

II PASIVA	-	-	-
C) Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	28.413.500	19.722.138	69%
19.Kratkoročne tekuće obaveze	28.048.678	18.067.192	64%
20.Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	-	-	-
21.Kratkoročni krediti i zajmovi	-	-	-
22.Obaveze prema zaposlenicima	254.219	330.247	130%
23.Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	-	-	-
24.Kratkoročna razgraničenja	110.603	1.324.699	1.198%
D) Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	-	-	-
25.Dugoročni krediti i zajmovi	-	-	-
26.Ostale dugoročne obaveze	-	-	-
27.Dugoročna razgraničenja	-	-	-
E) Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	1.667.062	1.363.429	82%
28.Izvori stalnih sredstava	1.667.062	1.363.429	82%
29.Ostali izvori sredstava	-	-	-
30.Izvori sredstava rezervi	-	-	-
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	-	-	-
32.Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	-	-	-
UKUPNO PASIVA:	30.080.562	21.085.567	70%

Rukovodstvo je Bilans stanja na dan 31.12.2014.godine odobrilo dana 25.02.2015.godine

**Ministar
Jerko Ivanković**